

*RAPORT Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY RACIBÓRZ
ZA LATA 2012-2013*

ZLECENIODAWCA:

URZĄD MIASTA RACIBÓRZ

ul. Stefana Batorego 6 47-400 Racibórz

tel. 32 755 06 00, fax. 32 755 07 25

mail: boi@um.raciborz.pl, www.raciborz.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING

ul. Golezowska 16/125, 43-300 Bielsko-Biała,

tel.: 33 486 53 53, fax: 33 486 54 54, kom. 513 100 869,

e-mail: biuro@eko-team.com.pl, www.eko-team.com.pl

AUTOR OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak

Instytucje współpracujące przy opracowaniu niniejszego dokumentu:

1. Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta Raciborza,
2. Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Raciborza,
3. Wydział Rozwoju Urzędu Miasta Raciborza,
4. Wydział Inwestycji i Urbanistyki Urzędu Miasta Raciborza,
5. Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Raciborza,
6. Generalna Dyrekcja Dróg i Autostrad, Oddział w Katowicach,
7. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,
8. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Jastrzębiu Zdroju,
9. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach,
10. Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych,
11. Starostwo Powiatowe w Raciborzu,
12. Arboretum Bramy Morawskiej,
13. Nadleśnictwo Rybnik,
14. Nadleśnictwo Rudy Raciborskie,
15. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.

SPIS TREŚCI

1	Wprowadzenie.....	5
1.1.	Podstawa opracowania	5
2	Cel nadrzędny i priorytety ekologiczne określone Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2012-2015 perspektywą na lata 2016-2019.....	7
3	Ocena realizacji określonych w programie celów i zadań krótkoterminowych do 2015 roku i długoterminowych do 2019 w latach 2012-2013	8
3.6	Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych	8
3.7	Zarządzanie środowiskowe	10
3.8	Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska	13
3.9	Odpowiedzialność za szkody w środowisku	16
3.10	Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym	18
3.11	Ochrona przyrody	19
3.12	Ochrona lasów	25
3.13	Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi	29
3.14	Kształtowanie stosunków wodnych i zabezpieczenie przed powodzią	30
3.15	Ochrona powierzchni ziemi.....	34
3.16	Środowisko a zdrowie	37
3.17	Jakość powietrza	39
3.18	Ochrona wód	51
3.19	Gospodarka odpadami	56
3.20	Oddziaływanie hałasu.....	66
3.21	Oddziaływanie pól elektromagnetycznych.....	68
3.22	Poważne awarie.....	70
3.23	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.....	72
4.	Ocena stopnia realizacji celu nadrzędnego i priorytetów ekologicznych.....	73
5.	Analiza realizacji przedsięwzięć planowanych w latach 2012-2013 ujętych w harmonogramie realizacji przedsięwzięć na lata 2012-2015	75
6.	Aktualizacja harmonogramu z uwzględnieniem przedsięwzięć na lata 2016-2017	79
7.	Ocena efektywności Programu w oparciu o wskaźniki w nim określone	83
8	Podsumowanie	86

SPIS TABEL

<i>Tabela 1 Stan realizacji kierunków zadań w zakresie uwzględnienia zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>8</i>
<i>Tabela 2 Stan realizacji kierunków zadań w zarządzania środowiskowego na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>10</i>
<i>Tabela 3 Stan realizacji zadań w zakresie udziału społeczeństwa na rzecz ochrony środowiska na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 4 Stan realizacji zadań w zakresie odpowiedzialności za szkody w środowisku na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>16</i>
<i>Tabela 5 Stan realizacji zadań w zakresie aspektu ekologicznego w planowaniu przestrzennym na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>18</i>
<i>Tabela 6 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony przyrody na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>19</i>
<i>Tabela 7 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony lasów na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>25</i>
<i>Tabela 8 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony lasów na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>29</i>
<i>Tabela 9 Stan realizacji zadań w zakresie kształtowania stosunków wodnych i ochrony przed powodzią na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>30</i>
<i>Tabela 10 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony powierzchni ziemi na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 11 Stan realizacji zadań w zakresie środowiska a zdrowia na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>37</i>
<i>Tabela 12 Stan realizacji zadań w zakresie jakości powietrza na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>39</i>
<i>Tabela 13 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony wód na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>51</i>
<i>Tabela 14 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>56</i>
<i>Tabela 15 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania hałasu na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>66</i>
<i>Tabela 16 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>68</i>
<i>Tabela 17 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>70</i>
<i>Tabela 18 Stan realizacji zadań w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.....</i>	<i>72</i>
<i>Tabela 19 Realizacja zadań zapisanych w harmonogramie realizacji działań w latach 2012-2013</i>	<i>75</i>
<i>Tabela 20 Aktualizacja harmonogramu realizacji zadań na lata 2016-2017</i>	<i>79</i>
<i>Tabela 21 Wskaźniki efektywności Programu</i>	<i>83</i>

1 Wprowadzenie

1.1. Podstawa opracowania

Podstawą opracowania jest umowa nr 15/OS/II/2014 zawarta w dniu 31 marca 2014 roku między Eko – Team Konsulting z Bielska Białej, a Miastem Racibórz na wykonanie pracy pt.: „Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019” za lata 2012-2013”.

Wykonując ustawowy obowiązek wynikający z zapisu art. 17 ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. z 2013 r., 1232) Prezydent Miasta przygotował dokument pn. "Program Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2008-2015", który został przyjęty Uchwałą Rady Miasta w Raciborzu Nr XXV/337/2008 z dnia 22 października 2008 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2008-2015” Dokument ten był pierwszą aktualizacją przyjętego w 2004 roku Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz.

W 2012 roku Prezydent Miasta opracował drugą aktualizację pn.: „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019”, która została przyjęta Uchwałą Rady Miasta w Raciborzu nr XXI/293/2012 z dnia 26 września 2012 roku. Powyższy dokument jest w chwili obecnej obowiązujący i z jego realizacji wykonuje się niniejszy Raport.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi aktualizacja gminnych Programów Ochrony Środowiska następuje co 4 lata, natomiast w cyklach dwuletnich powinny być opracowywane Raporty z wykonania Programu (ocena realizacji planu operacyjnego, ocena mierników, efektywności Programu).

Zgodnie z tą zasadą w sierpniu 2006 uchwałą nr XLV/688/2006, w sierpniu 2008 roku uchwałą nr XXV/336/2008, w sierpniu 2010 roku uchwałą nr XLIV/685/2010 oraz we wrześniu 2012 roku uchwałą nr XXI/294/2012 Rada Miasta Racibórz przyjęła:

- Raport z wykonania "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz za lata 2004-2005",
- Raport z wykonania "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz za lata 2006-2007",
- Raport z wykonania "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz za lata 2008-2009",
- Raport z wykonania "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz za lata 2010-2011".

Niniejszy dokument stanowi piąty „Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz” i obejmuje lata 2012 i 2013. Opracowanie to zawiera:

- analizę realizacji przedsięwzięć planowanych w latach 2012-2013 ujętych w harmonogramie realizacji przedsięwzięć na lata 2012 – 2015,
- aktualizację w/w harmonogramu z uwzględnieniem przedsięwzięć na lata 2016-2017,
- analizę efektywności Programu w oparciu o wskaźniki w nim określone,
- ocenę realizacji określonych w Programie celów i zadań krótkoterminowych do 2015 oraz długoterminowych do 2019.

W dalszej części dokumentu wprowadzono skróty "Program ..." i „Raport...”

Przy opracowywaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje świadczące o stanie środowiska naturalnego na terenie gminy Racibórz, były to głównie:

- dane udostępnione przez Urząd Miasta Raciborza, szczególnie Wydziały:
 - Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
 - Gospodarki Komunalnej,
 - Rozwoju,
 - Inwestycji i Urbanistyki,
 - Obywatelski,
- dane pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy w Raciborzu,
- Arboretum Bramy Morawskiej,

- Okręgowej Stacji Chemiczno – Rolniczej w Gliwicach,
- Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Raciborzu,
- Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach,
- Starostwa Powiatowego w Raciborzu,
- Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. w Raciborzu,
- Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej S.A. Zakładu Ciepłego w Raciborzu,
- Nadleśnictwa Rudy Raciborskie,
- Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach.

2 *Cel nadrzędny i priorytety ekologiczne określone Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2012-2015 perspektywą na lata 2016-2019*

Nadrzędnym celem "Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Racibórz na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016-2019" jest:

Rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Racibórz w harmonii z wymogami ochrony środowiska.

Cele pozostałe:

- środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem oraz podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody.

Przy zastosowaniu wielu kryteriów środowiskowych, społecznych i gospodarczych w czasie opracowywania aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019” dokonano wyboru celów i kierunków działań systemowych w perspektywie długoterminowej do 2019 roku i krótkoterminowej do 2015 roku, w zakresie zagadnień takich jak:

1. uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych,
2. udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
3. zarządzanie środowiskowe,
4. odpowiedzialność za szkody w środowisku,
5. aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym,
6. ochrona przyrody,
7. ochrona lasów,
8. racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
9. kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią,
10. ochrona powierzchni ziemi,
11. środowisko, a zdrowie,
12. jakość powietrza,
13. ochrona wód,
14. gospodarka odpadami,
15. oddziaływanie hałasu,
16. oddziaływanie pól elektromagnetycznych,
17. poważne awarie,
18. wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

W zakresie każdego celu sprecyzowano konkretne zadania, które pokazano w dalszej części opracowania (rozdziały 3.1 – 3.18). W poniższych zestawieniach zobrazowano jak przebiegała realizacja tych zadań w okresie 2012-2013.

3 Ocena realizacji określonych w programie celów i zadań krótkoterminowych do 2015 roku i długoterminowych do 2019 w latach 2012-2013

Kierunki działań i zadania zapisane w „Programie...” dotyczyły przedsięwzięć planowanych do zrealizowania w perspektywie krótkoterminowej do roku 2015 i długoterminowej do roku 2019.

W poniższych zestawieniach w formie tabelarycznej zaprezentowano, w jakim zakresie w latach 2012-2013 realizowane były cele długoterminowe, krótkoterminowe kierunki działań i zadania, które w ich zakresie wyznaczono w roku 2012 w czasie opracowywania „Aktualizacji Programu...”.

Wszystkie zadania w „Programie...” powinny zostać podzielone na zadania własne, czyli zadania realizowane ze środków gminy i przy największym zaangażowaniu Gminy Racibórz, oraz zadania koordynowane. To takie, które są realizowane na terenie Gminy Racibórz, ale nie necessarily ze środków gminnych. Do takich zadań należy modernizacja dróg powiatowych czy kontrole podmiotów gospodarczych przeprowadzane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Zadania te znalazły się w niniejszym zestawieniu, a dane do ich opracowania nie pochodzą z Urzędu Miasta Racibórz tylko zostały przekazane bezpośrednio z instytucji i przedsiębiorstw zajmujących się realizacją w/w zadań. W niektórych przypadkach instytucje te nie podawały poniesionych kosztów a tylko zakres wykonanych zadań.

3.6 Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: **„Doprowadzenie do sytuacji, aby projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki były, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko, a wyniki tej oceny były uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów”.**

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 2 zadania. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie uwzględnienia zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 1 Stan realizacji kierunków zadań w zakresie uwzględnienia zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
UZOŚ.1	Określanie i egzekwowanie wymogów środowiskowych na etapie planowania i realizacji inwestycji gminnych	Gmina Racibórz w okresie raportowanym 2012 – 2013 realizowała wiele inwestycji o charakterze przyczyniającym się do pozytywnego oddziaływania na środowisko. Na etapie projektowania w każdym przypadku dobierany jest sposób realizacji w najmniejszym stopniu obciążający środowisko. W trakcie doboru odpowiedniego wariantu inwestycyjnego zawsze brane są pod uwagę opcje w najmniejszym stopniu przyczyniające się do zanieczyszczenia środowiska. W sytuacji kiedy dobiera się wariant sposobu podgrzewu ciepłej wody użytkowej – dotyczy to budynku Centrum Matki z Dzieckiem MAJA, budynku gminnego przy ul. Sempołowskiej, a także wielofunkcyjnego ośrodka sportowego – krytej pływalni przy ul. Zamkowej wzięto pod uwagę kolektory słoneczne do podgrzewu ciepłej wody, co w najmniejszym stopniu przyczynia się do zanieczyszczenia powietrza. Także w trakcie planowania działań termomodernizacyjnych projektowane są rozwiązania mające na celu znaczące ograniczenie zużycia ciepła i ochrony środowiska. Każda inwestycja w fazie przygotowawczej musi spełniać wszystkie wymogi ochrony środowiska. Dotyczy to opracowywania raportów oddziaływania na środowisko planowanych inwestycji, wydawania decyzji środowiskowych oraz pozwoleń wodno –	Koszty administracyjne

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		prawnych, emisyjnych czy na wprowadzanie pyłów i gazów do środowiska. Miasto Racibórz przyjęło do realizacji „Aktualizację Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020” stanowiącą podstawowy dokument programowy i rozwojowy Miasta. Strategia została przyjęta Uchwałą Nr XXX/423/2013 Rady Miasta Racibórz z dnia 26 czerwca 2013r. Strategia rozwoju jest jednym z najbardziej popularnych dokumentów wykorzystywanych przy planowaniu działań miejskich. Jej posiadanie wynika m.in. z potrzeby skoordynowania działań i ukierunkowania ich na osiągnięcie wyznaczonych priorytetów, kierunków i celów. Posiadanie strategii nie zawsze jednak oznacza, że zamierzenie w niej zawarte są realizowane. Na fakt ten wpływa jej długookresowość oraz zmiany zachodzące zarówno w gospodarce jak i w polityce. Strategia wraz z dokumentami programowymi, powinna wyznaczać główne kierunki rozwojowe i realizację projektów inwestycyjnych.	
UZOŚ.2	Przeprowadzanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	W okresie raportowanym 2012-2013 przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko w trakcie: - aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019, - zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego. Postępowanie w sprawie strategicznej oceny prowadzone było w ramach obowiązków służbowych pracowników merytorycznych, natomiast prognozy oddziaływania na środowiska wykonane były w ramach opracowań głównych (aktualizacja POŚ, zmiana Planu). Koszty poniesione na ten cel były sumą za opracowania główne wraz z prognozą.	Koszty administracyjne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

UZOŚ – uwzględnienie zasad ochrony środowiska

W tym zakresie zaplanowano dwa zadania i obydwa zostały zrealizowane w okresie raportowanym. W związku z tym iż nie były to zadania inwestycyjne, nie poniesiono w związku z ich realizacją żadnych dodatkowych kosztów. Finansowanie tych zadań realizowane było poprzez wynagrodzenie pracowników etatowych Urzędu Miasta.

3.7 Zarządzanie środowiskowe

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „**Upowszechnianie i wspieranie wdrażania systemów zarządzania środowiskowego**”.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 4 zadania. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie upowszechniania i wspierania wdrażania systemów zarządzania środowiskowego na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 2 Stan realizacji kierunków zadań w zarządzania środowiskowego na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
USZS.1	Realizacja polityki środowiskowej wdrożonego Systemu Zarządzania Środowiskowego w Gminie Racibórz, bieżąca realizacja określonych celów i zadań środowiskowych.	Miasto Racibórz z racji swoich ustawowych obowiązków podejmuje liczne działania przyjazne środowisku. Działania te są podejmowane na skutek coraz bardziej zaostrzających się przepisów prawnych, kształtowanej polityki ekonomicznej związanej z integracją z Unią Europejską, a także realizowaniem założeń zrównoważonego rozwoju Gminy. Działania podejmowane w tym zakresie obejmują następujące zadania: • sukcesywną wymianę oświetlenia na energooszczędne • montaż czujników ruchu z czasowymi wyłącznikami prądu, • stopniową wymianę spluczek na wodooszczędne, • montaż perlatorów na wylewkach bateryjnych. • stosowanie odnawialnych źródeł energii, • stały monitoring instalacji i zużycia mediów W ramach realizacji tego zadania w 2012 roku za kwotę 45.484,61 złote zlecono: • przeprowadzenie audytów wewnętrznych w jednostkach gminnych objętych Systemem Zarządzania Środowiskiem, • przeprowadzenie audyt nadzoru w 17 jednostkach gminnych i Urzędzie Miasta, W ramach realizacji tego zadania w 2013 roku za kwotę 68.668,84 złote zlecono: • przeprowadzenie audytów wewnętrznych w jednostkach gminnych objętych Systemem Zarządzania Środowiskiem, • przeprowadzono audit certyfikacyjny w Urzędzie Miasta i 17 jednostkach gminnych, • przeprowadzono „Warsztaty doskonalące dla auditorów wewnętrznych środowiskowego, systemu zarządzania (PN-EN ISO 14001:2005)” oraz szkolenie „Wymagania normy ISO 14001” dla pracownika UM, w zakresie którego jest m.in. zadanie związane z prowadzeniem dokumentacji systemowej dla Urzędu. W okresie raportowanym jednostki objęte systemem w zakresie realizacji celów i zadań dotyczących zarządzania środowiskowego realizowały zadania między innymi takie jak: w 2012 roku zakup nagród, pomocy dydaktycznych, gniazd do segregacji odpadów, perlatorów, czasowych wyłączników światła, koszy ze zgniatarką oraz zgniatarki do odpadów, nawozów do roślin, czasopism ekologicznych, sadzonek, tabliczek do oznakowania roślin, pomocy dydaktycznych (książek, płyt CD) oraz organizację wycieczek do miejsc związanych z ochroną środowiska i przyrody. Koszt - 57 827,37 zł.	2012 45.484,61 zł 57.827,37 zł 2013 68.668,84 zł 73.855,59 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		w 2013 roku zakup nagród na konkursy, narzędzi i sprzętu ogrodniczego, pomocy dydaktycznych, dzwonka niskodecybelowego, baterii umywalkowych z perlatorami, sadzonek, przyrządów do badania wody, 3 pojemników „dzwonów” do segregacji odpadów, kącika ekologicznego, pojemników do segregacji odpadów oraz organizacji wycieczek i warsztatów. Koszt - 73.855,59 zł.	
USZS.2	Bieżący monitoring i aktualizacja programów i planów z zakresu ochrony środowiska	Gmina Racibórz na bieżąco aktualizuje programy i plany w zakresie ochrony środowiska. W 2012 roku zaktualizowano: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019 przyjęto uchwałą Rady Miasta Racibórz nr XXI/293/2012 z dnia 26 września 2012r– koszt 8.600,00 zł. W 2013 roku rozpoczęto opracowanie Aktualizacji Planu zaopatrzenia w energię ciepło i paliwa gazowe – aktualnie dokumentacja jest w trakcie opracowania. W 2013 roku koszty w tym zakresie nie zostały poniesione. Planowany koszt 19.680,00 zł	2012 8.600,00 zł
USZS.3	Wdrożenie systemu informowania społeczeństwa o stanie środowiska, udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska	Gmina na bieżąco na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej udostępnia informacje o przeprowadzanych ocenach oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć i wydanych decyzjach.	Koszty administracyjne
USZS.4	Prowadzenie w formie elektronicznej publicznie dostępnych wykazów danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie oraz ich udostępnianie w Biuletynie Informacji Publicznej	Gmina Racibórz na bieżąco na stronie internetowej Miasta w Biuletynie Informacji Publicznej udostępnia informacje o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie. Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199 poz. 1227 z późn. zm.) organy administracji zobowiązane są do prowadzenia publicznie dostępnych wykazów danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie. Wykaz składa się z kart informacyjnych zawierających dane umożliwiające wyszukiwanie i udostępnianie dokumentów. Aby wyszukać karty informacyjne o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie znajdujących się w posiadaniu Prezydenta Miasta Racibórz należy skorzystać z wyszukiwarki. Układ wykazu umożliwia wyszukiwanie informacji poprzez wpisanie dowolnego wyrazu lub ciągu wyrazów znajdujących się w wykazie kart informacyjnych, a także według następujących kryteriów: - numer karty informacyjnej - rok wydania dokumentu - rodzaj dokumentu - nazwa dokumentu - temat dokumentu - obszar, którego dokument dotyczy, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju. W Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Racibórz zamieszczane są na bieżąco informacje statystyczne dotyczące: - wniosków o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew/krzewów,	Koszty administracyjne

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		- wniosków o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - wydanych decyzji administracyjnych, - wnioskach i wydanych zezwoleniach na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, - wpisów do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

USZS – upowszechnianie systemów zarządzania środowiskowego

W związku z realizacją powyższego celu zaplanowano cztery zadania i wszystkie zostały zrealizowane. Są to działania bieżące wykonywane w ciągu całego okresu raportowanego. Finansowanie większości w/w zadań realizowane jest poprzez wynagrodzenie pracowników. Poniesione koszty na wykonanie zadań ujętych w powyższym zestawieniu związane były głównie z pracami zleconymi takimi jak audyty zewnętrzne oraz aktualizacja dokumentów strategicznych.

3.8 Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „*Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą: „myśl globalnie, działaj lokalnie”*“.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 5 zadań. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą: „myśl globalnie, działaj lokalnie” na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 3 Stan realizacji zadań w zakresie udziału społeczeństwa na rzecz ochrony środowiska na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
US.1	Kontynuacja realizacji programu edukacji ekologicznej	Miasto Racibórz także realizowało program edukacji ekologicznej: w 2012 roku - w ramach programu autorskiego edukacji ekologicznej w gimnazjach – zrealizowano 420 godz. edukacji ekologicznej (w 21 oddziałach przez 7 nauczycieli) w I półroczu i 254 godz. w II półroczu (w 17 oddziałach przez 4 nauczycieli), w 2013 roku - w ramach autorskiego programu edukacji ekologicznej w gimnazjach zrealizowano 601 godz. ekologii - w I półroczu 337 godz. w 17 oddziałach przez 4 nauczycieli i w II półroczu 264 godz. w 17 oddziałach przez 5 nauczycieli,	2012 23.590,00 zł 2013 21.035,00
US.2	Wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży np. organizowanie konkursów i sesji popularno-naukowych związanych z tematyką środowiskową	W zakresie edukacji ekologicznej działania Gminy Racibórz: w 2012 roku - współorganizowano z Wydziałem Edukacji Kultury i Sportu Festyn Ekologiczny na raciborskim rynku, - doposażono Centrum Edukacji Ekologicznej (zakup książek, prenumerata czasopism), - z okazji Dnia Ziemi zorganizowano przedstawienie dla dzieci „O Piecyku i Kurzyku w RCK”, - sfinansowano nagrody w konkursach ekologicznych - zorganizowano obchody Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu i Dnia bez Samochodu w mieście, w tym: zorganizowano piknik ekologiczno-sportowy na Pl. Długosza, zakupiono książeczki i elementy odblaskowe, które Straż Miejska rozdala dzieciom biorącym udział w akcji, współorganizowano Turniej wiedzy o ruchu drogowym w Centrum Edukacji Ekologicznej oraz Rajd Gwiazdzisty, w ramach którego zakupiono i przekazano kaski dla 2 zwycięskich szkół, - wykonano 800 sztuk kalendarzy ekologicznych na 2013r. „Rośliny Ziemi Raciborskiej”, - wykonano kubki z logo Miasta, - wyprodukowano dwa spoty informacyjno - edukacyjne z zakresu nowego systemu gospodarowania odpadami.	2012 58.060,27 zł 2013 80.039,34 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		w 2013 roku - doposażono Centrum Edukacji Ekologicznej (zakup książek, prenumerata czasopism), - z okazji Dnia Ziemi zorganizowano przedstawienie dla dzieci "A to ci hałas" w RCK, - zlecono wydruk ulotek informacyjnych dot. Programu Ograniczenia Niskiej Emisji, - zakupiono i przekazano Straży Miejskiej książeczki, kolorowanki oraz opaski odblaskowe dla dzieci w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu, - wydano kalendarz ekologiczny na 2014 rok „Krajobrazy Ziemi Raciborskiej”, - sfinansowano nagrody w konkursach ekologicznych - wyprodukowano 2.000 szt. bawełnianych toreb ekologicznych, - zakupiono książki na nagrody w konkursach gminnych W ramach kampanii edukacyjnej dotyczącej nowego systemu gospodarki odpadami: - zlecono wydruk etykiet samoprzylepnych dla mieszkańców dot. segregacji odpadów komunalnych, - wyemitowano spoty informacyjne w Radiu Vanessa dot. składania deklaracji wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, - wyemitowano spoty w Raciborskiej Telewizji Kablowej dot. nowych zasad odbioru odpadów komunalnych, - zlecono wydruk ulotek informacyjnych z zakresu nowych zasad gospodarki odpadami komunalnymi, Ponadto zarówno w 2012 i 2013 roku : - zorganizowano akcję „Sprzątanie świata”, - zakupiono worki dla jednostek oświatowych oraz sfinansowano nagrody na konkurs „Zbieramy butelki plastikowe. - sfinansowano odbiór nakrętek plastikowych z przedszkoli oraz sfinansowano nagrody w ramach konkursu „Zbieramy nakrętki plastikowe”, Koszty tych działań ujęto w części dotyczącej gospodarowania odpadami. Edukacja Leśna w Nadleśnictwie Rudy Raciborskie prowadzona jest na podstawie zatwierdzonego przez Dyrektora RDLP Katowice „Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa na lata 2006-2015”, utworzonego na podstawie Zarządzenia nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 roku. Podstawową formą edukacji leśnej są zajęcia z dziećmi i młodzieżą szkolną w lesie oraz w Szkółce Kontenerowej. Rocznie z naszej oferty korzysta ok. 2000 osób.	Koszty po stronie Nadleśnictwa
US.3	Współdziałanie władz gminnych z mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i działań podejmowanych na rzecz jego ochrony	O realizowanych przez Miasto działaniach ekologicznych dziennikarze lokalnych redakcji (Tygodnik „Nowiny Raciborskie” Tygodnik „Nasz Racibórz”, Dwutygodnik „GazetaInformator.pl”, Dziennik Zachodni – Racibórz, Raciborska Telewizja Kablowa, Radio Vanessa, portale: naszraciborz.pl, nowiny.pl, raciborz.com.pl, raciborek.pl) informowani są podczas organizowanych w siedzibie urzędu konferencji prasowych, spotkań, konsultacji społecznych, podsumowań konkursów, posiedzeń organów wykonawczych i stanowiących Miasta. Istotnym narzędziem otwartej polityki informacyjnej jest w Raciborzu strona internetowa, gdzie zamieszczane są informacje prasowe dot. działań samorządu i jednostek organizacyjnych, w tym w zakresie działań ekologicznych. Jej elementem jest Newsletter raciborz.pl trafiający, za pośrednictwem poczty elektronicznej, do dziennikarzy oraz zarejestrowanych w serwisie	Koszty administracyjne

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		podmiotów. Działania na rzecz ochrony środowiska, podejmowane przez Miasto Racibórz podawane są do publicznej wiadomości również dzięki narzędziom: Biuletyn Informacji Publicznej, facebook, gazeta pt. "Raciborski Informator Miejski", której wydawcą jest Urząd Miasta Racibórz.	
US.4	Doskonalenie metod udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie	Gmina Racibórz na bieżąco zamieszcza na swojej stronie internetowej www.raciborz.pl : informacje o stanie środowiska: - informacje aerasanitarne dotyczące przekroczenia dopuszczalnego poziomu stężeń jednogodzinnych dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ośmiogodzinnych stężeń tlenku węgla oraz ośmiogodzinnego poziomu docelowego ozonu – są to informacje wydawane przez WIOŚ i udostępniane przez Wydział Zarządzania Kryzysowego, informacje o lokalnych zagrożeniach takich jak: - ostrzeżenia meteorologiczne o przewidywanych temperaturach maksymalnych, o spadkach temperatur powodujących zamarzanie mokrych nawierzchni chodników i dróg, - prognozy niebezpiecznych zjawisk meteorologicznych takich jak burze z gradem i porywistych wiatrach, prognozowane intensywne opady deszczu oraz wzrosty stanów wody w dorzeczu górnej Odry do strefy stanów wysokich z przekroczeniem stanów ostrzegawczych, a w zlewni Olzy. Racibórz wykorzystuje również system serwisów sms rozsyłanych na telefony komórkowe. Dotyczą one m.in. zagrożeń związanych z niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi.	
US.5	Dofinansowanie działalności Centrum Edukacji Ekologicznej	Gmina Racibórz corocznie w ramach wspomagania działalności Centrum Edukacji Ekologicznej finansowała prenumeratę czasopism oraz zakup książek.	Koszty te zostały ujęte w części dotyczącej edukacji ekologicznej – działanie US.2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

US – Udział społeczeństwa

W tym zakresie zaplanowano pięć zadań, wszystkie zostały zrealizowane. Udział społeczeństwa to działania polegające na edukacji społeczeństwa, a także informowaniu mieszkańców o zagrożeniach oraz stanie sanitarnym miasta, a także możliwych przewidywanych zagrożeniach.

3.9 Odpowiedzialność za szkody w środowisku

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „**Stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizacja możliwości wystąpienia szkody**“.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 3 zadania. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie stworzenia systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizację możliwości wystąpienia szkody na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 4 Stan realizacji zadań w zakresie odpowiedzialności za szkody w środowisku na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
OS.1	Stworzenie bazy danych o szkodach w środowisku i działaniach naprawczych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w oparciu o przeprowadzone kontrole i działania naprawcze w tym zakresie tworzy i prowadzi rejestr danych udostępnianych na wniosek zainteresowanych.	Koszty po stronie WIOŚ
OS.2	Prowadzenie szkoleń na temat odpowiedzialności sprawcy za szkody w środowisku dla pracowników administracji, sądownictwa oraz podmiotów gospodarczych	Zadanie to jest realizowane poprzez zamieszczanie informacji na stronach internetowych WIOŚ. Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach cyklicznie zamieszcza na swoich stronach internetowych, informacje o odpowiedzialności sprawcy za szkody w środowisku. Od czerwca 2012 roku WIOŚ wydaje Biuletyn Informacyjny zawierający dane dotyczące o szczególnych sytuacjach napotkanych w trakcie rutynowych kontroli, sprawozdania pokontrolne oraz dane dotyczące nowych uregulowań prawnych i stopień ich przestrzegania przez przedsiębiorców. Na łamach Biuletynu zamieszczane są także informacje organizacyjne, a także o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie ochrony środowiska i odpowiedzialności za wyrządzone szkody.	Koszty po stronie WIOŚ
OS.3	Ewidencja Zakładów Dużego Ryzyka (ZDR) i Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR) wystąpienia awarii	Ewidencję Zakładów Dużego Ryzyka (ZDR) i Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR) wystąpienia awarii prowadzi Wojewódzka Komenda Straży Pożarnej w Katowicach, która udostępnia i aktualizuje dane. Na stronie internetowej WKSP można znaleźć między innymi: • „Informacje o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o aktualizowanym corocznie rejestrze substancji niebezpiecznych znajdujących się w zakładach zlokalizowanych na obszarze województwa śląskiego”, • "Informacje o zatwierdzonych raportach o bezpieczeństwie lub ich zmianach", • "Informacje o przyjętych zewnętrznych planach operacyjno-ratowniczych lub ich zmianach", • "Informacje o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o decyzji ustalającej grupy zakładów o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku, których zlokalizowanie w niedużej odległości od siebie może zwiększyć prawdopodobieństwo wystąpienia awarii przemysłowej lub pogłębić jej skutki”. Na liście zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii figuruje jeden zakład zlokalizowany na terenie miasta Racibórz – Henkel Polska S.A. Oddział Racibórz.	Koszty po stronie WK Straży Pożarnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

OS – odpowiedzialność za szkody

W zakresie odpowiedzialności za szkody zaplanowano trzy zadania i są one realizowane na bieżąco. Zadania w tym zakresie realizowane są poprzez kontrole Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, prowadzenie baz danych i ewidencji oraz przez Komendę Straży Pożarnej poprzez ewidencję zakładów na terenie których istnieje ryzyko powstania awarii.

3.10 Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „**Uwzględnianie aspektów środowiskowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego**”.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 2 zadania. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie uwzględniania aspektów środowiskowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 5 Stan realizacji zadań w zakresie aspektu ekologicznego w planowaniu przestrzennym na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszty
AEP.1	Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko	W okresie raportowanym: w 2012 roku - zakończono prace nad ostatnim IV etapem zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 98 terenów w jednostkach strukturalnych Brzezie, Markowice, Miedonia, Ocice, Ostróg, Płonia, Proszowiec – Stara Wieś, Studzienna i Sudół, Śródmieście oraz dla 2 terenów obejmujących obszar obwodnicy Miasta Racibórz, - sporządzono trzy etapy zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 6 terenów w jednostkach strukturalnych Proszowiec – Stara Wieś, Studzienna i Sudół, Śródmieście oraz Ostróg – koszt 48.254,45 zł. w 2013 roku - zakończono prace związane ze zmianą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 6 terenów w jednostkach strukturalnych Proszowiec – Stara Wieś, Studzienna i Sudół, Śródmieście oraz Ostróg – koszt 88.376,18 zł. Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniają wymagania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a także ochrony zasobów złóż kopalin przed zagospodarowaniem powierzchni.	2012 48.254,45 zł 2013 88.376,18 zł
AEP.2	Wprowadzenie mechanizmów ochrony zasobów złóż kopalin przed zagospodarowaniem powierzchni uniemożliwiającym przyszłe wykorzystanie.	zakończono prace związane ze zmianą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 6 terenów w jednostkach strukturalnych Proszowiec – Stara Wieś, Studzienna i Sudół, Śródmieście oraz Ostróg – koszt 88.376,18 zł. Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniają wymagania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a także ochrony zasobów złóż kopalin przed zagospodarowaniem powierzchni.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

AEP – Aspekt Ekologiczny planowania

W zakresie planowania przestrzennego Miasto Racibórz realizowało działania polegające na zmianach w Planie Zagospodarowania Przestrzennego, celem jest m.in. uwzględnienie w planie aspektów związanych z szeroko pojętą ochroną środowiska. Zadania te zostały zrealizowane.

3.11 Ochrona przyrody

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „**Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej**”.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku w dwóch celach wyspecyfikowano 8 zadań. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie zachowania bogatej różnorodności biologicznej na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 6 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony przyrody na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszty
OP.1	Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych, ochrona fauny i flory		
OP.1.1	Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych	Ochrona cennych terenów przyrodniczych przez zainwestowaniem realizowana jest m.in. poprzez zapisy w Planach Zagospodarowania Przestrzennego. W Planach tych wskazuje się obiekty przyrody ożywionej chronionej prawem oraz proponowane do objęcia ochroną. Zapisy w Planie określają także warunki ochrony szaty roślinnej, która winna być realizowana przede wszystkim w granicach terenów lasów, terenów zadrzewionych (zbiorowisk lasopodobnych), terenów położonych w dolinach cieków wodnych, terenów nad zbiornikami wodnymi, uwzględniając:	
OP.1.2	Ochrona terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym sposobem użytkowania	• iż wszystkie lasy państwowe w granicach opracowania, zgodnie z przepisami odrębnymi, należą do lasów ochronnych i ustawowo podlegają ochronie; • stymulowanie procesu sukcesji naturalnej poprzez nasadzenia drzew i krzewów na terenach nieużytków i terenach zdegradowanych; • urządzanie nowych zadrzewień w układzie „wyspowym” lub „pasmowym”, z dostosowaniem składu gatunkowego drzew i krzewów do warunków siedliskowo-glebowych. Nadleśnictwo Rudy Raciborskie prowadzi gospodarkę leśną z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody. Zadania z zakresu ochrony przyrody w lasach gospodarczych prowadzone są w oparciu o Plan Ochrony Przyrody stanowiący integralną część planu urządzenia lasu na lata 2006-2015.	2012 48.254,45 zł 2013 88.376,18 zł
OP.1.3	Prowadzenie działań w ramach Arboretum Bramy Morawskiej	W 2012 roku organizowano wycieczki dla dzieci i młodzieży do Arboretum Bramy Morawskiej. W tym czasie otwarto Zaczarowany ogród w Arboretum Bramy Morawskiej, na ten cel dokupiono nowych roślin około 900 sztuk. Koszt funkcjonowania Arboretum w 2012 roku wyniósł 955 431,66 zł. W 2013 roku wykonano na terenie Arboretum Bramy Morawskiej między innymi roboty ziemne, w tym drenaż i budowę rowu odwadniającego w "Zaczarowanym ogrodzie", prace przy zbiorniku p.poż. oraz wałowanie dróg – koszt funkcjonowania Arboretum to 1.056.783,46 zł Także w 2013 roku zmodernizowano drogę dojazdową od parkingu do restauracji na terenie lasu Obora – koszt 54 184,98 zł.	2012 955 431,66 zł 2013 1.056.783,46 zł 54 184,98 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszty
OP.1.4	Stały nadzór nad rozwojem uciążliwego przemysłu	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach corocznie prowadzi kontrole w zakładach pracy na terenie Miasta Racibórz. W okresie 2012-2013 przeprowadzono kontrole w firmach: w 2012 r. HENKEL POLSKA Sp. z o. o. Oddział w Raciborzu, ul. Stalowa 9 Stwierdzono, że Zakład nie wykonał analiz ścieków w zakresie wskaźnika chlorki, przekroczył roczne zużycie surowców oraz przekroczył ilość odprowadzanych ścieków przemysłowych do urządzeń ZWiK Sp. z o. o., a także nie posiadał podpisanej umowy na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków przemysłowych i bytowych wprowadzanych do ZWiK Sp. z o. o. w Raciborzu, tym samym nie dotrzymywał warunków decyzji – pozwolenia zintegrowanego oraz nie dotrzymuje warunków pozwolenia wodnoprawnego. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami WIOŚ Katowice wydał zarządzenie pokontrolne zobowiązujące Zakład do usunięcia naruszeń w zakresie ochrony środowiska. Browar Zamkowy Sp. z o.o. w Raciborzu, ul. Zamkowa 2 W toku kontroli ustalono, że zakład nie posiada uregulowań formalno-prawnych w zakresie ochrony powietrza. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach zarządzeniem pokontrolnym zobowiązał zakład do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Zakład w wyznaczonym terminie wywiązał się z realizacji zarządzenia pokontrolnego. RAFAKO S.A. w Raciborzu przy ul. Łąkowej 33 W trakcie kontroli ustalono, że Zakład przekracza ilości odpadów wytwarzanych w stosunku do ilości określonej w pozwoleniu. Zarządzeniem pokontrolnym zobowiązano firmę do usunięcia nieprawidłowości. Spółka poinformowała o realizacji zarządzenia. SGL CARBON POLSKA S.A. w Raciborzu, ul. Piastowska 29 Kontrola przeprowadzona była w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Zakład posiada uregulowany stan formalno-prawny w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Zakłady Przemysłu Cukierniczego MIESZKO S.A. w Raciborzu Podczas prowadzonej kontroli ustalono, że podmiot dysponuje instalacją mechaniczną odprowadzającą zanieczyszczenia z nad urządzeń wchodzących w skład linii produkcji cukierków. Przedmiotowa instalacja nie została zgłoszona z tytułu emisji do powietrza substancji zanieczyszczających. Zarządzeniami pokontrolnymi zobowiązano zakład do zgłoszenia ww. instalacji. Zakład złożył informację o realizacji nałożonych obowiązków. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Jastrzębiu Zdroju - Ciepłownia Miejska w Raciborzu. Na podstawie przedłożonych podczas kontroli raportów z systemu monitoringu emisji stwierdzono, że w latach 2009, 2010 i 2011 miały miejsce przekroczenia standardów emisyjnych pyłu i tlenków azotu. W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami wymierzone zostały zakładowi kary pieniężne. Na wniosek PEC w Jastrzębiu Zdroju zostały one odroczone do dnia 31.12.2016 r. - z uwagi na realizowanie przez podmiot działań zmierzających do usunięcia przyczyn wymierzenia kar. w 2013 r. VVF Sp. z o.o. ul. Stalowa 9, Racibórz W trakcie kontroli ustalono, iż VVF Sp. z o.o. w Raciborzu prowadzi działalność w zakresie produkcji mydła. Spółka posiada uregulowany stan formalno-prawny w zakresie korzystania ze środowiska. Spółka posiada decyzję pozwolenie	Koszty po stronie WIOŚ

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszty
		wodnoprawne na wprowadzanie ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego do urządzeń kanalizacyjnych innego właściciela. Gospodarka wytwarzanymi odpadami na terenie zakładu jest ujęta w decyzji pozwolenie zintegrowane. Podmiot nalicza i wnosi opłaty za korzystanie ze środowiska. Ecolab Production Poland Sp. z o.o. ul. Stalowa, Racibórz Ustalono, że Ecolab Production Poland Sp. z o.o. w Raciborzu nie posiada pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego do urządzeń kanalizacyjnych innego właściciela. W związku z powyższym zarządzeniami pokontrolnymi zobowiązano podmiot do uzyskania przedmiotowego pozwolenia. SGL CARBON POLSKA S.A. ul. Piastowska 29, Racibórz Kontrola w zakresie gospodarki wodno-ściekowej wykazała, że podmiot ma uregulowany stan formalno-prawny w ww. zakresie, posiada stosowne decyzje pozwolenia wodnoprawne i umowy. Ustalono, że zakład dotrzymuje warunków pozwolenia wodnoprawnego. Ponadto zakład nalicza i wnosi opłaty za szczególne korzystanie z wód na konto Marszałka Województwa Śląskiego oraz przedstawia zbiorcze zestawienie informacji o korzystaniu ze środowiska Marszałkowi i Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Katowicach. Henkel Polska Sp. z o.o. Oddział Racibórz ul. Stalowa 9, Racibórz Henkel Polska Sp. z o.o. zgłoszony został jako zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Henkel Polska Sp. z o. o. posiada instalacje objęte pozwoleniem zintegrowanym. Powyższe pozwolenie zostało wydane przez Wojewodę Śląskiego w dniu 30.12.2005 r. Termin ważności ww. pozwolenia ustalono na okres od 01.01.2006 do 31.12.2015 r. Zakład posiada pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego do urządzeń kanalizacyjnych Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Raciborzu, wydane decyzją Marszałka Województwa Śląskiego. Kontrola Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakładzie odbyła się w marcu 2013 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym.	
OP.1.5	Realizacja zadań związanych z opieką nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt - utrzymanie schroniska dla bezdomnych zwierząt	Gmina Racibórz realizuje zadania związane z opieką nad bezdomnymi zwierzętami. W latach 2012-2013 na utrzymanie schroniska dla bezdomnych zwierząt wydatkowano środki na: • zapewnienie zwierzętom możliwości swobodnego poruszania się, legowisk i dostępu do wody pitnej i odpowiedniej karmy, • zapewnienie zwierzętom pełnej opieki weterynaryjnej, • prowadzenie na bieżąco szczepień ochronnych psów i kotów przebywających w schronisku przeciw wściekliźnie, • wylapywanie i przewożenie do schroniska zwierząt bezpańskich i czasowo pozostawionych bez opieki z terenu gminy Racibórz, • zbiórkę padliny z terenów należących do Gminy Racibórz. W 2012 roku przyjęto do schroniska 154 psy i 30 kotów, do adopcji przekazano 85 psów i 28 kotów, do utylizacji oddano 92 psy i 51 kotów, eutanazji poddano 11 psów, w schronisku padły 24 psy i 2 koty. Stan zwierząt na dzień 31 grudnia 2012r. wynosił 144 psy i 14 kotów.	2012 207.257,52 zł 2013 233.669,68 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszty
		<i>W 2013 roku przyjęto do schroniska 133 psy i 39 kotów, do adopcji przekazano 71 psów i 22 koty, do utylizacji oddano 49 psów i 65 kotów, w schronisku padło 16 psów i 9 kotów. Przeprowadzono 159 interwencji na terenie miasta dotyczących wylapywania bezdomnych zwierząt. Stan zwierząt na dzień 31 grudnia 2013r. wynosił: 75 psów i 6 kotów.</i>	
OP.2	Ochrona i utrzymanie krajobrazu rekreacyjnego		
OP.2.1	Urządzanie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień i parków	<u>W 2012 roku Gmina Racibórz w ramach:</u> pielęgnacji zieleńców i parków miejskich - koszt 1.262.567,23 złote, zrealizowała zadania dotyczące: • koszenia trawników na powierzchni 729,5 tys. m², • oczyszczania z liści powierzchnię 18 tys.m² terenów zielonych, • oczyszczania chodników, alejek i placów – 1,84 mln m², • cięcia pielęgnacyjne i sanitarne 3.846 szt. krzewów, • cięcia krzewów żywopłotowych na powierzchni 10.941 m², • dostawy i posadzenie wieloletnich roślin ozdobnych i krzewów – 1.054 szt., • prace konserwacyjne na terenach placów zabaw i przeglądy urządzeń zabawowych oraz innych obiektów małej architektury znajdujących się w terenach zieleni miejskiej, • wymiany piasku w piaskownicach i przestrzeniach bezpiecznych pod urządzeniami zabawowymi na placach zabaw - 217 m³, • zabiegi pielęgnacyjne i sanitarne prowadzone na drzewach polegające na podkrzesywaniu, usuwaniu posuszu, prześwietlaniu korony, cięciach technicznych – 970 szt., • dostawy i sadzenie wiosennych kwiatów - 8.000 szt., • dostawy i sadzenie kwiatów letnich – 35.500 szt., • usunięcia drzew chorych, martwych, wiatrolomów, wiatrowalów zagrażających bezpieczeństwu - 16 szt., • dostawy i sadzenie drzew - 11 szt., • prace naprawcze i konserwacyjne obiektów małej architektury znajdujących się na skwerach, zieleńcach, w parkach i placach zabaw (fontanny, piaskownice, ławki, schody, poręcze itp.), • odśnieżanie mechaniczne i ręczne alejek, placów i schodów – 503 tys. m², utrzymania i pielęgnacji zieleni - koszt 21.267,68 złotych, zrealizowała zadania takie jak: • zakupiono sadzonki drzew do nasadzeń na terenie Gminy, • przeprowadzono cięcia pielęgnacyjne drzewa przy ul. Stawowej, • zakupiono sadzonki na akcję zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz otwarcie Zaczarowanego ogrodu w Arboretum Bramy • Morawskiej (962 sztuki roślin), • sfinansowano pielęgnację drzew na terenie miasta,	2012 1.262.567,23 zł 21.267,68 2013 1.268,125,62 zł 13.344,60

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszty
		- wykonano nasadzenia w pasie drogowym ul. Zbożowej, - przeprowadzono prace pielęgnacyjne przy pomniku przyrody (bluszczu w parku im. Miasta Roth). <u>W 2013 roku Gmina Racibórz w ramach:</u> pielęgnacji zieleńców, skwerów i parków miejskich - koszt 1.268,125,62 złote, zrealizowała zadania takie jak: cięcia pielęgnacyjne i sanitarne krzewów nienormowanych – 6.697 szt., cięcia formujące krzewów żywopłotowych – 10.218 m², dostawy i posadzenie wieloletnich roślin ozdobnych i krzewów – 1.034 szt., prace konserwacyjne na terenach placów zabaw i przeglądy urządzeń zabawowych oraz innych obiektów małej architektury znajdujących się w terenach zieleni miejskiej, wymianę piasku w piaskownicach i przestrzeniach bezpiecznych pod urządzeniami zabawowymi na placach zabaw objętych umową - 217 m³, zabiegi na drzewach polegające na podkrzesywaniu, usuwaniu posuszu, prześwietlaniu korony, cięciach technicznych – 700 szt., dostawy i sadzenie wiosennych kwiatów – 8.000 szt., dostawy i sadzenie kwiatów letnich – 35.500 szt., usunięcia drzew chorych, martwych, wiatrołomów, wiatrowałów zagrażających bezpieczeństwu - 31 szt., dostawy drzew wraz z ich sadzeniem - 21 szt., prace naprawcze i konserwacyjne obiektów małej architektury znajdujących się na skwerach, zieleńcach, w parkach i placach zabaw (fontanny, piaskownice, ławki, schody, poręcze itp.), na terenach zieleni przydrożnej wykonano: cięcia pielęgnacyjne i sanitarne krzewów nienormowanych – 2.135 m², cięcia formujące krzewów żywopłotowych – 4.769 m², zabiegi na drzewach polegające na podkrzesywaniu, usuwaniu posuszu, prześwietlaniu korony, cięciach technicznych – 824 szt., usunięcia drzew chorych, martwych, wiatrołomów, wiatrowałów zagrażających bezpieczeństwu - 54 szt., dostawy drzew wraz z ich sadzeniem - 114 szt., utrzymania i pielęgnacji zieleni koszt 13.344,60 złotych, zrealizowała zadania takie jak: zakupiono sadzonki drzew do nasadzeń na terenie Gminy, przeprowadzono cięcia pielęgnacyjne drzewa przy ul. Stawowej 9, zakupiono sadzonki na akcję zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zainstalowano podporę dla buki przy ul. Winnej 4 w Raciborzu.	
OP.2.2	Utrzymanie i rozbudowa miejskich terenów rekreacyjnych i turystycznych	Gmina Racibórz w 2012 roku wykonała zadania pn.: Przebudowa i renowacja placów zabaw i skwerów - Skweru Kresowian. Koszt zadania wyniósł 221.365,37 zł.	2012 221.365,37 zł 80.660,04 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszty
		- Utrzymanie terenów zielonych poprzez zapewnienie właściwych warunków wodnych w stawie w Parku im. Miasta Roth. W ramach zadania wykonano wymianę przyłącza wodnego dla zasilania w wodę stawu. Koszt zadania wyniósł 80.660,04 zł. - Przywrócenie wartości przestrzeni miejskiej poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie Nadodrzańskich Bulwarów w Raciborzu - rewaloryzacja zieleni. Za kwotę 391.505,28 złotych zrealizowano II etap prac, w tym: wykonanie trawników, wertykulacja i rekultywacja istniejących trawników – 27.044m², dostawa i posadzenie drzew – 27 szt., dostawa i posadzenie roślin cebulowych i bylin – 11.824 szt., ściółkowanie – 221 m³, prace pielęgnacyjne drzew, krzewów i roślin cebulowych – 8.558 szt., prace pielęgnacyjne bylin i trawników. Gmina Racibórz w 2013 roku wykonała zadania pn.: - Przebudowa i renowacja placów zabaw i skwerów poprzez opracowanie aktualizacji projektu przebudowy nawierzchni alejki i placu pod fontannę na skwerze na Placu Dominikańskim, zakupie i montażu 2 szt. bramek na placu zabaw przy ul. Francuskiej. Koszt tych działań wyniósł 4.564,00 zł. - W ramach nowego zagospodarowanie terenów, parków i skwerów zlecono wykonanie wyceny szacunkowej całkowitych kosztów zadania obejmujących prace badawcze, projektowe oraz roboty budowlane. – koszt tej ekspertyzy wyniósł 1.107,00 zł - W ramach przywrócenia wartości przestrzeni miejskiej poprzez wielofunkcyjne zagospodarowanie Nadodrzańskich Bulwarów w Raciborzu - rewaloryzacja zieleni wydatkowano środki na działania promocyjne – koszt 17.694,25 zł, - Budowa przystani wodnej ze sceną na terenie modernizowanych Bulwarów Nadodrzańskich na odcinku od mostu Zamkowego do ulicy Brzozowej w Raciborzu. – wykonano dokumentację i rozpoczęto realizację zadania, termin zakończenia to listopad 2014 roku. Koszt poniesiony w 2013 roku 3.822,11 zł, - Zagospodarowanie Skweru im. Księdza Prałata St. Pieczki – koszt 2.582.200,00 zł.	391.505,28 zł 2013 4.564,00 zł 1.107,00 zł 17.694,25 zł 3.822,11 zł 2.582.200,00 zł
OP.2.3	Rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo	W 2012 roku realizowano zadanie pn.: Rozwój i uzupełnienie infrastruktury turystycznej wzdłuż rzek Olza i Odra. Obejmowało ono opracowanie dokumentacji projektowej związanej z budową stacji rowerowej usytuowanej na kempingu w Oborze przy ul. Markowskiej 1. Wykonano podkłady geodezyjne do celów projektowych projekt budowlano - wykonawczy pn. „Rozwój i uzupełnienie infrastruktury turystycznej wzdłuż rzek Olza i Odra” – koszt 25.215,00 złotych.	2012 25.215,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

OP – ochrona przyrody

W zakresie ochrony przyrody, a także rekreacji i utrzymania terenów zielonych na obszarze miasta zaplanowano 8 zadań, większość zadań została zrealizowana, wszystkie rozpoczęto. Zadanie dotyczące rozwoju sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo zostało rozpoczęte poprzez wykonanie dokumentacji, ale nie zostało zrealizowane, planowane jest to w kolejnym okresie raportowanym. Pozostałe zadania są realizowane na bieżąco w trybie ciągłym i w kolejnych latach będą nadal kontynuowane.

3.12 Ochrona lasów

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „**Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego**“.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 8 zadań. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie racjonalnego użytkowania zasobów leśnych przez kształtowania ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 7 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony lasów na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszty
OL.1	Uwzględnianie granicy rolno-leśnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	W okresie raportowanym w 2012 roku - zakończono prace nad ostatnim IV etapem zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 98 terenów w jednostkach strukturalnych Brzezie, Markowice, Miedonia, Ocice, Ostróg, Płonia, Proszowiec – Stara Wieś, Studzienna i Sudół, Śródmieście oraz dla 2 terenów obejmujących obszar obwodnicy Miasta Racibórz, - sporządzono trzy etapy zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 6 terenów w jednostkach strukturalnych Proszowiec – Stara Wieś, Studzienna i Sudół, Śródmieście oraz Ostróg – koszt 48.254,45 zł, w 2013 roku - zakończono prace związane ze zmianą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 6 terenów w jednostkach strukturalnych Proszowiec – Stara Wieś, Studzienna i Sudół, Śródmieście oraz Ostróg – koszt 88.376,18 zł. Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniają wymagania ochrony środowiska, a także granicę polno – leśną.	2012 48.254,45 zł 2013 88.376,18 zł
OL.2	Prowadzenie ciągłej kampanii edukacyjno – informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Gmina Racibórz w ramach działań w zakresie edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży prowadzi także działania związane z ochroną lasu – działania te opisano w tabeli nr 3 pkt US.1 i US.2 Edukacja Leśna w Nadleśnictwie Rudy Raciborskie prowadzona jest na podstawie zatwierdzonego przez Dyrektora RDLP Katowice „Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa na lata 2006-2015”, utworzonego na podstawie Zarządzenia nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 roku. Podstawową formą edukacji leśnej są zajęcia z dziećmi i młodzieżą szkolną w lesie oraz w Szkółce Kontenerowej. Rocznie z oferty Nadleśnictwa korzysta ok. 2000 osób.	Koszty podano w tabeli nr 3 pkt US.1 i US.2 Koszty edukacji leśnej po stronie Nadleśnictwa
OL.3	Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi	Działania w zakresie zalesiania realizują głównie właściciele lasów, Gmina Racibórz nie posiada informacji o powierzchni zalesień.	Koszty po stronie właścicieli terenów

OL.4	Zapewnienie trwałości i wielofunkcyjności lasów	Zaspokojenie zapotrzebowania na drewno i zapewnienie trwałości lasów nie są sprzecznymi interesami. Drewno w Polsce jest naturalnym bogactwem, które jest całkowicie odnawialne. Leśnicy między innymi Nadleśnictwa Rudy pozyskują średnio do 55–60 proc. drewna, które przyrasta w lesie. Gwarantuje to wielofunkcyjna, zrównoważona gospodarka leśna, prowadzona przez Lasy Państwowe, opiekujące się 77,5 proc. polskich lasów. Leśnicy pozyskują drewno w granicach wyznaczonych przez standardy ekologicznej gospodarki, badania naukowe i 10-letnie plany urządzenia lasu, zatwierdzane przez ministra środowiska – średnio do 55–60 proc. drewna, które przyrasta w lesie; cała reszta zwiększa zapas na pniu. Dlatego nasze zasoby drewna rosną z roku na rok i są już dwukrotnie większe niż pół wieku temu. Wynoszą 2,4 mld m sześci., w tym w Lasach Państwowych – blisko 1,9 mld m sześci., co czyni je piątymi co do wielkości w Europie.	Koszty po stronie Nadleśnictwa
OL.5	Zachowanie istniejących kompleksów leśnych oraz stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci)	Gmina Racibórz położona jest na terenie objętym działaniami Nadleśnictw Rudy Raciborskie oraz Rybnik. Każdego roku leśnicy podejmują działania mające na celu zachowanie trwałości lasu i zwiększenie jego naturalnej odporności na czynniki szkodliwotwórcze. Zagrożenia dzieli się na trzy grupy: • biotyczne (np. szkodliwe owady, grzyby patogeniczne, ssaki roślinożerne); • abiotyczne – ekstremalne zjawiska atmosferyczne (np. silne wiatry, śnieg, ulewne deszcze, wysokie i niskie temperatury); • antropogeniczne – wywołane przez człowieka (np. pożary, zanieczyszczenia przemysłowe, zaśmiecanie lasu). Nadleśnictwo corocznie w ramach przygotowań do sezonu kontroluje stan punktów czerpania wody, stan dróg leśnych i ich oznakowanie. W razie potrzeby uzupełniany i naprawiany jest sprzęt przeciwpożarowy oraz środki łączności. W lesie na bieżąco trwa wyznaczanie i usuwanie drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne, czyli takie, które zasiedlają drzewa osłabione przez grzyby, czynniki atmosferyczne (np. huragany lub grad), zanieczyszczenia przemysłowe lub owady liściożerne (czyli tzw. szkodniki pierwotne) i niezdolne do normalnej reakcji obronnej. Na terenie nadleśnictwa Rudy Raciborskie spośród szkodników wtórnych, (czyli takich, które zasiedlają drzewa osłabione przez grzyby, czynniki atmosferyczne (np. huragany lub grad), zanieczyszczenia przemysłowe lub owady liściożerne (czyli tzw. szkodniki pierwotne) i niezdolne do normalnej reakcji obronnej), najwięcej kłopotu sprawia kornik modrzewiowiec, atakujący około dwudziestoletnie modrzewie rosnące na terenie byłego pożarzyska z 1992 r. Ponadto bardzo groźnym owadem jest przyplaszczek granatek – chrząszcz zasiedlający drzewa osłabione przez pożar. Przełom zimy i wiosny, to w lesie bardzo niebezpieczny okres ze względu na ogromne zagrożenie pożarowe. W runie brak jeszcze świeżych „soczystych” roślin, jest za to mnóstwo uschniętych igieł, liści czy traw. Corocznie pod koniec zimy realizowana jest akcja porządkowania i mineralizacji pasów przeciwpożarowych wzdłuż linii kolejowych, stanowiących jedno z najgroźniejszych źródeł ognia w lesie. W lesie trwa wyznaczanie i usuwanie drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne. Wśród szkodnictwa leśnego, największe straty co roku generują kradzieże drewna oraz śmieci w lesie. Aby temu zapobiec, straż leśna Nadleśnictwa Rudy Raciborskie zaopatrzona jest w kamery do bezprzewodowego monitoringu prowadzonego przez 24h na dobę. Urządzenia są mobilne, montowane czasowo w wybranych rejonach i specjalnie przystosowane do pracy w lesie. Kamery wyczuwają każdy ruch, który jest rejestrowany na miejscu i automatycznie przesyłany poprzez sieć bezprzewodową w formie MMS do funkcjonariuszy straży leśnej, więc nawet gdyby ktoś chciał zniszczyć kamerę, to jego wizerunek będzie już udokumentowany. Nagrany obraz ma na tyle dobrą rozdzielczość, że bez problemów można rozpoznać twarz sprawcy czy też numery rejestracyjne pojazdu. Dzięki kamerom skutecznie ukracany jest proceder kradzieży drewna, zaśmiecaniu lasu, dewastacji terenów leśnych oraz rozjeżdżaniu lasów przez samochody terenowe, motory i quady.¹	Koszty po stronie Nadleśnictw

¹ Szkodnictwo Leśne, Tomasz Szczansny, 2014

OL.6	Stały nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa został powierzony w drodze porozumienia Nadleśnictwu Rudy Raciborskie. Nadleśnictwo Rudy Raciborskie przedkłada do Starostwa kwartalne sprawozdania z wykonania zadań. W zakresie spraw dotyczących nadzoru nad gospodarką leśną. Ze sprawozdań tych wynika iż w latach 2012-2013 nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa polegał głównie na cechowaniu pozyskanego drewna i na jej podstawie wystawianiu Świadectw Legalności w imieniu starosty, oraz ocenie wykonania przez właścicieli lasów zadań w zakresie racjonalnej gospodarki leśnej. Średnio na te zadania Nadleśnictwo poświęcało w latach 2012-2013 około 100 - 250 godzin na kwartał.	Koszty po stronie Nadleśnictwa
OL.7	Wykonanie uproszczonych planów urządzania lasów	W latach 2012 – 2013 nie było potrzeby sporządzania ani aktualizacji uproszczonych Planów Urządzania Lasów. Te opracowane we wcześniejszych latach obowiązują do 31 grudnia 2015 roku.²	Nie ponoszono kosztów
OL.8	Przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, urządzanie i utrzymanie zieleni, zadrzewień, zakrzewień na terenach będących w administracji nadleśnictw	Nadleśnictwo Rudy Raciborskie prowadzi gospodarkę leśną w oparciu o Plan Urządzenia Lasu sporządzony na okres od 1 stycznia 2006 r. do 31.12.2015 r. i zatwierdzony przez Ministra Środowiska. Zadania gospodarcze zaplanowane na lata 2006-2015: • Odnowienia i zalesienia, w tym: halizny, płazowiny 85.85 ha, • grunty nieleśne 0.00 ha, zręby bieżące 10-lecia 757.60 ha, • Odnowienia pod osłoną, w tym: przy rębniach złożonych 665.88 ha, podsadzenia produkcyjne 50.86 ha, dolesienia luk i przerzedzeń 18.06 ha, • Poprawki i uzupełnienia, w tym w uprawach i młodnikach 82.69 ha, na gruntach projektowane do odnowienia 199.71 ha, • Pielęgnowanie, w tym: gleby 1987.63 ha, upraw (CW) 1842.45 ha, młodników (CP) 5500.00 ha, • Melioracje, w tym: wodne 247.23 ha, agrotechniczne 1611.65 ha. Zadania te są na bieżąco realizowane przez Nadleśnictwo Rudy Raciborskie.	Koszty po stronie Nadleśnictwa RR

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

² dane ze Starostwa w Raciborzu, 2014

OL – ochrona lasów

Zadania w zakresie prawidłowej gospodarki leśnej prowadzone są głównie przez Nadleśnictwa.

Wszystkie działania, które zostały zaplanowane są na bieżąco w trybie ciągłym realizowane. Rola Miasta Racibórz w gospodarce leśnej sprowadza się do edukacji ekologicznej, która także była w okresie raportowanym realizowana.

3.13 Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „**Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę od deficytów wody**”.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 3 zadania. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 8 Stan realizacji zadań w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
RGW.1	Oszczędne zużycie wody m.in. poprzez: - montaż wodooszczędnych słupczek i zaworów, - wymianę uszkodzonych uszczelnień i zaworów, usuwanie awarii - zakup i montaż perlatorów, - wymiana głowic baterii/montaż baterii sterowanych elektronicznie	Miasto Racibórz z racji swoich ustawowych obowiązków podejmuje liczne działania przyjazne środowisku. Działania te są podejmowane na skutek coraz bardziej zaostrzających się przepisów prawnych, kształtowanej polityki ekonomicznej związanej z integracją z Unią Europejską, a także realizowaniem założeń zrównoważonego rozwoju Gminy. Działania podejmowane w tym zakresie obejmują następujące zadania: • stopniowa wymiana słupczek na wodooszczędne, • montaż perlatorów na wylewkach baterijnych. • stały monitoring instalacji i zużycia. Urządzenia te montowane są między innymi w Urzędzie Miasta oraz w placówkach oświatowych. Trudno jest oszacować koszt realizacji tego zadania, gdyż jest ona połączona z innymi pracami o charakterze remontowym.	Brak danych kosztowych – brak możliwości oceny
RGW.2	Stosowanie zamkniętych obiegów wody w przedsiębiorstwach	Zadanie to realizowane powinno być przez podmioty gospodarcze, Gmina Racibórz nie ma dostępu do danych dotyczących zastosowanych w przedsiębiorstwach rozwiązań w zakresie oszczędzania wody.	Koszty po stronie przedsiębiorstw
RGW.3	Stosowanie technologii przyjaznych dla środowiska naturalnego	Zadanie to realizowane powinno być przez podmioty gospodarcze, Gmina Racibórz nie ma dostępu do danych dotyczących zastosowanych w przedsiębiorstwach rozwiązań w zakresie nowych technologii produkcji przyjaznych dla środowiska.	Koszty po stronie przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

RGW – racjonalne gospodarowanie wodą

W zakresie prawidłowego i racjonalnego gospodarowania wodą zaplanowano trzy zadania, jedno z nich realizowane było na bieżąco w ramach Systemu Zarządzania Środowiskowego oraz w ramach edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży. Pozostałe dwa zadania powinny być realizowane w przedsiębiorstwach, firmach oraz zakładach pracy. Urząd Miasta nie posiada danych o realizacji tych zadań, można jedynie przyjąć założenie, iż w ramach ograniczania kosztów w każdej firmie obowiązują zasady oszczędzania wody wśród pracowników.

3.14 Kształtowanie stosunków wodnych i zabezpieczenie przed powodzią

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „Zabezpieczenie przed skutkami powodzi”.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 5 zadań. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie zabezpieczenia przed skutkami powodzi gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 9 Stan realizacji zadań w zakresie kształtowania stosunków wodnych i ochrony przed powodzią na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
KSW.1	Systematyczna konserwacja rzek, cieków i urządzeń melioracyjnych	W latach 2012-2013 na terenie miasta Raciborza Regionalny zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach realizował: - prace konserwacyjne rzeki Odry, - prace konserwacyjne lewostronnego wału rzeki Odry, - prace konserwacyjne Kanalu Ulgi oraz Odry. Prace te polegały na wykoszeniu porostów trawiastych ze skarp rzeki oraz skar i korony wału przeciwpowodziowego oraz wycięciu zakrzaczeń ze skarp prawego i lewego brzegu Kanalu Ulgi. Prace były wykonywane przez pracowników terenowej jednostki RDGW to jest Nadzoru Wodnego Racibórz. W 2013 roku został złożony wniosek do Prezydenta Miasta Racibórz w sprawie wydania zgody na wycinkę drzew z prawego i lewego brzegu rzeki Odry miejskiej w km 52+100 – 55+000. Prace te zostaną wykonane po uzyskaniu stosownej decyzji administracyjnej oraz po otrzymaniu środków na ten cel. ŚZMIUW w okresie raportowanym realizował tylko prace polegające na wykaszaniu rowów. Gmina Racibórz w 2012 roku: - sfinansowała utrzymanie 59 km rowów melioracyjnych oraz opracowała koncepcje zagospodarowania wodami odpadowymi na terenie dzielnic Nowe Zagrody, Studzienna i Sudół – koszt 168.608,92 zł, - wykonała remont rowu w dzielnicy Sudół km od 0+780 do 1+290 – koszt 10.000 zł, - w ramach utrzymania rowów przydrożnych zrealizowano prace polegające na: - utrzymaniu i konserwacji rowów komunalnych przydrożnych i suchego zbiornika przeciwpowodziowego oraz nadzór nad tymi pracami w dzielnicach: Brzezine (ulice: Bitwy Olszańskiej, Jagielnia, Olszynkowa, Wysoka, Wygonowa), Markowice (ulice: Babicka, Bolesława Chrobrego, Gliwicka (boczna), Grabowa, Hetmańska, Kazimierza Wielkiego, Norwida, Olimpijczyka, Ordon, Wita Stwosza), Miedonia (ulice: Rudnicka, Ratajskiego), Studzienna (suchy zbiornik retencyjny przeciwpowodziowy przy ul. Bojanowskiej), Ocice (ul. Górna i ul. Folwarczna), Racibórz Centrum (ul. Wierzyńskiego), - kontroli okresowej rocznej suchego zbiornika retencyjnego w Raciborzu – Studziennej, - partycypacji w kosztach utrzymania i konserwacji rowów melioracyjnych, do których odprowadzane są wody opadowe i roztopowe z dróg i ulic gminnych. Koszt tych prac wyniósł 167.913,40 złotych.	Koszty po stronie RZGW 2012 168.608,92 zł 10.000 zł 167.913,40 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		Gmina Racibórz w 2013 roku - sfinansowała utrzymanie 54 km rowów melioracyjnych leżących na gruntach gminnych, wykonano wykoszenie 220.330 m², odmulenie 5.710 m, odtworzenie 747 m rowów, wykonano naprawę wlotu rowu nr 21 do kolektora w dzielnicy Brzezie przy ul. Wysokiej – koszt tych prac wyniósł 77.252,16 zł. - w ramach utrzymania rowów przydrożnych zrealizowano prace polegające na: - utrzymaniu i konserwacji rowów komunalnych przydrożnych i suchego zbiornika przeciwpowodziowego oraz nadzór nad tymi pracami w dzielnicach: Brzezie (ulice: Bitwy Olszańskiej, Jagielnia, Olszynkowa, Wysoka, Wygonowa), Markowice (ulice: Babicka, Bolesława Chrobrego, Gliwicka (boczna), Grabowa, Hetmańska, Kazimierza Wielkiego, Norwida, Olimpijczyka, Ordonia, Wita Stwosza), Miedonia (ulice: Rudnicka, Ratajskiego), Studzienna (suchy zbiornik retencyjny przeciwpowodziowy przy ul. Bojanowskiej), Ocice (ul. Górna i ul. Folwarczna), Racibórz Centrum (ul. Wierzyńskiego), - kontroli okresowej rocznej suchego zbiornika retencyjnego w Raciborzu – Studziennej, - partycypacji w kosztach utrzymania i konserwacji rowów melioracyjnych, do których odprowadzane są wody opadowe i roztopowe z dróg i ulic gminnych. Koszt tych prac wyniósł 152.103,11 złotych.	2013 77.252,16 zł 152.103,11 zł
KSW.2	Przystosowanie terenów międzywala do szybkiego reagowania w przypadku powodzi	Prace wykonane w okresie raportowanym realizowane były tylko poprzez bieżące utrzymanie i konserwację międzywala. W 2013 roku na Hydroportalu KZGW zostały zamieszczone informacje na temat zagrożenia i ryzyka powodziowego. Wizualizacje graficzne map stanowią materiał informacyjny – poglądowy, według którego teren Raciborza przez który płynie rzeka Odra oraz Kanał Ulgi rzeki Odry znajduje się w zasięgu wyznaczonych obszarów powodziowych. Publikacja ta nie stanowi oficjalnego przekazania map organom administracji wskazanym w art. 88 fust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne (Dz. U. Z 2012 r., poz. 145 z późn.zm.), gdyż nie zawiera pełnej treści cyfrowej formy map, a takowa winna być przekazana. Aktualnie trwa procedura przygotowawcza do oficjalnego przekazania materiałów Dyrektorom RZGW, a w rezultacie organom administracji w art. 88 fust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne (Dz. U. Z 2012 r., poz. 145 z późn.zm.). Należy podkreślić, iż w sytuacji gdy Gmina Racibórz dysponuje informacjami o zasięgu czasowych wystąpień wód z koryta rzek czy cieków istotnym działaniem jest wprowadzenie określonej polityki dla zagrożonych obszarów. RZGW opiniując/uzgadniając dokumenty planistyczne kładzie nacisk na minimalizowanie ryzyka powodziowego (kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i związanych z powodzią potencjalnych negatywnych konsekwencji dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej) realizując tym samym zbiór założeń Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Europy nr 2007/60/WE z dnia 23.10.2007 roku w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim zaimplementowanych do znowelizowanej ustawy Prawo wodne.³	Koszty po stronie RZGW
KSW.3	Bieżąca realizacja Planu Zarządzania Kryzysowego na wypadek powodzi, uwzględniającego ochronę obiektów wrażliwych na	Plan Zarządzania Kryzysowego na wypadek powodzi, uwzględniającego ochronę obiektów wrażliwych na terenie gminy jest realizowany na bieżąco. W ramach realizacji planu Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego wykonuje takie działania jak: ocena występujących i potencjalnych zagrożeń,	

³ pismo RZGW, 2014

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
	terenie gminy (np. oczyszczalni ścieków, ujęć wód, terenów zabytkowych i przyrodniczo cennych, składowisk odpadów, itp.)	- przygotowanie propozycji działań i przedstawienie Prezydentowi Miasta wniosku dotyczących wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w gminnym planie reagowania kryzysowego, - przekazywanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami, - organizowanie i koordynowanie procesu zarządzania (reagowania) kryzysowego na obszarze miasta, - monitorowanie występujących klęsk żywiołowych i prognozowanie rozwoju sytuacji oraz podejmowanie działań mających na celu ograniczanie ich skutków, - opracowywanie i aktualizowanie planów zarządzania kryzysowego, a w przypadku wystąpienia zagrożenia realizowanie odpowiednich procedur. - realizacja zadań związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym miasta, - bieżące wyposażenie i utrzymanie magazynu przeciwpowodziowego. - zabezpieczenie logistyczne i materiałowo - techniczne jednostek OSP, - nadzór nad prawidłowym wykorzystaniem powierzonego sprzętu i mienia. Wykonywanie w/w zadań jest kontrolowane między innymi w trakcie audytów sprawdzających Systemu Zarządzania Środowiskowego ISO. Gmina Racibórz corocznie przeznaczają środki finansowe na doposażanie zastępów Straży Pożarnej: w 2012 roku środki wydatkowane zostały m.in. na zakup materiałów i wyposażenia (kamizelki odblaskowe, materiały i sprzęt na wyposażenie magazynu przeciwpowodziowego, opaski odblaskowe), energii, usług remontowych (naprawa radiotelefonu, przyczepy podłodziowej, łodzi ewakuacyjnej i systemu łączności radiowej), telekomunikacyjnych i innych, opłaty za ubezpieczenia majątkowe i komunikacyjne oraz za świadectwa zdolności żeglugowej łodzi ratunkowo-ewakuacyjnych. Koszt – 39.275,33 zł. w 2013 roku środki zostały przeznaczone udział w działaniach ratowniczych, zakup materiałów i wyposażenia (m.in. paliwo, części zamienne, materiały remontowo- konserwacyjne, sprzęt i wyposażenie ratownicze), remont samochodów pożarniczych i sprzętu motorowego, naprawa zasilacza syreny alarmowej, radiotelefonu. Koszt 10.133,77 zł.	2012 39.275,33 zł. 2013 10.133,77 zł
KSW.4	Ochrona przed powodzią – budowa zbiornika Racibórz	W 2012 – 2013 realizowane były prace związane z budową Zbiornika Racibórz Dolny. Nakłady poniesione w: 2012 roku – 59.119 tys. zł, 2013 roku – 172.814 tys. zł. W 2013 roku został opracowany przez wykonawcę Zbiornika Racibórz Dolny firmę Dragados S.A – „Plan ochrony przeciwpowodziowej terenu budowy Zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny (polder)”. Przedmiotem w/w planu jest określenie organizacji i zasad funkcjonowania ochrony przeciwpowodziowej przy wykonywaniu zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny. Dokument ten w marcu 2014 roku został zatwierdzony. Jego ważność upływa z momentem całkowitego wykonania wszystkich robót ale nie później niż 3 lata po jego zatwierdzeniu.	2012 59.119 tys. zł 2013 172.814 tys. zł

<i>L.p.</i>	<i>Zadania planowane do realizacji</i>	<i>Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013</i>	<i>Koszt</i>
KSW.5	Zapobieganie lokalizacji zabudowy na terenach zalewowych	Gmina Racibórz opracowując zmiany Planów Zagospodarowania Przestrzennego ustala w planie strefy zalewowe, na których nie ma możliwości otrzymania pozwolenia na budowę, a tym samym lokowania obiektów budowlanych.	Koszty administracyjna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

KSW – kształtowanie stosunków wodnych

W ramach działań przeciwpowodziowych zaplanowano pięć zadań, najważniejsze z nich i najbardziej kosztotwórcze to budowa Zbiornika Racibórz Dolny, który w okresie raportowym pochłonął ponad 230 mln złotych. Z zaplanowanych pięciu zadań oprócz zadania realizowanego przez RZGW Miasto na bieżąco wykonywało swoje zadania polegające głównie na utrzymaniu i konserwacji urządzeń melioracyjnych.

3.15 Ochrona powierzchni ziemi

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano dwa cele długoterminowe z terminem realizacji do roku 2019: „**Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej**” i „**Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych**”.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 10 zadań. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracania im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej i ochrony niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 10 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony powierzchni ziemi na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
OPZ.1	Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej		
OPZ.1.1	Przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych	W zakresie przeciwdziałania degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych Gmina Racibórz realizuje inwestycji polegające na: - ochronie powietrza - inwestycje termomodernizacyjne, wymiana kotłów, montaż instalacji solarnych, inwestycje drogowe przyczyniające się do usprawnienia ruchu drogowego, - ochronę wód powierzchniowych – budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej utrzymanie i poprawa funkcjonowania oczyszczalni ścieków, kontrola szczelności szamb, bieżąca kontrola terenów publicznych pod kątem dzikich wysypisk odpadów. Działania takie realizują także właściciele obiektów przemysłowych poprzez montaż urządzeń ograniczających niską emisję oraz oczyszczalni ścieków.	Koszty umieszczono w części inwestycyjnej dotyczącej powietrza i wody
OPZ.1.2	Prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi	W 2012 roku Powiat Raciborski przeprowadził monitoring jakości gleby na terenie Gminy Racibórz. Wyniki badań wskazują że: 10% badanych gleb wymaga wapnowania, 42% badanych gleb wymaga zwiększenia dawek nawożenia potasowego, 77% badanych gleb wymaga nawożenia magnezowego, 11% badanych gleb wymaga nawożenia fosforowego, - zawartość chromu, cynku, kadmu, miedzi, niklu, ołowiu w 25 badanych punktach na terenie miasta mieściła się w dopuszczalnych normach, - zawartość boru określono jako niską w 9 próbkach jako średnią w 9 próbkach i jako wysoką w 2 próbkach, - zawartość manganu i cynku w glebie oceniono jako średnią i niską (w jednym punkcie),	Koszty po stronie Powiatu Raciborskiego

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		- zawartość żelaza w glebie oceniono jako średnią, - zawartość miedzi w glebie oceniono jako średnią i niską (w pięciu punktach).⁴	
OPZ.1.3	Obserwacja terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.	W latach 2012 – 2013 Powiat Raciborski prowadził obserwacje terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Z przeprowadzonych obserwacji sporządzono „Raport z okresowych obserwacji osuwisk w powiecie raciborskim”. W 2012 na terenie gminy Racibórz na terenie Arboretum Bramy Morawskiej w lesie komunalnym Obora odnotowano 9 nowych osuwisk (8 aktywnych i 1 okresowo aktywne). Osuwiska te nie zagrażają budynkom i infrastrukturze. W 2013 roku nie stwierdzono nowych osuwisk. Zarówno w 2012 i 2013 roku odnotowano nieaktywność koluwiów osuwiskowych, co miało związek z niskimi odpadami deszczu.	Koszty po stronie Powiatu Raciborskiego
OPZ.1.4	Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne	Działanie to realizowane jest przez właścicieli gruntów rolnych, łąkowych oraz wodno – błotnych bez udziału Gminy Racibórz. ARiMR realizuje programy rolno – środowiskowe, które także przyczyniają się do ograniczenia degradacji terenów rolnych.	Koszty po stronie właścicieli terenów
OPZ.1.5	Minimalizowanie przeznaczenia gruntów ornych o najwyższych klasach bonitacyjnych na cele nierolnicze i nieleśne	Gmina Racibórz w okresie raportowanym opracowała zmiany do planu zagospodarowania Przestrzennego: w 2012 roku - zakończono prace nad ostatnim IV etapem zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 98 terenów w jednostkach strukturalnych Brzezina, Markowice, Miedonia, Ocice, Ostróg, Płonia, Proszowice – Stara Wieś, Studzienna i Sudół, Śródmieście oraz dla 2 terenów obejmujących obszar obwodnicy Miasta Racibórz, - sporządzono trzy etapy zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 6 terenów w jednostkach strukturalnych Proszowice – Stara Wieś, Studzienna i Sudół, Śródmieście oraz Ostróg – koszt 48.254,45 zł, w 2013 roku - zakończono prace związane ze zmianą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla 6 terenów w jednostkach strukturalnych Proszowice – Stara Wieś, Studzienna i Sudół, Śródmieście oraz Ostróg – koszt 88.376,18 zł. Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniają wymagania ochrony środowiska, a także ochrony zasobów glebowych przed nierolniczym zagospodarowaniem powierzchni.	2012 48.254,45 zł 2013 88.376,18 zł
OPZ.1.6	Rekultywacja gleb zdegradowanych w kierunku rolnym, leśnym i rekreacyjno-wypoczynkowym	W 2012 i 2013 roku Starostwo w Raciborzu prowadziło nadzór nad pracami rekultywacyjnymi. W 2012 roku było 6,25 ha gruntów które poddano rekultywacji i zagospodarowaniu, natomiast w 2013 roku 2,78 ha poddano działaniom rekultywacyjnym⁵.	Koszty po stronie Powiatu Raciborskiego oraz podmiotów prowadzących rekultywację

⁴ dane ze Starostwa w Raciborzu, 2014

⁵ dane ze Starostwa w Raciborzu, 2014

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
OPZ.1.7	Likwidacja dzikich wysypisk na terenie gminy	W ramach likwidacji dzikich wysypisk Miasto zrealizowało działania polegające na: w 2012 roku - usunięciu 29 dzikich wysypisk z terenu gminy, z których wywieziono 35,27 Mg odpadów, w tym 0,84 Mg elementów zawierających azbest, zakupiono 20 szt. tabliczek ostrzegawczych na tereny zagrożone tworzeniem dzikich wysypisk. w 2013 roku - usunięciu 12 dzikich wysypisk z terenu gminy, z których wywieziono 19,23 Mg odpadów. Ponadto, ze środków Straży Miejskiej, zakupiono kamerę „fotopułapka”. Koszty umieszczono w tabeli 15 pkt GO.13	2012 13.036,56 zł 2013 9.200,42 zł
OPZ.2	Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych		
OPZ.2.1	Rekultywacja terenów po eksploatacji kopalin	Realizacja tego zadania została opisana w tabeli nr 10, pkt. OPZ.1.6	Koszty po stronie Powiatu Raciborskiego oraz podmiotów prowadzących rekultywację
OPZ.2.2	Kontrola stanu faktycznego w przypadku wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji i naliczanie opłat eksploatacyjnych w przypadku nielegalnej działalności	W okresie raportowanym Starosta Raciborski nie prowadził kontroli wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji oraz nie prowadził postępowań w sprawie naliczania opłat eksploatacyjnych związanych z nielegalną działalnością. ⁶	Brak kosztów w tym zakresie
OPZ.2.3	Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych	Dane geologiczne są zbierane, gromadzone, na bieżąco aktualizowane i archiwizowane przez Państwowy Instytut Geologiczny, Marszałka Województwa Śląskiego i Starostę Powiatu Raciborskiego.	Koszty administracyjne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

OPZ – ochrona powierzchni ziemi

W zakresie ochrony powierzchni ziemi zaplanowano dziesięć zadań, wszystkie konieczne do realizacji zostały zrealizowane lub są realizowane na bieżąco. Zadanie dotyczące kontroli nielegalnej eksploatacji nie było realizowane gdyż nie zaistniała taka potrzeba. Zadania w zakresie ochrony powierzchni ziemi są związane także z zadaniami zaliczonymi do innych dziedzin środowiskowych, chodzi tu o gospodarkę wodną, gospodarowanie odpadami a także ochronę powietrza.

⁶ dane ze Starostwa w Raciborzu, 2014

3.16 Środowisko a zdrowie

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „**Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia**“.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 3 zadania. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie poprawy stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 11 Stan realizacji zadań w zakresie środowiska a zdrowia na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
ŚaZ.1	Monitoring jakości wody do spożycia przez ludzi szczególnie w odniesieniu do zawartości w wodzie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), trihalometanów (THM) oraz metali ciężkich	Na bieżąco na stronie internetowej Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Raciborzu podawane są do publicznej wiadomości tabele dotyczące Jakości wody dostarczanej odbiorcom przez ZWiK Sp. z o.o. w Raciborzu. Badania wykonywane są w Stacji Uzdatniania Wody w Raciborzu przy ul. 1 Maja oraz Stacji Uzdatniania Wody w Raciborzu przy ul. Gamowskiej. Wyniki badań wody do spożycia przez ludzi szczególnie w odniesieniu do zawartości w wodzie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), trihalometanów (THM) oraz metali ciężkich nie wykazują przekroczenia wartości dopuszczalnych. W celu oceny jakości wody wodociągowej prowadzone są systematyczne badania monitoringowe przez Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Raciborzu. W pobranych próbkach wody ocenie poddawano zarówno parametry mikrobiologiczne jak i fizykochemiczne w zakresie ustalonym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. (Dz. U. Nr 61 poz.417). W 2012 roku próbki wody pobierane były w 16 punktach na terenie miasta, w sumie pobrano 67 próbek. W 2013 roku próbki wody pobierane były w 17 punktach na terenie miasta, w sumie pobrano 64 próbki. Zarówno w 2012 jak i w 2013 roku stężenie magnezu w wodzie wodociągowej było niższe od zalecanego, jednak fakt ten nie pociąga za sobą konieczności uzupełniania tego pierwiastka w procesach technologicznych. Analiza przeprowadzonych badań pozwala na stwierdzenie, że woda wodociągowa na terenie Raciborza w roku 2012 i 2013 była bezpieczna pod względem zdrowotnym i dopuszczona do spożycia przez ludzi.	Koszty po stronie Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Raciborzu
ŚaZ.2	Prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy pracowników ze szczególnym uwzględnieniem narażania na czynniki biologiczne oraz substancje chemiczne niebezpieczne	Okresowe kontrole przedsiębiorców na terenie miasta Racibórz przeprowadza Państwowa Inspekcja Pracy w Katowicach Oddział w Rybniku. Ustawa o Państwowej Inspekcji Pracy precyzyjnie określa zakres obowiązków i praw, jakie wzajemnie wobec siebie mają podczas kontroli kontrolowani i kontrolerzy. Celem kontroli w zakładzie pracy jest: - ustalenie stanu faktycznego w zakresie przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; - zbadać przestrzeganie przepisów o legalności zatrudnienia. Państwowa Inspekcja Pracy nie podaje do publicznej wiadomości wykazu kontrolowanych przedsiębiorstw i firm. Na swojej stronie internetowej zamieszcza tylko wyniki kontroli przeprowadzonych w placówkach handlowych, usługowych i produkcyjnych bez podania nazw i lokalizacji.	Koszty działań kontrolnych po stronie PIP

ŚaZ.3	Promocja zdrowego stylu życia i unikanie zagrożeń oraz profilaktyka chorób cywilizacyjnych i ograniczenie zewnętrznych przyczyn ich powstawania	Szkoły, przedszkola, a także mieszkańcy Miasta Racibórz mają możliwość uczestniczenia w programach profilaktycznych realizowanych przez WSSE w Katowicach. Wojewódzka Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w latach 2012-2013 realizowała na terenie województwa Śląskiego programy promujące zdrowy styl życia, między innymi takie jak: • eventy pod hasłem „Śląska wiosna ze zdrowiem”. Podczas imprez, przedstawiciele WSSE w Katowicach przeprowadzili akcję profilaktyczną, której towarzyszyły liczne konsultacje oraz poradnictwo dot. zdrowego stylu życia, • Światowy Dzień Zdrowia realizowany jest każdego roku w kontekście jednego kluczowego problemu z zakresu zdrowia publicznego, • akcję “Odświeżamy nasze miasta. TOB3CIT (Tobacco Free Cities)”, której celem jest ochrona zdrowia mieszkańców Polski przed szkodliwym działaniem dymu tytoniowego, • Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu i innych Środków Psychoaktywnych, • Program "Trzymaj Formę!", którego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety Program zainicjowany został przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia, • wykłady dot. profilaktyki zażywania środków psychoaktywnych pod tytułem „Młodzież, zdrowie a substancje psychoaktywne”, przedstawili film pt.: „Nie zamykaj oczu” oraz przygotowali dla młodzieży punkt edukacyjny z materiałami informacyjnymi dot. poruszanego podczas spotkania tematu.	Koszty po stronie WSSE w Katowicach
-------	---	--	-------------------------------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

ŚaZ – środowisko a zdrowie

Zadania w zakresie zdrowia zaplanowano trzy i wszystkie trzy są zadaniami koordynowanymi realizowanymi przez Sanepid, Inspekcję Pracy oraz Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Raciborzu. Działania podejmowane przez te jednostki dotyczą badań środowiska pracy, badań wody oraz szkoleń mających na celu uświadomienie mieszkańcom czynników szkodliwych dla zdrowia takich jak palenie tytoniu czy alkohol. Zaplanowane zadania mimo, iż nie są zadaniami własnymi są realizowane na bieżąco.

3.17 Jakość powietrza

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „Osiągnięcie odpowiedniej jakości powietrza zgodnie z obowiązującymi standardami”.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 20 zadań. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie osiągnięcia odpowiedniej jakości powietrza zgodnie z obowiązującymi standardami na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 12 Stan realizacji zadań w zakresie jakości powietrza na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
JP.1	Prowadzenie remontów istniejących dróg m.in. zmiana nawierzchni	<u>Gmina Racibórz</u> w ramach remontów i modernizacji istniejących dróg zrealizowała: w 2012 roku • remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno- asfaltową na zimno i gorąco (łaty o pow. do 5 m²) – 129 ton wbudowanej mieszanki, • remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno- asfaltową na gorąco –łaty o pow. ponad 5 m² – 894 m², • remonty, w tym cząstkowe nawierzchni z kostki kamiennej, betonowej, płyt betonowych chodnikowych, płyt betonowych sześciokątnych (trylinki), płyt kamiennych – 4.060 m², • nawierzchnię z betonu asfaltowego na podbudowie z tłoczni kamiennego – 1.442 m², • nawierzchnię z betonu asfaltowego na istniejącej podbudowie – 3.095 m², • nawierzchnię z płyt drogowych żelbetowych – 910 m², • remonty dróg gruntowych przy użyciu destruktu asfaltowego z frezowania nawierzchni bitumicznych – 1.132 m², • remonty dróg gruntowych tłucznem kamiennym – 1.750 m² w 2013 roku • remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno- asfaltową na zimno – 12 ton wbudowanej mieszanki, • remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno- asfaltową na gorąco (łaty o pow. do 5 m²) – 128 ton wbudowanej mieszanki, • remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno- asfaltową na gorąco –łaty o pow. ponad 5 m² – 1.946 m², • remonty nawierzchni jezdni (nakładka z asfaltobetonu bez wymiany podbudowy) m.in. na ulicach Cecylii, Królewskiej, Książęcej, Parkowej, Smółki, Lwowskiej, Odrodzenia – bocznej (nowa nazwa Dębniaki) – 3.543 m², • remonty cząstkowe nawierzchni z kostki kamiennej, kostki betonowej, płyt betonowych, płyt kamiennych, trylinki 405 m²,	2012 2.333.719,41 zł, 32.147,76 743.121,55 zł 103.518,18 zł 987.252,92 zł 456.713,36 zł 286.461,86 zł 88.763,05 zł 161.990,16 zł, 49.760,02 zł 19.680,00 zł 553,50 zł 182.884,75 zł 287.946,16 zł 91.437,11 zł, 97.067,77 zł 84.800,63 zł,

⁷ dane ze Starostwa w Raciborzu, 2014

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		• remonty dróg gruntowych tłuczniami kamiennymi i destruktem asfaltowym m.in. na ulicach Babickiej – bocznej, Górnośląskiej, Nad Koleją, Pod Lipami, Polnej (wzdłuż ogródków działkowych), Tunelowej, Wiatrakowej, Wiśniowej – 6.711 m², • nawierzchnię z płyt żelbetonowych pełnych (nowych) na ul. Koszalińskiej – 609 m², • nawierzchnię chodników i zjazdów z kostki betonowej (nowej) i płyt betonowych (nowych) m.in. na ulicach Gdańskiej, Królewskiej, Leszka Raciborskiego, Lwowskiej, Srebrnej, M.C. Skłodowskiej – 1.716 m², • nawierzchnię chodników z kostki kamiennej (nowej) i płyt kamiennych (nowych) – 305 m², • przełożenie chodników i zjazdów z płyt betonowych, kostki betonowej i bloczków betonowych (trylinki) m.in. na ulicach Karola, Nowej, Podwale, Nowomiejskiej, M.C. Skłodowskiej, Szewskiej, Wileńskie (przy USC) – 397 m², Koszt tych działań wyniósł: • w 2012 roku – 2.333.719,41 zł, • w 2013 roku – 1.827.446,44 zł. Niezależnie od tych działań przeprowadzono inwestycje: w 2012 roku Remont sięgaczy przy ul. Szczecińskiej na powierzchni 214,43m² wraz z odwodnieniem powierzchniowym – koszt 32.147,76 zł, Remont ul. Sudeckiej (od ul. Kanałowej do ul. Piaskowej). W tym budowę ścieżki rowerowej – koszt 743.121,55 zł, Przebudowa ul. Księżycowej – koszt 103.518,18 zł, Remont ul. Fabrycznej wraz ze skrzyżowaniem z ul. Szkolną – koszt 987.252,92 zł, Remont ul. Markowickiej (od ul. E. Plater do przejazdu PKP). W ramach zadania wykonano ścieżkę rowerową z asfaltobetonu – koszt 456.713,36 zł, Przebudowa ul. Odrodzenia – boczna – koszt 286.461,86 zł, Wykonanie chodnika i przebudowa wjazdów – ul. Osiedleńcza – koszt 88.763,05 zł, Wykonanie chodnika ul. Wygonowa (od ul. Gawliny do ul. Sosienkowej) wykonano nawierzchnię chodnika jako ciąg pieszo – rowerowy – koszt 161.990,16 zł, Modernizacja drogi ul. Wysoka do ul. Pod Lipami – koszt 49.760,02 zł, Budowa przejazdu rowerowego pod mostem w ciągu DW935 – ul. Rybnickiej. – projekt, – koszt 19.680,00 zł, Parking PL-CZ. W ramach realizacji projektu „Parking PL-CZ” wykonano roll-up – koszt 553,50 zł, Remont dróg dojazdowych do gruntów rolnych – koszt 182.884,75 zł, Remonty gminnych dróg osiedlowych – koszt 287.946,16 zł, Remont drogi dojazdowej do pól – odgałęzienie ul. Torowej – koszt 91.437,11 zł, Remont drogi dojazdowej do pól – odgałęzienie ul. Brzeskiej – koszt 97.067,77 zł, Remont drogi dojazdowej do pól – przedłużenie ul. Sudeckiej oraz jej odgałęzienia – koszt 84.800,63 zł,	

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		w 2013 roku Projekt budowy Regionalnej Drogi Racibórz – Pszczyna na odcinku od DK 45 w gminie Rudnik do ul. Sportowej w Rybniku – pomoc dla Województwa – koszt 6.457,50 zł, Wykonanie ciągu pieszo-rowerowego przy ul. Piaskowej w Raciborzu – pomoc dla Powiatu – koszt 175.981,00 zł, Remont sięgaczy przy ul. Szczecińskiej – koszt 42.308,58 zł, Przebudowa ul. Odrodzenia – boczna – koszt 49.346,00 zł, Budowa przejazdu rowerowego pod mostem w ciągu DW935 – ul. Rybnickiej. Zadanie obejmowało między innymi ukształtowanie skarp wału – koszt 156.094,50 zł, Parking PL-CZ – koszt 55.392,00 zł, Przebudowa ul. Kasprowicz – koszt 499.047,62 zł, Przebudowa ul. Rudzkiej (od Armii Krajowej do Królewskiej) – koszt 164.532,70 zł, Remont ulic gminnych Warszawskiej i Wileńskiej w Raciborzu. W ramach zadania wydzielono także z jezdni ścieżki rowerowe – koszt 1.006.581,63 zł, Remont schodów wzdłuż budynku Nr 9-11-13 na ul. Mickiewicza – koszt 61.496,00 zł, Przebudowa ul. Mandrysa (od Pogrzebieńskiej do Gajowej) – koszt 300.000,00 zł, Remont ul. Odrodzenia – bocznej (dojazd do ul. Słoneczny Stok – koszt 176.682,92 zł, Remont ul. Wybrzeżnej – koszt 92.524,45 zł, Przebudowa pętli autobusowej przy ul. Wiejskiej – koszt 80.170,29 zł, Remont chodnika ul. Rieczna – koszt 39.085,67 zł, Remont nawierzchni ul.: Czeskiej, Bułgarskiej i Słowackiej – koszt 199.999,50 zł, Przebudowa ul. Wschodniej (od ul. Hulczyńskiej do ul. Urbana) – koszt 393.508,71 zł, Remont ul. Szczęśliwej na odcinku od ul. Żeromskiego do ul. Wczasowej – koszt 129.151,37 zł, Przebudowa ul. Gajowej (od posesji Nr 28 do Pogwizdowskiej) – koszt 159.893,58 zł, Przebudowa ul. Górnej (I etap) – koszt 63.997,50 zł, Remont ul. Stalowej (cz I) – koszt 249.851,90 zł, Przebudowa ul. Zamkowej – koszt 18.000,00 zł, Budowa parkingu na terenie gminnym pomiędzy ulicami Lwowską, Opawską i Ogrodową w Raciborzu – koszt 347.285,01 zł, Remont dróg dojazdowych do gruntów rolnych – koszt 173.584,61 zł, Remonty gminnych dróg osiedlowych – koszt 198.329,78 zł. <u>Powiat Raciborski w okresie raportowanym przeprowadził modernizację ulicy Piaskowej w Raciborzu na odcinku od mostu na Odrze do ulicy Sudeckiej (wraz ze skrzyżowaniem) – DP 3548S. Koszt zadania wyniósł 319.999,97 złotych.⁷</u> <u>Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w okresie raportowanym zrealizowała zadania:</u> w 2012 roku • remont drogi krajowej nr 45 w granicach miasta Racibórz poprzez wykonanie nakładki asfaltowej z mieszanki SMA na	2013 1.827.446,44 zł 6.457,50 zł 175.981,00 zł 42.308,58 zł 49.346,00 zł 156.094,50 zł 55.392,00 zł 499.047,62 zł 164.532,70 zł 1.006.581,63 zł 61.496,00 zł 300.000,00 zł 176.682,92 zł 92.524,45 zł 80.170,29 zł 39.085,67 zł 393.508,71 zł 129.151,37 zł 159.893,58 zł 63.997,50 zł 249.851,90 zł 18.000,00 zł 347.285,01 zł 173.584,61 zł 198.329,78 zł.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		skrzyżowaniu drogi krajowej nr 45 (ul. Jana Pawła II) i drogi wojewódzkiej nr 916 (ul. Opawska), - w ramach usprawnienia organizacji ruchu drogowego na drodze krajowej nr 45 w granicach miasta Racibórz dokonano wymiany oznakowania pionowego tablic przed drogowskazowych (E-1) i drogowskazów tablicowych (E-2). w 2013 roku - remont drogi krajowej nr 45 w granicach miasta Racibórz poprzez remont nawierzchni jezdni ul. Bogumińskiej na długości 1090 mb, - remont drogi krajowej nr 45 w granicach miasta Racibórz poprzez remont chodnika ul. Bogumińskiej na długości 1101 mb.	Pozostałe koszty poniesione przez Powiat i GDDKiA
JP.2	Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii	W 2013 roku Gmina Racibórz była organizatorem Międzynarodowej konferencji odnawialnych źródeł energii. W ramach projektu zrealizowano następujące działania: 2 spotkania robocze w Opawie i 1 w Raciborzu, - w dniach 17-18 kwietnia 2013r. zorganizowano konferencję, - zakupiono materiały promocyjne i informacyjne, - wydano polsko-czeską publikację pokonferencyjną, - wydano folder „Dobry klimat dla Biznesu – zamieszkać i zainwestuj w Raciborzu”. Projekt został dofinansowany z programu POWT Republika Czeska- Rzeczpospolita Polska 2007-2013. Koszt poniesiony przez Gminę Racibórz to 71.874,03 zł. Na kolejny okres sprawozdawczy planowana jest organizacja Międzynarodowych Targów Energii Odnawialnej w Raciborzu w hali Rafako przy ul. Łąkowa będzie to okazja do spotkań branży energooszczędnej z kraju i zagranicy sprzyjająca wymianie wiedzy i doświadczeń. W targach udział weźmie ponad 50 firm z Polski i Czech. Ekspozycja targowa obejmuje następujące obszary tematyczne: technika solarna i fotowoltaiczna, kolektory grzewcze i pompy ciepła, przetwórstwo biomasy, automatyka przemysłowa, budownictwo energooszczędne i wiele innych. W trakcie targów nie zabraknie szeregu tematycznych paneli, podczas których eksperci będą starali się odpowiedzieć inwestorom indywidualnym na pytania dotyczące opłacalności stosowania „zielonej energii” oraz paneli szkoleniowych dla instalatorów oraz firm branżowych. Institut Energetyki Odnawialnej (IEO) we współpracy z Miastem Racibórz oraz Raciborską Izbą Gospodarczą (RIG) także już po zakończeniu okresu raportowego zorganizują VII Forum Przemysłu Energetyki Słonecznej i Biomasy. Forum jest największym spotkaniem biznesowym w sektorze energetyki prosumenckiej w Polsce. Co roku uczestniczy w nim kilkaset osób z największych firm z branży mikroinstalacji OZE.	2013 71.874,03 zł.
JP.3	Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych	W tym zakresie wykonano zadania: w 2012 roku - Termoizolacja budynku przy ul. Stalmacha 4 w Raciborzu wraz z przebudową. W ramach zadania wykonano remont pokrycia dachowego wraz z dociepleniem, wymianą stolarki okiennej - 381.955,00 zł, - Termoizolacja budynku przy ul. Basztowej 4 w Raciborzu wraz z przebudową. W ramach zadania wyremontowana	

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		została elewacja budynku, docieplenie ścian, wymiana stolarki okiennej - koszt 346.756,00 zł, • Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 5 w Raciborzu przy ul. Bojanowskiej 5 – koszt 939.287,05 zł, • Termomodernizacja Szkoły Podstawowej Nr 15 w Raciborzu przy ul. Słowackiego 48 – koszt 43.911,00 zł, • Przebudowa dachu budynku Przedszkola Nr 13 przy ul. Kochanowskiego 4 z termomodernizacją oraz wymianą stolarki okiennej i drzwiowej – koszt 425.310,09 zł, • Termomodernizacja dachu budynku Przedszkola Nr 26 – III etap – koszt 65.368,42 zł, • Modernizacja dachu budynku B Gimnazjum Nr 5 – koszt 88.829,49 zł, • Termomodernizacja budynku Żłobka w Raciborzu przy ul. Słonecznej 9 – koszt 416.047,91 zł, • Termomodernizacja budynku RCK przy ul. Chopina 21 – koszt 424.434,70 zł, w 2013 roku • Termoizolacja budynku przy ul. Solnej 17 w Raciborzu wraz z przebudową - 320.000,00 zł, • Termoizolacja budynku przy ul. Zborowej 5 w Raciborzu wraz z przebudową - 310.000,00 zł, • Termomodernizacja Szkoły Podstawowej Nr 15 w Raciborzu przy ul. Słowackiego 48 – koszt 2.963.026,96 zł, • Termomodernizacja wraz z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem odpadów azbestowych budynku Przedszkola Nr 20 zlokalizowanego w Raciborzu przy ul. Polnej 25a – koszt 6.013,10 zł, • Termomodernizacja budynku Przedszkola Nr 11 koszt 378.091,62 zł, • Termomodernizacja budynku RCK przy ul. Chopina 21 – 1.865.151,75 zł, Powiat Raciborski w okresie raportowanym wykonał zadanie pn.: Termomodernizacja budynków Przychodni Zdrowia w Raciborzu przy ulicy Ocickiej 54A. Koszt zadania wyniósł 376.342,67 złotych.	2012 381.955,00 zł 346.756,00 zł 939.287,05 zł 43.911,00 zł 425.310,09 zł 65.368,42 zł, 88.829,49 zł, 416.047,91 zł 424.434,70 zł 2013 320.000,00 zł 310.000,00 zł 2.963.026,96 zł 6.013,10 zł 378.091,62 zł, 1.865.151,75 zł
JP.4	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych	W zakresie zwiększenia świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza działania Gminy Racibórz polegały na: w 2012 roku • zorganizowano obchody Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu i Dnia bez Samochodu w mieście, w tym: zorganizowano piknik ekologiczno-sportowy na Pl. Długosza, zakupiono książeczki i elementy odbłaskowe, które Straż Miejska rozdała dzieciom biorącym udział w akcji, współorganizowano Turniej wiedzy o ruchu drogowym w Centrum Edukacji Ekologicznej oraz Rajd Gwiazdzysty, na który zakupiono i przekazano kaski dla 2 zwycięskich szkół. w 2013 roku • zlecono wydruk ulotek informacyjnych dot. Programu Ograniczenia Niskiej Emisji, • zorganizowano Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu i Europejski Dzień bez Samochodu – w ramach akcji Straż Miejska przeprowadziła cykl pogadanek dla uczniów klas I szkoły podstawowej i 6-latków przedszkolach, w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej, pod patronatem Prezydenta Miasta Racibórz, przeprowadzono Turniej wiedzy o ruchu drogowym adresowany do uczniów klas IV-VI szkół podstawowych i uczniów klas I-III szkół gimnazjalnych z Raciborza i powiatu raciborskiego. W prelekcjach wzięło udział 758 dzieci, w turnieju udział wzięli	2012 15.880 zł 2013 6.940,00 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		uczniowie z 8 szkół podstawowych oraz 8 gimnazjów z miasta i powiatu zakupiono i przekazano Straży Miejskiej książeczki, kolorowanki oraz opaski odbłaskowe dla dzieci w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu.	
JP.5	Prowadzenie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji	W 2012 roku opracowano „Program ograniczenia niskiej emisji na lata 2013-2015” – koszt opracowania 14.070,00 zł. W zakresie ograniczenia niskiej emisji Gmina w 2012 roku: - udzieliła 30 osobom fizycznym dotacji do montażu instalacji solarnych i 35 osobom dotacji do modernizacji źródeł ciepła w ramach realizacji II i III etapu Programu ograniczenia niskiej emisji na lata 2010-2012 – współfinansowanego ze środków WFOSIGW – koszt 478.860,34 zł, - udzieliła dopłaty 43 osobom fizycznym do montażu instalacji solarnych, 4 osobom do montażu pomp ciepła oraz 11 osobom do modernizacji źródeł ciepła – w ramach systemu dotacji ze środków budżetowych – koszt 239.000,00 zł. W zakresie ograniczenia niskiej emisji Gmina Racibórz w 2013 roku: - udzieliła 25 osobom fizycznym dotacji do montażu instalacji solarnych i 25 osobom dotacji do modernizacji źródeł ciepła w ramach realizacji I etapu Programu ograniczenia niskiej emisji na lata 2013-2015 – koszt 376.966,76 zł, - udzieliła dotacji 34 osobom fizycznym do montażu instalacji solarnych (w tym jednej osobie prowadzącej działalność gospodarczą), 8 osobom do montażu pomp ciepła i 41 osobom do modernizacji źródła ciepła – koszt 314.980,28 zł. W ramach działań ograniczających niską emisję w 2013 podłączono również do sieci ciepłnej trzy budynki wielorodzinne zlokalizowane przy ulicy Jana 20, Chopina 21 oraz Słowackiego 48. Koszt realizacji wyniósł 2.207.896,14 zł w tym 1.835.610,14 zł -NFOŚ GW; 372.286,00 zł -WFOŚiGW)	2012 14.070,00 zł 478.860,34 zł 239.000,00 zł 2013 376.966,76 zł 314.980,28 zł 2.207.896,14 zł
JP.6	Rozwój transportu publicznego w gminie, zakup nowych autobusów o lepszych parametrach technicznych	W okresie raportowanym zakończono projekt pod nazwą: "Rozwój transportu publicznego w gminie Racibórz poprzez zakup taboru autobusowego" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, Priorytet VII. „Transport”, Dział 7.2 „Transport Publiczny”. Przedmiotem zadania był zakup 18 nowych autobusów do świadczenia usługi w zakresie komunikacji miejskiej w gminie Racibórz. Szacowany koszt realizacji projektu - 8 160 000,00 złotych. Wkład Unii Europejskiej w realizację projektu - 6 991 250,00 złotych. Wkład Gminy Racibórz - 1 168 750,00 złotych. Beneficjentem projektu było Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Raciborzu, ul. Kaspra Adamczyka 10 Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 w wysokości 85% szacowanej wartości zadania. W 2012 roku zakupiono 6 sztuk autobusów niskopodłogowych spełniających normy emisji spalin Euro 5 : - Marka i typ SOR 12, rok prod 2012, ilość miejsc siedz. + stoj. 31+74, emisja spalin EURO 5 , szt. 2 - Marka i typ SOR 8,5, rok prod 2012, ilość miejsc siedz. + stoj. 26+32, emisja spalin EURO 5 , szt. 4 Wycofano z eksploatacji 10 szt autobusów z silnikami o normie EURO 0 EURO 1: - Marka i typ Jelcz M-11, rok prod. 1986 , ilość miejsc siedz. + stoj. 31+70, emisja spalin EURO 0, sztuk 3	2012 505.000,00 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		- Marka i typ Jelcz 120-M, rok prod. 2000 , ilość miejsc siedz. + stoj. 34+77, emisja spalin EURO 0 sztuk. 1 - Marka i typ Jelcz Kapena-Iveco, rok prod. 1998 , ilość miejsc siedz. + stoj.14+22, emisja spalin EURO 1 sztuk. 5 - Marka i typ MAN NL202, rok prod. 1991 , ilość miejsc siedz. + stoj.42+59, emisja spalin EURO 0 sztuk. 1 Koszty zadania - 505.000,00 zł.	
JP.7	Propagowanie i wdrażanie oszczędnych technik jazdy	W ramach Systemu Zarządzania Środowiskowego propagowane są oszczędne techniki jazdy. Oszczędne techniki jazdy są "premiowane" w Przedsiębiorstwie Komunalnym wśród kierowców komunikacji miejskiej. Pracownicy używający samochodów służbowych powinni je znać i stosować.	Koszty administracyjne
JP.8	Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych	Gmina Racibórz w okresie raportowym ponosiła głównie koszty związane z utrzymywaniem istniejących ścieżek: W 2012 roku w ramach utrzymania ścieżek rowerowych środki wydatkowane zostały na koszenie skarp wałów przeciwpowodziowych, na których zlokalizowana jest trasa rowerowa – 7,5 ha, porządkowanie i utrzymanie w czystości nawierzchni i poboczy w/w trasy rowerowej – 5 ha, oraz wykonania operatu pomiaru kontrolnego rzędnych wysokościowych wałów przeciwpowodziowych na odcinku od ul. Brzozowej do ul. Rudzkiej, wykonanie piaskowania nawierzchni z kostki betonowej na wałach przeciwpowodziowych na odcinku od ul. Brzozowej do ul. Rudzkiej – 6.230 m², wymianę słupków blokujących składanych oraz oznakowania na trasie rowerowej na wałach przeciwpowodziowych – 7 szt. i ścieżce rowerowej w parku zamkowym – 1 szt., a także na zmianę oznakowania ścieżki rowerowej na ul. Opawskiej - koszt 16.948,50 zł. Rozpoczęto realizację zadania pn.: „Ścieżka rowerowa Racibórz - Krzyżanowice - Chotěbuz wzdłuż rzek Olza i Odra - Zadania nr 1 – Budowa trasy rowerowej po wałach przeciwpowodziowych od mostu przy ulicy Gliwickiej do jazu przy Fabryce Kotłów Rafako SA. w Raciborzu”. Zadanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013. Koszt poniesiony w 2012 roku to 6.961,50 zł. W 2013 roku w ramach realizacji zadania pn.: „Ścieżka rowerowa Racibórz - Krzyżanowice - Chotěbuz wzdłuż rzek Olza i Odra opłacono wydatki związane z usługami tłumaczeniowymi. Koszt poniesiony w 2013 roku to 504,00 zł. W związku z utrzymaniem ścieżek rowerowych poza pasami dróg gminnych środki finansowe wydatkowane zostały na wykonanie pomiaru kontrolnego rzędnej poziomu korony wału na odcinku od ul. Brzozowej do ul. Gliwickiej, bieżące utrzymanie oznakowania pionowego i poziomego ścieżek rowerowych, wymianę zdewastowanych słupków blokujących wjazd na ścieżki rowerowe na wałach przeciwpowodziowych pojazdom samochodowym i koszenie skarp wałów, wzdłuż których biegnie ścieżka rowerowa – koszt 14.419,77 zł. Powiat Raciborski w latach 2012 – 2013 wykonał zadanie pn.: „Wykonanie ciągu pieszo – rowerowego przy ulicy Piaskowej w Raciborzu”. Koszt zadania wyniósł: 212.026,35 złotych.	2012 16.948,50 zł 6.961,50 zł 2013 504,00 zł 14.419,77 zł
JP.9	Realizacja celów Programu Ochrony Powietrza	W dniu 16 czerwca 2010r. Uchwałą Nr III/52/15/2010 (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 151 poz. 2460) Sejmik Województwa Śląskiego przyjął Program Ochrony Powietrza dla stref województwa śląskiego, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu. Program ten nakłada m.in. na Prezydenta Miasta Racibórz obowiązek realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza. Według sprawozdania na terenie Raciborza w 2012 roku zrealizowano: - termomodernizację trzech budynków o powierzchni 5.878 m², - zlikwidowano tradycyjne piece węglowe w 46 obiektach w miejsce których zainstalowano: nowoczesne węglowe,	Koszty ujęte w realizacji konkretnych zadań

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		<i>retortowe kotły lub opalane biomasą w budynkach i lokalach o łącznej powierzchni użytkowej 2.040 m², gazowe w budynkach i lokalach o łącznej powierzchni użytkowej 2 940 m²</i> <i>alternatywne lub odnawialne źródła ciepła zainstalowano w budynkach i lokalach o łącznej powierzchni użytkowej 9.616 m²</i> <i>zakupiono 6 sztuk autobusów niskopodłogowych spełniających normy emisji spalin Euro 5,</i> <i>przeprowadzono modernizację i remonty 6,38 km dróg gminnych,</i> <i>prowadzono monitoring pojazdów opuszczających place budów pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do niezorganizowanej emisji pyłu. W tym zakresie Straż Miejska wszczęła 5 postępowań w sprawach o wykroczenia dot. zanieczyszczenia przez pojazdy dróg - w tym również wyjeżdżających z placów budów.</i> <i>Według sprawozdania na terenie Raciborza w 2013 roku zrealizowano:</i> <i>termomodernizację trzech budynków o powierzchni 11.028,19 m²,</i> <i>zlikwidowano tradycyjne piece węglowe w 66 obiektach w miejsce których zainstalowano: nowoczesne węglowe, retortowe kotły lub opalane biomasą w budynkach i lokalach o łącznej powierzchni użytkowej 1.260 m², gazowe w budynkach i lokalach o łącznej powierzchni użytkowej 5.220 m² ogrzewanie elektryczne w lokalu o powierzchni 60 m²,</i> <i>alternatywne lub odnawialne źródła ciepła zainstalowano w budynkach i lokalach o łącznej powierzchni użytkowej 8.040 m²</i> <i>przeprowadzono modernizację i remonty 6,91 km dróg gminnych,</i> <i>prowadzono monitoring pojazdów opuszczających place budów pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do niezorganizowanej emisji pyłu. W tym zakresie Straż Miejska wszczęła 4 postępowania w sprawach o wykroczenia dot. zanieczyszczenia przez pojazdy dróg - w tym również wyjeżdżających z placów budów.</i> <i>Realizacja zadań w zakresie POP dokonywana jest także przez stosownie do odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie emisji pyłów i B(a)P w Planie Zagospodarowania Przestrzennego.</i> <i>W uchwale Nr XXVIII/399/2013 Rady Miasta Racibórz z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów zlokalizowanych w jednostkach strukturalnych Proszowiec - Stara Wieś, Studzienna i Sudół, Śródmieście oraz Ostróg w Raciborzu. (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2013 r. Poz. 3676 z 6 maja 2013 r.) wprowadzono następujące zapisy:</i> <i>„W zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem na terenach objętych planem ustala się dla nowej zabudowy nakaz instalowania urządzeń grzewczych opartych o niskoemisyjne techniki spalania paliw.”</i> <i>„W zakresie zaopatrzenia w ciepło ustala się:</i> <i>1) możliwość utrzymania, przebudowy i rozbudowy istniejących sieci i urządzeń ciepłowniczych;</i> <i>2) dostawę ciepła z indywidualnych źródeł ciepła o sprawności urządzeń grzewczych minimum 80%;</i> <i>3) możliwość stosowania źródeł odnawialnych”</i>	
JP.10	Modernizacje instalacji przygotowania c.w.u. w oparciu o zastosowanie systemów opartych o energię	W 2012 roku zamontowano instalację solarną w budynku Centrum Matki z Dzieckiem MAJA. W ramach zadania wykonano instalację solarną do podgrzewania c.w.u. Zadanie dofinansowane było w formie dotacji celowej z budżetu Powiatu Raciborskiego – koszt tego zadania wyniósł 39.500,00 zł.	2012 39.500,00 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
	odnawialną (kolektory słoneczne, pompy ciepła)	W 2013 roku realizowano zadanie pn.: Budowa wielofunkcyjnego ośrodka sportowego – krytej pływalni przy ul. Zamkowej w Raciborzu. Zadanie obejmuje budowę krytej pływalni z 3 basenami, 2 saunami suchymi i 1 sauną parową, grotą śnieżną, solarium stojącym, biczami i parasolami wodnymi, strefą SPA, rwącą rzeką, 2 zjeżdżalnią o długości 70 i 100 metrów, salą fitness, gabinetami masażu, salą konferencyjną, zespołem gastronomicznym i innymi atrakcjami. W ramach zadania zamontowano solary dachowe do podgrzewania ciepłej wody użytkowej. Zadanie dofinansowane z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.	
JP.11	Propagowanie i realizacja oszczędności energii elektrycznej poprzez: - wymianę oświetlenia na energooszczędne, - zakup i montaż czasowych wyłączników światła	W budynkach należących do Gminy Racibórz w ramach planowanych remontów i modernizacji montowane są urządzenia przyczyniające się do oszczędności energii. Kosztów tych działań nie ma możliwości wyliczyć ze względu na to iż są to koszty wliczone do całości inwestycji budowy, remontu czy modernizacji budynku.	Brak możliwości podania kosztów
JP.12	Wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć	Gmina Racibórz w okresie raportowanym 2012-2013 prowadziła postępowania o udzielenie decyzji środowiskowych. Były to postępowania dotyczące m.in. inwestycji takich jak: • „Rozbudowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Raciborzu przy ul. Rybnickiej 125 poprzez budowę instalacji do mechanicznej - biologicznego przetwarzania odpadów” zlokalizowanego na działkach nr 55, 673, 684/283, 687/672 obręb Brzeziny w Raciborzu, • „Rozbudowa bazy magazynowej proszku wieżowego dla instalacji proszkowni i budowa budynku magazynu technicznego dla zabudowy wymiennika rekuperacyjnego instalacji emitora wieży proszkowej” przy ul. Stalowej 9 w Raciborzu, • „Elektrownia słoneczna Racibórz - Sudół” przy ul. Hulewskiej w Raciborzu, • „Budowa wytwórni mas bitumicznych Przedsiębiorstwa Robót Drogowych Sp. z o. o. z siedzibą w Raciborzu przy ul. Adamczyka 12 w Raciborzu.	Koszty administracyjne
JP.13	Nadzorowanie i monitorowanie realizacji Programu Ochrony Powietrza.	Prezydent Miasta Raciborza corocznie składa sprawozdanie wyszczególniając zrealizowane w danym roku inwestycje przyczyniające się do poprawy jakości powietrza oraz osiągnięty efekt ekologiczny. Zobowiązany jest do sporządzania sprawozdania z realizacji działań naprawczych w danym roku i przekazywania ich do Starosty w terminie do dnia 15 marca każdego roku (za rok poprzedni). Starosta zobowiązany jest do sporządzania sprawozdań zbiorczych i przekazywania ich w terminie do dnia 15 kwietnia każdego roku (za rok poprzedni) do Marszałka Województwa Śląskiego. Na podstawie sprawozdań z realizacji działań naprawczych w danym roku Marszałek Województwa Śląskiego sporządza wojewódzkie sprawozdanie. W okresie raportowym wykonano sprawozdanie z realizacji programu ochrony powietrza za rok 2011 i 2012.	Koszty sprawozdania w ramach obowiązków służbowych
JP.14	Usprawnienie organizacji ruchu drogowego	Zadanie to realizowane jest poprzez remonty i modernizacje dróg co przyczynia się do usprawnienia ruchu drogowego. Na terenie miasta realizowane były także inwestycje polegające na przebudowach dróg czy poprawie bezpieczeństwa	Koszty podano w tab. 12 pkt. JP.1

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		poprzez usprawnienie ruchu. Wszystkie te zadania opisano szczegółowo w rozdziale 4.12 tab. 12 pkt. JP.1 W ramach usprawnienia ruchu drogowego na drodze krajowej nr 45 w granicach miasta Raciborza Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w 2012 roku dokonała wymiany oznakowania pionowego tablic przed drogowskazowych (E-1) i drogowskazów tablicowych (E-2).	
JP.15	Zwiększenie wykorzystania paliw alternatywnych (przykładowo biopaliwa)	Zadanie to powinno być realizowane przez przedsiębiorstwa, firmy i podmioty gospodarcze. Miasto nie ma wglądu w rodzaj paliw użytkowanych przez firmy.	Brak danych
JP.16	Oczyszczanie dróg przez ich zarządców w szczególności systematyczne sprzątnięcie na mokro dróg, chodników, w miejscach zagęszczonej zabudowy	Corocznie prowadzone są bieżące prace polegające na: • oczyszczaniu dróg gminnych (utrzymanie letnie), odśnieżaniu i zwalczaniu śliskości zimowej (utrzymanie zimowe): - dróg i ulic o łącznej powierzchni 701.300 m², - pozostałych elementów korony drogi o łącznej powierzchni 117.000 m², - chodników i placów, których powierzchnia wynosi 550.600 m², - chodników i placów zaliczanych do tzw. „ścisłego centrum” o powierzchni 36.700 m², - parkingów o łącznej powierzchni 20.400 m², • opróżnianiu ok. 500 szt. koszy ulicznych rozmieszczonych na terenach gminnych, wymiana i montaż nowych koszy, • utrzymaniu czystości i obsłudze sanitarno - porządkowej podczas imprez plenerowych odbywających się na Rynku, Placu Dominikańskim i Placu Długosza, Parku im. Miasta Roth, Bulwarach nad Odrą, których organizatorem lub współorganizatorem było Miasto Racibórz, • utrzymaniu dyspenserów z torebkami papierowymi na psie odchody zlokalizowanych na wejściach do parków na terenie Raciborza, • utrzymaniu toalety dla psów znajdującej się w Raciborzu pomiędzy ul. Ocicką i ul.Żorską, • sprawowaniu codziennej kontroli utrzymania czystości i porządku na przystankach komunikacji miejskiej, drogach, ulicach, chodnikach, placach, parkingach oraz terenach zieleni miejskiej będących własnością gminy oraz planowania zadań dla wykonawcy realizującego prace dot. oczyszczania. Koszt tych działań w okresie raportowanym wyniósł: w 2012 roku - 1.169.032,72 zł, w 2013 roku - 1.360.597,00 zł.	2012 1.169.032,72 zł 2013 1.360.597,00 zł
JP.17	Modernizacja ciepłowni w celu optymalizacji wykorzystania energii paliw	Produkcją i dystrybucją energii cieplnej zajmuje się Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Jastrzębiu – Zdroju. Na terenie Raciborza posiada Oddział - Zakład Ciepły w Raciborzu, który dystrybuje energię ciepłą ciepłociągami o długości 45,32 km. W okresie raportowanym 2012-2013 przeprowadzono na terenie miasta następujące prace modernizacyjne: w 2012 roku • wymiana przyłącza GWC Ogrodowa 12a w Raciborzu w technologii rur preizolowanych 2 x Dn 100 o długości 98 mb, • wymiana zewnętrznej instalacji odbiorczej systemu GWC Opawska 58 w rejonie ulic Waryńskiego – Opawska –	Koszty po stronie PEC S.A

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		Eichendorffa w Raciborzu z technologii tradycyjnej na preizolowaną w zakresie średnic 2 x Dn 150 – 2 x Dn 50 o łącznej długości 540 mb, w 2013 roku - wymiana tradycyjnej sieci ciepłowniczej wysokotemperaturowej wraz z przyłączami na preizolowaną w obrębie osiedla Starowiejska w Raciborzu w zakresie średnic od Dn 350 do Dn 40 o łącznej długości 2035 mb, - wymiana odcinka tradycyjnej sieci wysokotemperaturowej na preizolowaną w rejonie ul. Kościuszki w Raciborzu o średnicy 2 x Dn 250 o łącznej długości 213 mb, - budowa przyłącza wysokotemperaturowego 2 x Dn 125 o długości 60 m do Aquaparku przy ul. Zamkowej w Raciborzu. W ramach modernizacji urządzeń ciepłowniczych w latach 2012-2013 wdrożono system monitorowania i zdalnego odczytywania wskazań liczników ciepła wszystkich kontrahentów Zakładu Ciepłego z terenu miasta Racibórz. Przeprowadzono także remont kapitalny – modernizację kotła typu WR-25 w technologii ścian szczelnych oraz zakupiono i uruchomiono instalację odazotowania spalin na Ciepłowni Miejskiej w Raciborzu.	
JP.18	Prowadzenie kontroli i interwencji w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w związku z uciążliwościami zgłaszanymi przez społeczeństwo dotyczącymi emisji gazów i pyłów do powietrza oraz emisji uciążliwych zapachów	W okresie raportowanym WIOŚ Katowice w zakresie ochrony powietrza przeprowadził kontrole w firmach: - Browar Zamkowy Sp. z o.o. w Raciborzu, ul. Zamkowa 2. - RAFAKO S.A. w Raciborzu przy ul. Łąkowej 33. - Zakłady Przemysłu Cukierniczego MIESZKO S.A. w Raciborzu. - Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Jastrzębiu Zdroju - Ciepłownia Miejska w Raciborzu. Szczegółowe wyniki kontroli przedstawiono w tabeli nr 6 zad OP.14. Monitoring inwestycji budowlanych pod kątem ograniczenia nieorganizowanej emisji pyłu w związku z zanieczyszczaniem przez pojazdy dróg prowadzi Straż Miejska.	Koszty po stronie WIOŚ
JP.19	Spełnienie wymagań prawnych przez zakłady w zakresie jakości powietrza, spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa	Zadanie to realizowane jest przez podmioty gospodarcze. Prezydent Miasta Racibórz nie ma dostępu do danych dotyczących zastosowanych w przedsiębiorstwach rozwiązań w zakresie ochrony powietrza. Przedsiębiorstwa we własnym zakresie naliczają opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska, Gmina Racibórz nie ma wglądu ani możliwości kontrolowania w tym zakresie zakładów pracy, przedsiębiorstw i firm. Wyniki pomiarów przekazywane są organom ochrony środowiska wydającym pozwolenia emisyjne – Staroście i Marszałkowi Województwa, a także Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska, które pełnią nadzór nad spełnianiem wymogów prawnych przez zakłady.	Koszty po stronie przedsiębiorstw w celu spełnienia standardów emisyjnych
JP.20	Wykonywanie obowiązkowych pomiarów w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz przekazywanie odpowiednim organom w formie ustalonej prawem		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

OP – ochrona powietrza

W zakresie ochrony powietrza w harmonogramie realizacji zadań zaplanowano szereg zadań. Były to zadania zarówno własne jak i koordynowane, inwestycyjne jak i takie, których realizacja związana jest z pełnieniem obowiązków służbowych pracowników Urzędu Miasta czy kierowców autobusów miejskich.

Wszystkie zadania inwestycyjne - remonty dróg, termomodernizacje, wymiany kotłów w ramach PONE czy utrzymanie ścieżek rowerowych oraz wymiana taboru autobusowego są realizowane. Część inwestycji drogowych nie została zakończona z zakończeniem okresu raportowego, niemniej jednak zadania te są realizowane w miarę posiadanych i pozyskiwanych środków na bieżąco.

Na terenie miasta w ramach zadań koordynowanych WIOŚ przeprowadzał bieżące, planowane a także powtórne kontrole przedsiębiorców w zakresie przestrzegania przepisów w zakresie ochrony powietrza. Na terenie miasta Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Jastrzębiu – Zdroju także realizowało swoje zadania w cyklu bieżącym. W ramach obowiązków służbowych opracowywane były corocznie Sprawozdania z realizacji Programu Ochrony Powietrza, z których wynika iż działania w zakresie ochrony powietrza na terenie miasta realizowane są na bieżąco i w trybie ciągłym.

3.18 Ochrona wód

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „**Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wszystkich wód**”.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 9 zadań. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wszystkich wód i na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 13 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony wód na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
OW.1	Intensyfikacja działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieoczyszczonych ścieków komunalnych do wód oraz przeciwdziałanie nieprawidłowościom w odprowadzaniu ścieków	Gmina Racibórz w 2012 roku w ramach realizacji „Programu gospodarowania wodami opadowymi” wykonała spis kanalizacji deszczowej w mieście Racibórz z zaznaczeniem przebiegu, kierunku spływu i średnic – koszt spisu wyniósł 20.664,00 zł. W 2013 w ramach realizacji „Programu gospodarowania wodami opadowymi” opracowano koncepcję gospodarowania wodami opadowymi oraz zakupiono mapy do celów opiniodawczych – koszt tych działań wyniósł 86.850,00 zł. W okresie raportowanym 2012-2013 WIOŚ Katowice przeprowadził kontrole w firmach: • HENKEL POLSKA Sp. z o. o. Oddział w Raciborzu, ul. Stalowa 9. • SGL CARBON POLSKA S.A. w Raciborzu, ul. Piastowska 29 • Henkel Polska Sp. z o.o. Oddział Racibórz ul. Stalowa 9, Racibórz. • VVF Sp. z o.o. ul. Stalowa 9, Racibórz • Ecolab Production Poland Sp. z o.o. ul. Stalowa, Racibórz.. • SGL CARBON POLSKA S.A. ul. Piastowska 29, Racibórz. Szczegółowe wyniki kontroli przedstawiono w tabeli 6 zad OP.14.	Koszty po stronie WIOŚ
OW.2	Rozbudowa istniejącej sieci kanalizacyjnej	W tym zakresie zrealizowano prace polegające na: • w 2012 roku - modernizacji zewnętrznej kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Szkole Podstawowej Nr 15 – koszt 338 999,34 zł • w 2013 roku - uzbrojeniu w sieci infrastruktury technicznej działek w obrębie ulic Komunalnej i Cecylii w Raciborzu. Zadanie realizowane było w latach 2012-2013. W ramach zadania wykonano roboty budowlane: budowę sieci wodociągowej długości 680,0 mb, budowę sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią ścieków długości 761 mb, budowę sieci kanalizacji deszczowej długości 508 mb, budowę drogi dojazdowej o szerokości 6,50 m długości 379,0 mb z rondem jednopasowym o średnicy 35,0 m, budowę sieci elektroenergetycznej o łącznej długości 636,0 mb z układem pomiarowym półpośrednim oraz instalacją oświetleniową. Ponadto poniesiono wydatki na działania promocyjne projektu – wykonanie i montaż dwóch tablic informacyjnych. Zadanie współfinansowane było ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO Województwa Śląskiego 2007-2013. Koszt 2.228.378,52 zł.	2012 338 999,34 zł 2013 2.228.378,52 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
OW.3	Bieżące utrzymanie kanalizacji deszczowej	W ramach bieżącego utrzymania kanalizacji deszczowej w okresie 2012-2013 wykonano: w 2012 roku - czyszczenie kanalizacji deszczowej, - czyszczenie wpustów ulicznych oraz chodnikowych, - czyszczenie odwodnienia liniowego, - odśnieżanie i odkuwanie wpustów z lodu, - utrzymanie w należytym stanie technicznym 17 wylotów kanalizacji deszczowej do rzeki Odry i kanału Ulgi. Wykonano usługi w zakresie koszenia trawy oraz czyszczenia koryt z namułu, - utrzymanie w należytym stanie technicznym urządzeń służących do oczyszczania wód deszczowych, zabudowanych na wylotach kanalizacji deszczowej tj. osadników piasku i szlamu oraz separatorów lamelowych, - wymianę wpustów, włazów ulicznych, - remonty studni rewizyjnych, - przeglądy, czyszczenie i konserwację zasuw burzowych, - przeglądy, czyszczenie i konserwację klap zwrotnych na wylotach burzowych, - przeglądy stanu technicznego, czyszczenie i konserwację urządzeń mieszczących się w przepompowniach wód deszczowych, - prace remontowe infrastruktury deszczowej tj. studzienek, wpustów, pokryw nadstudziennych, przykanalików, - przyłączy itp. Ponadto w ramach zadania wykonano: - remont kanalizacji deszczowej w ul. Kobyłskiej w Raciborzu na odcinku od studni K1 do K4, - prace polegające na czyszczeniu kolektora kanalizacji deszczowej i komór z namułu w dzielnicy Nowe Zagrody – Studzienna, - prace polegające na udrożnieniu kolektora na terenie bazy transportowej poprzez zwiększenie średnic kolektora; Koszt tych prac wyniósł 843.758,72 złotych. w 2013 roku - czyszczeniu kanalizacji deszczowej, - czyszczeniu wpustów ulicznych oraz chodnikowych, - czyszczeniu odwodnienia liniowego, - odśnieżaniu i odkuwanie wpustów z lodu, - utrzymaniu w należytym stanie technicznym 18 wylotów kanalizacji deszczowej do rzeki Odry i kanału Ulgi. Wykonano usługi w zakresie koszenia trawy oraz czyszczenia koryt z namułu, - utrzymaniu w należytym stanie technicznym urządzeń służących do oczyszczania wód deszczowych, zabudowanych na wylotach kanalizacji deszczowej tj. osadników piasku i szlamu oraz separatorów lamelowych,	2012 843.758,72 zł 38.042,94 zł 2013 847.996,76 zł 148.907,42 zł 161.295,75 zł 45.923,27 zł,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		- wymianie wpustów, włazów ulicznych, - remontach studni rewizyjnych, - przeeglądach, czyszczeniu i konserwacji zasuw burzowych oraz klap zwrotnych na wylotach burzowych i urządzeń - mieszczących się w przepompowniach wód deszczowych, - pracach remontowych infrastruktury deszczowej tj. studzienek, wpustów, pokryw nadstudziennych, przykanalików, przyłączy itp. Ponadto dokonano: - awaryjnego usunięcia zarwania kolektora deszczowego z rur betonowych przy ul. Staszica w Raciborzu, - renowacji uszkodzonego odcinka kanalizacji deszczowej na długości 30mb przy ul. Wojska Polskiego 4, 4a, 4b w Raciborzu. Koszt tych prac wyniósł 847.996,76 złotych. W ramach działań inwestycyjnych w zakresie budowy sieci kanalizacji deszczowej w okresie raportowanym zrealizowano zadania: w 2012 roku - Budowa przyłączy kanalizacji deszczowej do budynków zlokalizowanych przy ul. Nowary – koszt 38.042,94 zł. w 2013 roku - Budowa kanalizacji deszczowej przy ul. Grunwaldzkiej – koszt 148.907,42 zł, - Budowa sięgaczy (przyłączy) do granicy nieruchomości wraz z remontami sieci kanalizacyjnej – koszt 161.295,75 zł, - Budowa sięgaczy (przyłączy) kanalizacji deszczowej do granicy nieruchomości zlokalizowanych przy ul. Morcinka – koszt 45.923,27 zł,	
OW.4	Budowa i modernizacja sieci, urządzeń i obiektów wodociągowych	Gmina Racibórz w okresie raportowanym nie realizowała tego zadania, niemniej jednak w 2013 roku w ramach zadania mającego na celu remont przepompowni 1-go Maja Piaskowa zlecono opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej obejmującej swoim zakresem: - wykonanie rozbiórki istniejącej pompowni, - wykonanie nowej pompowni ze zbiornikiem podziemnym i pompami zatapialnymi, - wykonanie zagospodarowania terenu wokół pompowni. Koszt poniesiony w 2013 roku wyniósł 43.665,00 zł. Realizacja zadania nastąpi w 2014r.	2013 43.665,00 zł
OW.5	Rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed	Gmina Racibórz na bieżąco i miarę potrzeb współpracuje z: - Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Katowicach w zakresie monitoringu środowiska oraz kontroli przedsiębiorstw na terenie Raciborza, - Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Gliwicach w zakresie zabezpieczenia przeciwpowodziowego i budowy Zbiornika Racibórz Dolny, - Śląskim Zarządem Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Oddział w Raciborzu w zakresie konserwacji i urządzeń	Koszty administracyjne

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
	zanieczyszczeniem	melioracyjnych, Zakładem Wodociągów i Kanalizacji w Raciborzu w zakresie monitoringu i badań jakości wody do picia.	
OW.6	Propagowanie i stosowanie biodegradowalnych środków czystości	Urząd Miasta Racibórz oraz jednostki objęte Systemem Zarządzania Środowiskowego przy wyborze dostawcy środków czystości niezbędnych do prac porządkowych kierują się ich oddziaływaniem na środowisko. W specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia zapisywana jest klauzula, iż wszystkie środki czystości mają mieć charakter biodegradowalny. Dostawca jednocześnie zobowiązany jest do przedstawienia kart charakterystyki poszczególnych produktów.	Koszty funkcjonowania placówek gminnych i oświatowych
OW.7	Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym	Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych opiera się głównie na spotkaniach, prelekcjach i konsultacjach dla rolników i osób zainteresowanych produkcją rolniczą. Działania takie realizowane są głównie przez ARiMR, Śląski Oddział Regionalny w Częstochowie oraz Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Raciborzu. Dla środowisk rolniczych z terenu powiatu raciborskiego i miasta Raciborza zorganizowano w ostatnich latach między innymi: - szkolenie powiatowe dla hodowców bydła, - szkolenie pszczelarskie, - szkolenie dla rolników o tematyce: Wspólna Polityka Rolna w latach 2014-2020, płatności obszarowe, działania inwestycyjne, - szkolenie dla rolników dotyczące dopłat obszarowych i programów rolnośrodowiskowych, - wyjazd seminaryjny na XX Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej Agrotech Kielce, - szkolenie dla rolników z gminy Racibórz o tematyce: wspólna Polityka Rolna 2014-2020, integrowana ochrona roślin, zmiany w przepisach KRUS, zastosowanie nawozów dolistnych, probiotechnologia, probiotyki dla zdrowia gleby. - szkolenie dla osób wykonujących zabiegi ochrony roślin sprzętem naziemnym, - szkolenie o tematyce „Formy aktywacji lokalnej społeczności poprzez promocję produktów lokalnych i tradycyjnych”, - szkolenie dla rolników z powiatu raciborskiego nt. „Zwiększenie udziału roślin strączkowych w strukturze zasiewów szansą na poprawę bilansu białka i zrównoważony rozwój gospodarstwa”, - szkolenie „Podatek rolny i VAT w rolnictwie” dla rolników z powiatu raciborskiego, - szkolenie na temat „Wymogi Wzajemnej Zgodności dla gospodarstw ubiegających się o płatności bezpośrednie oraz niektóre płatności nieinwestycyjne w ramach PROW 2007-2013, - szkolenie dla rolników z miasta Raciborza na temat zmian w przepisach emerytalnych w KRUSIE od 2013 roku oraz integrowanej ochrony roślin.	Koszty po stronie ARiMR, ODR, rolników
OW.8	Rozwój sieci monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, dostosowanie jej do wymagań wspólnotowych	WIOŚ Katowice corocznie przeprowadza badania wód powierzchniowych w celu kontroli ich stanu i dostosowania jakości wód do wymagań wspólnotowych. Na terenie Raciborza w 2012 r wody płynące badano w jednym punkcie - Płęsnica - ujście do Odry, wyniki badań wskazywały na: zły stan JCWP,	Koszty po stronie WIOŚ

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		• słaby potencjał ekologiczny JCWP, W 2013 roku nie badano wód powierzchniowych na terenie miasta Racibórz, badania zostały przeprowadzone na terenie powiatu Raciborskiego w 3 punktach: • na Odrze w Chałupkach, • na Odrze w Krzyżanowicach, • na Rudzie – ujście do Odry.	
OW.9	Wspieranie działań inwestycyjnych mających na celu ograniczenie i eliminację ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach do środowiska wodnego a w szczególności substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.	Działania przedsiębiorstw mające na celu ograniczenie i eliminację ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach do środowiska wodnego realizowane są bez udziału Gminy Racibórz. Zadania te wspierane są przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach - okresowo organizowane są konferencje i spotkania z udziałem przedstawicieli Wojewódzkiego Funduszu mające na celu przybliżenie możliwości uzyskania dofinansowania na nowe technologie przyczyniające się do zmniejszenia ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach do środowiska wodnego. Inwestycje polegające na montażu urządzeń ograniczających i eliminujących zanieczyszczenia w odprowadzanych ściekach podmioty gospodarcze realizują z własnych środków finansowych bez zaangażowania Miasta.	Koszty administracyjne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

OW – ochrona wód

W zakresie ochrony wód zaplanowano dziewięć zadań, wszystkie były realizowane w okresie raportowanym. Część zadań takich jak bieżące utrzymanie kanalizacji deszczowej będzie realizowane także w kolejnych latach, gdyż są to prace ciągłe. W tym zakresie znalazły się także zadania polegające na uzbrojeniu nowych terenów inwestycyjnych w sieć kanalizacji sanitarnej, co przyczyni się do rozwoju przedsiębiorczości miasta. Wśród zadań zrealizowanych były także działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach polegające na kontrolach przedsiębiorstw w zakresie przestrzegania wymagań prawnych w zakresie gospodarki wodnej, a także monitoring wód powierzchniowych i podziemnych realizowany w ramach Programu Monitoringu Środowiska.

W zakresie ochrony wód realizowano także działania edukacyjne, nie były to jednak działa stricte dotyczące ochrony wód, ale obejmowały one szerszy zakres środowiskowy w tym gospodarowanie odpadami, ochronę ziemi i ochronę powietrza.

3.19 Gospodarka odpadami

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „**Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa**“.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 18 zadań. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie stworzenia systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 14 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
OG.1	Wprowadzenie nowego systemu gospodarki odpadami na terenie miasta, zgodnego z zapisami znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	Od wielu lat w mieście prowadzona jest konsekwentnie selektywna zbiórka odpadów. Poprzez rozbudowę składowiska odpadów o nową kwaterę o powierzchni 2,31 ha i kubaturze 230 000 m³, problemy ze wzrastającą ilością odpadów są zaspokojone do 2020 roku. Również odpady zielone, dzięki utworzonej w 2011 roku kompostowni odpadów znalazły sposób zagospodarowania. Od 1 lipca 2013 roku Miasto Racibórz przejęło obowiązek gospodarowania odpadami komunalnymi, zorganizowanym przez Miasto systemem odbioru odpadów komunalnych zostali objęci wszyscy mieszkańcy. Miasto w drodze postępowania przetargowego dokonało wyboru przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. W okresie od 1 lipca 2013 roku do 30 czerwca 2014 roku odbiorcą odpadów było Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. z Rudy Śląskiej. Zbiórka odpadów segregowanych organizowana w tzw. gniazdach segregacyjnych/dzwonach jest systemem miejskim ogólnodostępnym dla wszystkich mieszkańców. Oznacza to, że z wszystkich punktów segregacyjnych może korzystać każdy mieszkaniec. W dzielnicach został utrzymany system workowy zbiórki odpadów segregowanych. W przypadku nieruchomości zamieszkałych wysokość opłaty jest zależna od ilości osób zamieszkałych daną nieruchomości, czyli korzystających z systemu odbioru odpadów komunalnych. Ustalono następujące stawki opłat za odpady : • 9 zł na miesiąc od osoby w przypadku zbierania i przekazywania odpadów w sposób selektywny, • 18 zł na miesiąc od osoby w przypadku, gdy odpady nie są zbierane w sposób selektywny.	Koszty funkcjonowania Składowiska 2012 2.921.714,86 zł Koszty funkcjonowania systemu zbiórki odpadów 2013 1.447.363,72 zł
OG.2	Zwiększenie kontroli nad podmiotami odbierającymi odpady	Gmina Racibórz w okresie raportowanym kwartalnie otrzymywała sprawozdania od firm zajmujących się odbiorem od mieszkańców i zbiórką z terenu gminy odpadów. Jest to podstawowe narzędzie kontroli. Od połowy 2013 roku pojazdy wyposażone są w system pozycjonowania satelitarnego, umożliwiający trwale zapisywanie, przechowywanie i odczytywanie danych o położeniach i miejscach postojów pojazdów oraz umożliwiający pracownikom Urzędu monitoring rzeczywisty. Pojazdy wyposażone są również w czujniki zapisujące dane o miejscach wyładunku odpadów, co umożliwia weryfikację tych danych. W 2012 roku kontrolowano także mieszkańców pod kątem posiadania umów na odbiór odpadów. Straż Miejska przeprowadziła 36 kontroli w zakresie posiadania umów na odbiór odpadów.	Koszty administracyjne

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
OG.3	Udział gminy w strukturach ponad gminnych dla realizacji regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi	Na terenie miasta Raciborza w okresie 2012-2013 nie powstały struktury ponadgminne w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi (w rozumieniu współpracy z innymi gminami w zakresie wspólnego gospodarowania gmina nie należy do żadnego związku międzygminnego). Jednak Spółki gminne tj. PK Sp. z o.o. oraz ZZO Sp. z o.o. działają na zasadach wolnego rynku i prowadzą współpracę z innymi gminami.	Brak danych
OG.4	Stworzenie, doskonalenie i prowadzenie bazy danych dotyczących ewidencji wytwarzanych odpadów oraz poddawanych poszczególnym procesom odzysku i unieszkodliwiania	Gmina Racibórz na własne potrzeby tworzy bazę danych odebranych odpadów od mieszkańców oraz zebranych z terenu miasta. Niezależnie od tego do końca marca każdego roku tworzone są roczne sprawozdania z gospodarowania odpadami za poprzedni rok kalendarzowy i przekazywane do Marszałka Województwa Śląskiego oraz do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach.	Koszty administracyjne
OG.5	Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami	W 2013 roku wykonano przy udziale dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Katowicach zadanie pn.: „Kampania informacyjno – edukacyjna dotycząca gospodarki odpadami na terenie gminy”. Zakres kampanii obejmował między innymi takie działania jak: • produkcja ulotki informacyjnej, • wydruk i dystrybucja deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, • wydruk instrukcji wypełniania deklaracji, • cykl prelekcji dla mieszkańców Gminy Racibórz, • emisja spotu informacyjnego w telewizji lokalnej oraz na stronie internetowej Miasta Racibórz, • prelekcje dla młodzieży, • organizacja eventu dla najmłodszych mieszkańców Raciborza, • cykliczne audycje w lokalnym radiu o obowiązku i terminie złożenia deklaracji, • artykuły i ogłoszenia w lokalnej gazecie, • utworzenie punktów informacyjno – konsultacyjnych w zakresie wypełniania deklaracji, • opracowanie i uruchomienie interaktywnego formularza deklaracji na stronie internetowej Miasta Racibórz, • produkcja poradnika z zasadami postępowania z poszczególnymi rodzajami odpadów, miejscami odbioru oraz harmonogramem, • zorganizowanie tematycznego stoiska- informacyjnego, • utworzenie i aktualizowanie na stronie internetowej Miasta Racibórz zakładki „odpady komunalne”, • zamieszczenie banerów informacyjnych na lokalnych stronach internetowych. Jednym z pierwszych działań Miasta było wydanie ulotki, która informowała mieszkańców gminy o zasadach funkcjonowania nowego systemu odbioru odpadów komunalnych oraz zawierała wskazówki nt. sposobu wypełniania i składania deklaracji oraz o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Deklaracje wraz z instrukcją	Całkowity koszt kampanii 78 880,71zł dofinansowanie ze środków WFOŚ 11.145,03 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		ich wypełniania dostarczono do wszystkich zamieszkałych nieruchomości na terenie gminy . Strona internetowa miasta Racibórz, działająca pod adresem ww.raciborz.pl, została wzbogacona o zakładkę „odpady komunalne”, dzięki której mieszkańcy mają stały dostęp do wszystkich niezbędnych informacji nt. systemu, jak również mogą skorzystać z interaktywnego formularza deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wraz z instrukcją jego wypełniania. Kolejną publikacją jest Poradnik Miasta Racibórz, który w sposób bardzo szczegółowy i wyczerpujący opisuje nowy system, obowiązki Miasta, właścicieli i zarządców nieruchomości w zakresie odpadów, wskazuje mieszkańcowi konkretne rozwiązania co do sposobu postępowania z danym odpadem, zawiera aktualny harmonogram odbioru odpadów oraz wszystkie niezbędne dane teleadresowe. Niniejszy poradnik został dostarczony pod każdy punkt adresowy w Raciborzu oraz stale jest dostępny dla mieszkańców w siedzibie oraz na stronie internetowej Miasta. Mieszkańcy Raciborza mogli skorzystać z wielu form przekazu, dzięki którym zostali skutecznie poinformowani jak działa nowy system gospodarowania odpadami. Dzieci przedszkolne i szkolne miały okazję uczestniczyć w evencie, który odbył się na raciborskim rynku. Dzieci uczestnicząc w różnorodnych zabawach zorganizowanych przez animatorów na czterech stanowiskach edukacyjnych poszerzały swoją wiedzę nt. segregacji oraz recyklingu odpadów. Młodzież gimnazjalna uczestniczyła w zajęciach dydaktycznych z zakresu ekologii, które zaktualizowane zostały o nowe zasady gospodarki odpadami komunalnymi. Dorośli raciborzanie mieli okazję podyskutować o nowej sytuacji w ramach spotkań z Prezydentem Miasta Panem Mirosławem Lenkiem. W kampanię zaangażowane były również miejscowe media. Lokalna telewizja emitowała przez okres dwóch miesięcy spot informacyjny, dzięki któremu raciborzanie dowiedzieli się np. o tym, iż dzięki zgniataniu butelek plastikowych przez ich wyrzuceniem do odpowiednich pojemników unikniemy ich nadmiernemu zapełnianiu się. W lokalnej prasie cyklicznie, przez okres 7 tygodni, ukazywały się artykuły informujące jak postąpić z każdym rodzajem odpadu. Natomiast raciborskie radio wyemitowało cykl audycji dla słuchaczy, a na raciborskich stronach internetowych ukazały się 3 banery informacyjne o tematyce odpadowej. Ciekawą inicjatywą okazała się organizacja stoiska tematycznego dla mieszkańców, które miało miejsce w ramach Jarmarku św. Marcelego odbywającego się corocznie podczas Dni Raciborza. Mieszkańcy skorzystali z pomysłu mając okazję do zadania szeregu nurtujących ich pytań odnośnie zmiany organizacji gospodarowania odpadami w gminie oraz oprócz ulotek i naklejek do organizacji domowego systemu segregacji odpadów otrzymać mogli ziemię kompostową RAKOR, będącą produktem raciborskiej kompostowni. W ramach edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży od wielu lat organizowane są konkursy ekologiczne przeznaczone dla placówek oświatowych i wychowawczych z terenu miasta Racibórz, w zakresie odpadów i ich selektywnej zbiórki. Zaangażowanie w zbieranie odpadów razem z dziećmi i młodzieżą też jest właściwym sposobem postępowania z odpadami makulatury, butelek plastikowych (czystych pet i z innych tworzyw, po żywności, kosmetykach i chemii), nakrętek (z opakowań po wodzie, napojach, szamponach, płynach, sokach, mleku również plastikowych zamknięć z kartoników typu TetraPack,) i baterii, a jednocześnie wpływa pozytywnie na wychowanie, wyrobienie dobrych nawyków i podnosi świadomość ekologiczną nie tylko wśród najmłodszych. Koszty tej kampanii częściowo pokrywają się z działaniami ujętymi US.2	
OG.6	Intensyfikacja działań na rzecz selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie miasta	Na terenie miasta Racibórz ustalono następujące rodzaje pojemników i worków, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na posesjach, w zorganizowanych systemach zbiórki oraz na drogach publicznych: pojemniki na odpady niesegregowane o pojemności 110 l,	2012 129.484,99 zł. 2013 211.406,64 zł.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		• pojemniki na odpady niesegregowane o pojemności 1100 l, • kontenery KP7 zakryte na odpady niesegregowane o pojemności 7000 l, • worki na odpady niesegregowane o pojemności 80 l, • pojemniki z tworzywa sztucznego oznaczone odpowiednimi kolorami w zależności od rodzaju odpadu zbieranego selektywnie o pojemności 1100 l, stosowane w zabudowie wielorodzinnej tzw. dzwony: ○ kolor niebieski – papier i makulatura, ○ kolor zielony – szkło kolorowe, ○ kolor biały – szkło bezbarwne, ○ kolor żółty – tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metale, • worki z tworzywa sztucznego o odpowiedniej kolorystyce w zależności od rodzaju odpadu zbieranego selektywnie, stosowane w zabudowie jedno- rodzinnej: ○ kolor niebieski – papier i makulatura, ○ kolor zielony – szkło kolorowe i bezbarwne, ○ kolor żółty – tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metale, • pojemniki z tworzywa sztucznego oznaczone kolorem brązowym na odpady zielone, • pojemnik metalowy o pojemności 110 l, oznaczony czerwonym pasem o szerokości min. 30 cm, na żuźle i popioły, • pojemniki na specyficzne rodzaje odpadów, takie jak tekstylia, przeterminowane leki, zużyte baterie itp. zapewnione w systemie zorganizowanym przez Miasto Racibórz. W ramach wspomagania selektywnej zbiórki w 2012 roku: • zakupiono 500 szt. pojemników na bioodpady, sfinansowano ich rozładunek na bazie Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. • zakupiono 20 szt. tabliczek ostrzegawczych na tereny zagrożone tworzeniem dzikich wysypisk, • sfinansowano akcję zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (zebrano 27,659 Mg odpadów), • akcję zbiórki opakowań po środkach ochrony roślin (zebrano 2,2 Mg odpadów) • odbiór termometrów rtęciowych i leków przeterminowanych (zutylizowano 765 kg leków i 4 kg termometrów). Koszt tych działań wraz z działaniami edukacyjnymi wyniósł 129.484,99 zł. W ramach wspomagania selektywnej zbiórki w 2013 roku • zakupiono 800 szt. energooszczędnych świetlówek na potrzeby zorganizowania akcji zbiórki ZSEE, • przeprowadzono akcję odbioru przeterminowanych leków zbieranych przez mieszkańców Raciborza w aptekach – łącznie poddano unieszkodliwieniu 1000,80 kg odpadów, • sfinansowano akcje promocyjne zorganizowanych w maju i we wrześniu zbiórek ZSEE (w ramach których zebrano łącznie 31,9 Mg odpadów),	24.358,00 zł.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		• zakupiono worki i 10 szt. zgniatarek do butelek PET, • zakupiono materiały na potrzeby konkursu „Chroń las – zbieraj makulaturę”, • sfinansowano wydruk plakatów dla zarządców nieruchomości informujących o terminach odbioru odpadów komunalnych w zabudowie wielorodzinnej, • zlecono wykonanie naklejek na pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów z zasadami segregacji (łącznie 467 kompletów). • zakupiono i rozdysponowano 240 szt. pojemników na bioodpady, • zakupiono i rozmieszczono na terenie miasta 43 szt. pojemników do selektywnej zbiórki odpadów w systemie miejskim, • zakupiono i rozdysponowano worki do selektywnej zbiórki odpadów na potrzeby zbiórki organizowanej w okresie od 1 lipca 2013r. (łącznie 152.194 sztuk); Koszt tych działań wraz z działaniami edukacyjnymi wyniósł 211.406,64 zł. W ramach działań przyczyniających się do utrzymania czystości na terenie centrum miasta w 2013 roku wydatkowano środki na montaż koszy ulicznych na płycie Rynku oraz zakupiono kosze typu Diagonal, które zostaną zamontowane w centrum miasta – koszt tego zadania 24.358,00 zł. W związku z organizacją nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, na terenie miasta Racibórz uruchomiono Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. PSZOK mieści się na terenie bazy Przedsiębiorstwa Komunalnego przy ul. Adamczyka 10 w Raciborzu - Ploni. Mieszkańcy mają możliwość dostarczyć tam wszystkie rodzaje wysegregowanych odpadów komunalnych.	
OG.7	Zbiórka oraz zagospodarowanie odpadów biodegradowalnych	Miasto Racibórz prowadzi system zbiórki odpadów zielonych od 2011 roku, czyli od czasu uruchomienia kompostowni przyrmowej zlokalizowanej na terenie Zakładu Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Raciborzu – Brzeziu, przy ul. Rybnickiej 125. Odpady zielone mieszkańcy po wyselekcjonowaniu mogą: • gromadzić w specjalnych brązowych pojemnikach na bioodpady, które otrzymują nieodpłatnie w Przedsiębiorstwie Komunalnym Sp. z o.o., i przekazywać podmiotowi odbierającemu odpady zgodnie z harmonogramem odbioru. Częstotliwość odbioru to dwa razy w miesiącu w okresie od kwietnia do listopada. • dostarczyć we własnym zakresie do kompostowni. W zamian za oddanie odpadów zielonych mieszkańcy otrzymują talony na gotowy certyfikowany kompost RAKOR powstający w raciborskiej kompostowni. • poddać kompostowaniu w przydomowych kompostownikach na własne potrzeby. W ramach wspomagania selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych: • w 2012 roku zakupiono 500 szt. pojemników na bioodpady, • w 2013 roku zakupiono i rozdysponowano 240 szt. pojemników na bioodpady. Koszty pojemników ujęto w kosztach na wspomaganie selektywnej zbiórki odpadów. W okresie raportowanym zebrano: • w 2012 roku 1066,04 Mg, odpadów biodegradowalnych	Koszty pojemników ujęto w kosztach na wspomaganie selektywnej zbiórki odpadów.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		w 2013 roku 1078,02 Mg.	
GO.8	Zbiórka odpadów niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych, w tym m.in.: - zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, - zużytych baterii i akumulatorów, - przeterminowanych leków	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny mieszkańcy mogą oddać w jeden ze sposobów: - przekazywać podmiotowi odbierającemu odpady zgodnie z harmonogramem odbioru. Częstotliwość odbioru to raz na kwartał, - podczas okolicznościowych akcji zbiórki elektrośmieci. W Raciborzu akcje zbiórki organizowane były dwa razy w roku, w maju i trzeci weekend września w ramach akcji Sprzątania Świata. ZSEE można dostarczyć do jednego z dwóch punktów zbiórki zlokalizowanych na terenie miasta. Akcją ta jest promowana na plakatach oraz w raciborskich mediach. Oddając ZSEE w ramach akcji mieszkańcy otrzymują upominek w postaci sadzonki roślin ogrodowych lub balkonowych lub energooszczędną świetlówkę, - kupując nowy sprzęt stary tego samego typu można oddać bezpłatnie w sklepie lub u sprzedającego (również realizując zakup przez Internet). Gwarancją braku dodatkowych opłat jest dostarczenie ZSEE do punktu sprzedaży, - dostarczyć do PSZOK. W przypadku, gdy mieszkaniec nie posiada możliwości samodzielnego przewiezienia odpadów do PSZOK, może skorzystać z dodatkowo płatnej usługi transportu odpadów. W okresie raportowanym w/w odpadów zebrano: - w 2012 roku 27,659 Mg, - w 2013 roku 31,9 Mg. Przeterminowane leki mieszkańcy mają możliwość oddać do wyszczególnionych aptek na terenie miasta: - Apteka „Książęca”, ul. Książęca 12 , - Apteka „Centrum”, ul. Wojska Polskiego 15 , - Apteka „Pod Różami”, ul. Ogrodowa 40 , - Apteka „Św. Mikołaja”, ul. Londzina 36 , - Apteka „Pod Różami – Śródmiejska”, ul. Długa 21 , - Apteka „Pod Różami”, ul. Opawska 33, - Apteka „Mediq”, ul. Opawska 45 , - Apteka „Przy Rondzie”, ul. Opawska 89, - Apteka „Na Katowickiej”, ul. Katowicka 4, - Apteka „ABC-Ocicka”, ul. Ocicka 51A, Przeterminowane leki można również oddać do PSZOK. W okresie raportowanym w/w odpadów zebrano: - w 2012 roku 765 kg, - w 2013 roku 1890 kg.	Koszty pojemników ujęto w kosztach na wspomaganie selektywnej zbiórki odpadów

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		Termometry rtęciowe mieszkańcy mogą wyselekcjonować oraz dostarczyć do wybranego z poniższych punktu odbioru: - Apteka „Św. Mikołaja”, ul. Londzina 36 , - Apteka „Na Katowickiej”, ul. Katowicka 4, - Apteka „ABC-Ocicka”, ul. Ocicka 51A , - PSZOK. W okresie raportowanym w/w odpadów zebrano: - w 2012 roku 4 kg, - w 2013 roku 1 kg. Zużyte baterie lub akumulatory można oddać w punkcie prowadzącym ich sprzedaż, przy zakupie nowych sztuk. Zbiórkę baterii prowadzą również firmy, których nazwy, dane teleadresowe oraz miejsca zbiórki można znaleźć na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Racibórz www.bipraciborz.pl w zakładce „zużyty sprzęt elektroniczny”. Ogólnodostępne pojemniki do zbiórki baterii i akumulatorów przenośnych znajdują się w różnych instytucjach np. w Urzędzie Miasta Racibórz, Starostwie Powiatowym. Zbiórkę prowadzą również placówki oświatowe w ramach konkursu „Chomikuj baterie”. Przy zakupie akumulatorów ołowiowych (kwasowych) pobierana jest opłata depozytowa, której zwrot następuje po przekazaniu zużytego akumulatora sprzedawcy detalicznemu tych akumulatorów lub do punktu systemu zbiórki zużytych akumulatorów zorganizowanego przez przedsiębiorcę. Sprzedawca detaliczny jest zobowiązany przy sprzedaży akumulatora do przyjęcia zużytego urządzenia oraz pobrania opłaty depozytowej, jeżeli kupujący nie przekazał mu zużytego akumulatora. Stawka opłaty depozytowej wynosi 30 zł za sztukę. Odpady tego typu można również oddać do PSZOK. Wszystkie wykazy miejsc do których mieszkańcy mają możliwość dostarczyć odpady zostały przekazane za pośrednictwem strony internetowej oraz w rozdysponowanym wśród mieszkańców informatorze. W 2012 roku zebrano 2,2 Mg opakowań po środkach ochrony roślin, W 2013 roku zebrano 2,32 Mg opakowań po środkach ochrony roślin.	
GO.9	Zbiórka odpadów wielkogabarytowych	Wszelkiego rodzaju odpady, które ze względu na duże rozmiary i/lub wagę nie mieszczą się do pojemnika na zmieszane odpady komunalne lub pojemnika na odpady selektywne, są odpadem wielkogabarytowym. Do tej grupy odpadów należą m.in. stoły, szafy, krzesła, sofy, dywany, wózki dziecięce, materace, rowery, zabawki dużych rozmiarów, wanny, duże miski, kosze na pranie, meble ogrodowe, suszarki na pranie, itp. Odpady wielkogabarytowe należy wyselekcjonować oraz postąpić w jeden z poniższych sposobów: - w zabudowie jednorodzinnej przekazywać podmiotowi odbierającemu odpady zgodnie z harmonogramem odbioru wystawiając wraz z workami odpadów segregowanych. Częstotliwość odbioru to raz na kwartał, - w zabudowie wielorodzinnej wystawić w wyznaczonym miejscu altanki śmietnikowej w terminie możliwie najbliższym realizacji zbiórki. Odpady będą odbierane z altanek śmietnikowych według harmonogramu, - dostarczyć do PSZOK. W przypadku, gdy mieszkaniowiec nie posiada możliwości samodzielnego przewiezienia odpadów do PSZOK, może skorzystać z dodatkowo płatnej usługi transportu odpadów. W okresie raportowanym zebrano:	Koszty zawierają się w kosztach funkcjonowania systemu gospodarki odpadami

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		- w 2012 roku 125,29 Mg, - w 2013 roku 259,99 Mg.	
GO.10	Zbiórka odpadów remontowo – budowlanych	Komunalne odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z gospodarstw domowych mieszkańcy mają możliwość dostarczyć do PSZOK jednorazowo w ilości do 500 kg rocznie na gospodarstwo domowe. W przypadku, gdy mieszkaniec nie posiada możliwości samodzielnego przewiezienia odpadów do PSZOK, może skorzystać z dodatkowo płatnej usługi transportu odpadów. W okresie raportowanym zebrano: - w 2012 roku 1676,66 Mg, - w 2013 roku 1192,31 Mg.	
GO.11	Zbiórka zużytych opon	Na terenie miasta nie są organizowane okresowe zbiórki opon. Mieszkańcy mają możliwość samodzielnego dostarczenia tego rodzaju odpadów do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów na terenie bazy Przedsiębiorstwa Komunalnego przy ul. Adamczyka 10 w Raciborzu – Płoni.	
GO.12	Zbiórka i transport odpadów zwierzęcych z terenu miasta	Na terenie Gminy Racibórz zbiórka padłych zwierząt zajmuje się Schronisko Bezdomnych Zwierząt. Zwierzęta potrącone na drogach lub padłe w schronisku przeżywane są do utylizacji. W okresie raportowanym do utylizacji przekazano: w 2012 roku 92 psy i 51 kotów, w tym , eutanazji poddano 11 psów, w schronisku padły 24 psy i 2 koty, zbiórki padliny z terenów należących do Gminy Racibórz - 57 psów i 49 kotów w 2013 roku do utylizacji oddano 49 psów i 65 kotów, w schronisku padło 16 psów i 9 kotów, zbiórki padliny z terenów należących do Gminy Racibórz 27 psów i 55 kotów. Roczne koszty utrzymania schroniska i koszty realizacji programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi to: W 2012 roku – 207.257,52 zł oraz 29.970,00 zł, W 2013 roku – 233.669,68 zł oraz 13.320,00 zł.	2012 237.227,52 zł 2013 246.989,68 zł
GO.13	Usuwanie i rekultywacja „dzikich” wysypisk odpadów	Właściciele nieruchomości powinni dbać o czystość i porządek na terenach które są ich własnością. Teren Miasta Racibórz jest na bieżąco monitorowany przez Straż Miejską. Mieszkańcy mają możliwość zgłoszenia do Urzędu Miasta faktu zauważenia dziko zeskładowanych odpadów. W sytuacji kiedy teren należy do gminy działania związane z usuwaniem zalegających tam odpadów realizuje Gmina Racibórz. W ramach likwidacji dzikich wysypisk.: w 2012 roku - usunięto 29 dzikich wysypisk z terenu gminy, z których wywieziono 35,27 Mg odpadów, w tym 0,84 Mg elementów zawierających azbest, zakupiono 20 szt. tabliczek ostrzegawczych na tereny zagrożone tworzeniem dzikich wysypisk. w 2013 roku - usunięto 12 dzikich wysypisk z terenu gminy, z których wywieziono 19,23 Mg odpadów. Ponadto Straż Miejska zakupiła kamerę „fotopułapka”.	2012 13.036,56 zł 2013 9.200,42 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
GO.14	Realizacja zapisów „Programu Usuwania Azbestu z terenu Miasta Racibórz”, w tym m.in.: • prowadzenie akcji informacyjnej o możliwości uzyskania pomocy finansowej na realizację prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, • dofinansowanie do usuwania wyrobów zawierających azbest	„Program usuwania azbestu z terenu Miasta Racibórz” opracowany został w 2011 roku i przyjęty uchwałą nr V/55/2011 Rady Miasta Racibórz z dnia 30 marca 2011 roku. Według harmonogramu jaki został zamieszczony w „Programie...” w 2013 roku powinno zostać opracowane sprawozdanie z realizacji zadań zapisanych w „Programie...”. W okresie raportowym nie poniesiono z tego tytułu żadnych kosztów. Koszty zostały przeniesione na 2014 rok. Głównym działaniem jest udzielanie dotacji do usuwania azbestu. w 2012 roku • udzielono 13 osobom fizycznym i 3 podmiotom dotacji do realizacji prac związanych z demontażem, rozbiórką, usuwaniem i unieszkodliwianiem elementów zawierających azbest z obiektów budowlanych na terenie Miasta Raciborza (łącznie usunięto 50,44 Mg odpadów zawierających azbest) – koszt 24.969,49 zł, • usunięto azbest z budynku dla Przedszkola Nr 26. w 2013 roku • udzielono 15 osobom fizycznym oraz 1 wspólnocie mieszkaniowej dotacji do realizacji prac związanych z demontażem, rozbiórką, usuwaniem i unieszkodliwianiem elementów zawierających azbest z obiektów budowlanych na terenie miasta Raciborza (łącznie usunięto 36,97 Mg odpadów zawierających azbest). Zadanie ujęte w załączniku dotyczącym wydatków z zakresu ochrony środowiska – koszt 25.468,20 zł. • usunięto także 0,84 Mg wyrobów azbestowych z budynku Przedszkola nr 11. Prowadzone są także działania informacyjno – edukacyjne. Miasto Racibórz przeprowadziło w 2012 roku akcję informacyjną dla mieszkańców polegającą na rozesłaniu do mieszkańców drogą pocztową informacji o obowiązku składania corocznych informacji o posiadanych i wykorzystywanych wyrobach zawierających azbest z prośbą o wypełnienie załączonych druków „Informacji...”. Mieszkańcy otrzymali także broszurkę informacyjną w zakresie bezpiecznego użytkowania wyrobów, właściwego ich usunięcia oraz informację o możliwości uzyskania dotacji na realizację inwestycji. Broszurka ta, jak również ulotki dostarczone przez Ministerstwo Gospodarki przygotowane w ramach realizacji zadań wynikających z Krajowego PUA są dystrybuowane na bieżąco osobom zainteresowanym bezpośrednio w Urzędzie Miasta W celu podniesienia świadomości mieszkańców, posiadaczy i użytkowników wyrobów zawierających azbest oraz dla sąsiadujących samorządów w październiku 2013 roku Fundacja Ekorozwoju zorganizowała w Urzędzie Miasta Racibórz konferencję pt.: „Prawidłowe gospodarowanie i bezpieczne usuwanie wyrobów zawierających azbest – możliwości i koszty. Ograniczenia odpowiedzialności w zakresie zarządzania azbestem”. W realizację projektu zaangażowana była również Federacja Zielonych GAJA. Konferencja została zorganizowana przy wsparciu finansowym Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach instrumentu finansowego LIFE+ Unii Europejskiej oraz ze środków Ministerstwa Gospodarki RP. W ramach bieżącego monitoringu realizacji Programu co 2 lata sporządzany jest Raport z PUA, który zawiera opis zrealizowanych działań w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest oraz wskaźniki monitorowania i skuteczności wdrażania Planu obliczane raz w roku - nie jako raport ani oficjalny dokument. W 2014 roku opracowano Raport z PUA, obejmujący lata 2011-2013 i zawierający opis zrealizowanych działań informację o osiągnięciu zamierzonych celów. Koszty zostały poniesione w 2014 roku. W okresie raportowanym jeden raz w 2012 roku ujawniono dzikie wysypisko zlokalizowane w dzielnicy Brzezie w rejonie ulicy Zakładowej i Wiśniowej zawierające odpady azbestowe. Na składowisku zewidencjonowano 0,84 Mg odpadów	2012 24.969,49 zł 2013 25.468,20 zł

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		zawierających azbest. Odpady te zostały usunięte i przekazane do unieszkodliwienia przez firmę z Raciborza zajmującą się zbiórką azbestu.	
GO.15	Kontrolowanie i kierowanie przez Miasto całego strumienia odpadów do instalacji funkcjonujących w ramach 3 RGOK, co umożliwi spełnienie dyrektyw unijnych w sprawie odzysku poszczególnych rodzajów odpadów	Urząd Miasta Raciborza okresowo kontrolował w okresie raportowym przewoźników odpadów. Podstawą kontroli bieżącej była karta przekazania odpadu oraz zbieranie informacji zbiorczej raz w roku bezpośrednio od prowadzącego instalację w zakresie przyjętych odpadów z terenu miasta. Ponadto pojazdy od lipca 2013 roku wyposażone są w system pozycjonowania satelitarnego, umożliwiający trwale zapisywanie, przechowywanie i odczytywanie danych o położeniach i miejscach postojów pojazdów oraz umożliwiający pracownikom Urzędu monitoring rzeczywisty. Pojazdy wyposażone są również w czujniki zapisujące dane o miejscach wyladunku odpadów, co umożliwia weryfikację tych danych.	Koszty administracyjne
GO.16	Wdrażanie innowacyjnych technologii (BAT) w zakresie zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów	Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Raciborzu w okresie raportowanym nie wdrażał innowacyjnych technologii w zakresie zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów, od stycznia 2013 roku Spółka pełni funkcję operatora na wybudowanej przez Miasto Racibórz Kompostowni odpadów zielonych.	Koszty nie zostały poniesione
GO.17	Prowadzenie monitoringu eksploatacyjnego i poeksploatacyjnego składowiska odpadów, w tym monitoringu gruntowo-wodnego	Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Raciborzu w okresie raportowanym prowadził monitoring składowiska na bieżąco w zakresie przewidzianym w obowiązujących przepisach zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 roku w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. z 2013, poz. 523).	Brak danych kosztowych
GO.18	Rozbudowa składowiska odpadów przy ul. Rybnickiej 125 w Raciborzu	W latach 2012-2013 rozbudowa składowiska odpadów przy ulicy Rybnickiej 125 nie była realizowana. Niniejsze zadanie planowane jest do realizacji na lata 2016-2017. Rozbudowa zapewni zwiększenie kubatury o 300 tys. m ³ . Planowany koszt rozbudowy według szacunków wyniesie około 5 mln złotych.	Koszty nie zostały poniesione

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

GO – gospodarka odpadami

W zakresie gospodarowania odpadami zaplanowano 18 zadań. Na terenie miasta rozwijano system selektywnej zbiórki wszystkich rodzajów odpadów oraz przeprowadzono kampanię informacyjną dotyczącą nowego systemu gospodarowania odpadami. W okresie raportowanym organizowano zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, przeterminowanych leków i termometrów, a także opakowań po środkach ochrony roślin. Udzielano dofinansowania dla mieszkańców na usuwanie wyrobów zawierających azbest oraz usunięto azbest z kilku budynków - takich jak budynki mieszkalne wspólnoty mieszkaniowej czy przedszkola.

Na bieżąco usuwano także powstające na terenie miasta dzikie wysypiska odpadów, okresowo kontrolowano przewoźników odpadów. Nie zrealizowano zaplanowanych zadań dotyczących rozbudowy składowiska oraz nie wdrożono innowacyjnych technologii w zakresie zagospodarowania odpadów.

3.20 Oddziaływanie hałasu

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „**Ochrona mieszkańców Gminy Racibórz przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu w środowisku**“.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 7 zadań. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie ochrony mieszkańców Gminy Racibórz przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu w środowisku na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 15 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania hałasu na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
OH.1	Modernizacja nawierzchni dróg i chodników	Działania polegające na remontach, modernizacjach dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych opisano szczegółowo w rozdziale 4.12 tab. 12 pkt. JP.1	Koszty podano w rozdziale 4.12 tab. 12 pkt. JP.1
OH.2	Usprawnianie organizacji ruchu drogowego	Zadanie to realizowane jest poprzez remonty i modernizacje dróg co przyczynia się do usprawnienia ruchu drogowego. Na terenie miasta realizowane były także inwestycje polegające na przebudowach dróg czy poprawie bezpieczeństwa poprzez usprawnienie ruchu. Wszystkie te zadania opisano szczegółowo w rozdziale 4.12 tab. 12 pkt. JP.1 W ramach usprawnienia ruchu drogowego na drodze krajowej nr 45 w granicach miasta Raciborza Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w 2012 roku dokonała wymiany oznakowania pionowego tablic przed drogowskazowych (E-1) i drogowskazów tablicowych (E-2).	Koszty podano w rozdziale 4.12 tab. 12 pkt. JP.1
OH.3	Modernizacja infrastruktury technicznej układu komunikacyjnego		
OH.4	Rozbudowa ścieżek rowerowych	Realizację tego zadania opisano w tabeli nr 12 pkt JP.8	Koszty umieszczono w tabeli nr 12 pkt JP.8
OH.5	Ustalanie i egzekwowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku przez właściwe organy i inspekcje ochrony środowiska	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach corocznie przeprowadza kontrole w zakresie emisji hałasu. Niemniej jednak w badanym okresie nie kontrolowano przedsiębiorstw z terenu Raciborza.	Brak kosztów w tym zakresie
OH.6	Wykonywanie pomiarów emisji hałasu przez określonych prawem zarządców dróg i podmioty gospodarcze oraz przekazywanie wyników pomiarów uprawnionym organom ochrony środowiska w formie ustalonej prawem	Zadanie jest realizowane przez podmioty gospodarcze i zarządców dróg w związku z tym Miasto Racibórz nie posiada danych dotyczących wyników tych pomiarów. W okresie raportowanym Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach nie prowadził badań hałasu komunikacyjnego ani przemysłowego na terenie gminy Racibórz.	Brak kosztów w tym zakresie
OH.7	Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania	Na terenie Miasta w okresie 2012-2013 nie tworzone obszary ograniczonego użytkowania zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska.	Koszty aktualizacji Planów podano

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
	zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska	W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Raciborza przyjętym uchwałą nr XVI / 193 / 2004 Rady Miasta Racibórz z dnia 28 stycznia 2004r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Raciborza zapisano: “...ustala się lokalne warunki, zasady, standardy zagospodarowania zgodnie z ustanowionymi odrębnymi przepisami obowiązującymi [...], w tym w zakresie ochrony przed emisją hałasu komunikacyjnego i instalacyjnego, którego źródłem będą projektowane przedsięwzięcia: a) zachowanie dopuszczalnych poziomów natężenia hałasu emitowanego do środowiska przez poszczególne grupy źródeł hałasu na granicy istniejących i projektowanych terenów mieszkaniowych i usługowych, b) wprowadzenie rozwiązań minimalizujących oddziaływanie akustyczne (emisję hałasu komunikacyjnego i instalacyjnego) w kierunku istniejącej zabudowy mieszkaniowo-usługowej, którego źródłem może być w szczególności ruch pojazdów osobowych i ciężarowych, praca silników pojazdów ciężarowych oraz instalacji chłodzących w pojazdach – chłodnicach, stojących na stanowiskach oczekiwania, c) wybór rozwiązania (w szczególności ekranu, wału ziemnego), o którym mowa w literze b niniejszego punktu oraz jego wymiary geometryczne powinny wynikać z obliczeń i pomiarów akustycznych sporządzonych w ramach projektu budowlanego, d) stałe monitorowanie skutków realizacji przedsięwzięć w zakresie standardów akustycznych (dopuszczalnych poziomów natężenia hałasu komunikacyjnego i instalacyjnego). Każda zmiana zapisów „Planu...” konsekwentnie powiela w/w zapisy.	w tabeli nr 5 pkt. AEP.1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

OH – oddziaływanie hałasu

W zakresie ochrony przed nadmierną emisją hałasu zaplanowano siedem zadań, z czego większość pokrywa się zakresem w innych dziedzinach środowiskowych. Dotyczy to głównie remontów i modernizacji dróg, które w znaczącym stopniu wpływają na ograniczenia hałasu pochodzącego z silników samochodowych. Budowa ścieżek rowerowych także została zakwalifikowana jednocześnie do różnych dziedzin ochrony środowiska w tym do ochrony powietrza, ochrony przyrody oraz ochrony przed hałasem. W okresie 2012-2013 WIOS prowadził na terenie miasta badania środowiska, jednak nie obejmowały one kontroli poziomów hałasu.

3.21 Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „*Ochrona mieszkańców Gminy Racibórz przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych*“.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 3 zadania. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie ochrony mieszkańców Gminy Racibórz przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych na w latach 2012-2013.

Tabela 16 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
OPE.1	Prowadzenie polityki przestrzennej pozwalającej na ochronę ludzi przed szkodliwymi polami elektromagnetycznymi, prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów bezpieczeństwa, higieny pracy, prawa budowlanego, zagospodarowania przestrzennego i przepisów sanitarnych w celu ochrony przed polami elektromagnetycznymi	Kluczowym elementem polityki w zakresie przestrzegania przepisów prawa budowlanego jest nielokowanie budynków zwłaszcza, w których długotrwale przebywają dzieci, na terenach narażonych na występowanie oddziaływania pól elektromagnetycznych. Dlatego w planach zagospodarowania przestrzennego umieszczane są zapisy uniemożliwiające zabudowę w bliskiej odległości linii wysokiego napięcia oraz urządzeń emitujących silne pole magnetyczne. Opracowane zmiany planów opisane w tabeli nr 5 pkt AEP.1 obejmują ochronę ludzi przed szkodliwymi polami elektromagnetycznymi.	Koszty ujęto w tabeli nr 5 pkt AEP.1
OPE.2	Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących pomiarów prawem dotyczącym ochrony środowiska	Badania pól elektromagnetycznych prowadzi WIOŚ Katowice w ramach Programu Państwowego Monitoringu Środowiska. W 2012 roku na terenie miasta przeprowadzono badania poziomów promieniowania elektromagnetycznego w jednym punkcie pomiarowym. Punkt pomiarowy zlokalizowano w granicach administracyjnych miasta Racibórz, w centralnej jego części, na skwerze przy skrzyżowaniu ul. Opawskiej i Lwowskiej. Zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem, wysokość posadowienia sondy pomiarowej wyniosła 2 m n.p.t. W najbliższym sąsiedztwie punktu pomiarowego, zagospodarowanie terenu stanowi zabudowa mieszkaniowa, wielorodzinna, kilkukondygnacyjna, obiekty o funkcji handlowo-usługowej oraz tereny zieleni miejskiej. Najbliższy położony względem punktu pomiarowego obiekt budowlany – budynek mieszkalny przy ul. Lwowskiej 1, oddalony o około 27m w kierunku północno-wschodnim. Skwer na którym zlokalizowano punkt pomiarowy jest nie ogrodzony, przestrzeń pomiędzy alejkami zagospodarowane są zielenią niską oraz wysoką. Wyniki badań wyniosły 0,25 7 V/m	Koszty po stronie WIOŚ
OPE.3	Monitorowanie i ocena poziomu pól elektromagnetycznych emitowanych na terenach zurbanizowanych i w miejscach przebywania ludzi	Wyniki nie wskazywały na przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego, który wynosi 7 V/m. W 2013 roku na terenie miasta nie prowadzono badań poziomu promieniowania elektromagnetycznego.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

OPE – oddziaływanie pól elektromagnetycznych

W tym zakresie zaplanowano trzy zadania, wszystkie trzy zostały wykonane. Badania poziomu promieniowania elektromagnetycznego prowadzone były w okresie raportowanym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, wyniki nie wskazywały na przekroczenia dopuszczalnych poziomów. W zakresie polityki przestrzennej zawsze w trakcie zmiany zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego wprowadzane są do planu zapisy dotyczące lokalizacji urządzeń mogących negatywnie oddziaływać na zdrowie mieszkańców.

3.22 Poważne awarie

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „**Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii**”.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 4 zadania. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie zmniejszania ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii na terenie gminy Racibórz na w latach 2012-2013.

Tabela 17 Stan realizacji zadań w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
PA.1	Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dla ogółu społeczeństwa dotyczącej zasad postępowania w razie wystąpienia poważnej awarii, w celu ukształtowania właściwych postaw i zachowań	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu na bieżąco podaje do publicznej wiadomości informacje dla mieszkańców: • Jak zachować się w czasie powodzi, • Jak uniknąć zaccadzenia • Jakie są skutki wypalania traw. W Urzędzie Miasta Racibórz działa Biuro Zarządzania Kryzysowego w Raciborzu, które zostało powołane dla realizacji zadań z zakresu obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego, spraw obronnych, ochrony przeciwpowodziowej oraz ochrony przeciwpożarowej w mieście. Do zadań Biura w zakresie poważnych awarii należy m.in: monitorowanie występujących klęsk żywiołowych i prognozowanie rozwoju sytuacji oraz podejmowanie działań mających na celu ograniczanie ich skutków, opracowywanie i aktualizowanie planów zarządzania kryzysowego, a w przypadku wystąpienia zagrożenia realizowanie odpowiednich procedur. Niezależnie do działań biura do publicznej wiadomości podawane są na bieżąco informacje dla mieszkańców dotyczące zachowania się mieszkańców miasta na wypadek różnych zagrożeń takich jak: powódź, pożar, wichury, śnieżyce, upały, skażenia promieniotwórcze, trzesienia ziemi, uwolnienie niebezpiecznych środków chemicznych, terroryzm.	Koszty administracyjne
PA.2	Opracowanie programu zapobiegania poważnym awariom	W 2013 roku WIOŚ skontrolował zakład Henkel Polska Sp. z o.o. pod kątem przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym. Jest to zakład zgłoszony, zakwalifikowany jako zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Substancją niebezpieczną decydującą o klasyfikacji zakładu jest nadwęglan sodu (tabela 2 poz. 3, rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej). Henkel Polska Sp. z o. o. posiada instalacje objęte pozwoleniem zintegrowanym. Kontrola Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakładzie odbyła się w marcu 2013 r. - nie stwierdzono nieprawidłowości	Koszty po stronie WIOŚ

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
		w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym.	
PA.3	Opracowanie planu operacyjno – ratowniczego na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Komendant wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej, na podstawie informacji przedstawionych przez prowadzącego zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej, sporządza zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy dla terenu narażonego na skutki awarii przemysłowej, położonego poza zakładem o dużym ryzyku. (ustawa POŚ Dz. U. 2013r., poz. 1325). W okresie raportowanym 2012-2013 nie opracowywano nowych planów.	Brak kosztów w tym zakresie
PA.4	Wspieranie OSP z terenu Gminy Racibórz, utrzymywanie w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii	W okresie raportowanym w ramach dofinansowania OSP zrealizowano zadania: w 2012 roku • modernizacja samochodu pożarniczego OSP Sudół – koszt 50.760,00 zł, • budowa remizy OSP Racibórz Markowice – projekt – koszt 26.694,60 zł, • zakup aparatów ochrony dróg oddechowych – OSP Sudół – koszt 1.224,00 zł. w 2013 roku • zakup nowego średniego samochodu ratowniczo gaśniczego dla potrzeb Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu – koszt 228.679,23 zł, • remont remizy OSP Brzeziny, OSP Sudół i OSP Markowice – koszt 39.193,56 zł, • budowa remizy OSP Racibórz Markowice – koszt 589.782,12 zł, • zakup przyczepy samochodowej dla potrzeb OSP – koszt 3.998,00 zł.	2012 50.760,00 zł 26.694,60 zł, 1.224,00 zł 2013 228.679,23 zł 39.193,56 zł 589.782,12 zł 3.998,00 zł,

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

PA – poważne awarie

W zakresie przeciwdziałania poważnym awariom zaplanowano cztery zadania, z których wszystkie niezbędne zostały wykonane. Nie było potrzeby opracowywania nowych zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych dla terenu narażonego na skutki awarii przemysłowej, położonego poza zakładem o dużym ryzyku. Pozostałe zadania polegały na informowaniu społeczeństwa, kontrolach w zakładach pracy i przedsiębiorstwach. Zadaniem, z którego realizacją wiązały się koszty było doposażanie jednostek OSP z terenu miasta, zadanie to realizowano - w kolejnych okresach raportowych doposażanie Straży Pożarnej będzie realizowane w dalszym ciągu.

3.23 Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

W zakresie tego priorytetu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2019: „*Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych*“.

W tym zakresie w Programie ochrony środowiska opracowanym w 2012 roku wyszczególniono 2 zadania. W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji celów i zadań w zakresie promocji i wspierania wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013.

Tabela 18 Stan realizacji zadań w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Racibórz w latach 2012-2013

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2013	Koszt
WEO.1	Upowszechnianie informacji oraz prowadzenie działań edukacyjnych popularyzujących odnawialne źródła energii, możliwości techniczne wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	Zadanie to zostało opisane w tabeli nr 12 pkt JP.2	Koszty ujęto w tabeli nr 12 pkt. JP.2
WEO.2	Wspomaganie wykorzystania odnawialnych źródeł energii m.in. w obrębie budynków komunalnych i mieszkalnych.	Inwestycje w zakresie odnawialnych źródeł energii w obiektach gminnych zostały opisane w tabeli nr 12 pkt JP.10 Gmina udziela dotacji do źródeł wykorzystujących energię odnawialną: W 2012 roku: • udzieliła dotacji do montażu 30 instalacji solarnych o łącznej powierzchni 157,59 m² w ramach realizacji II i III etapu Programu ograniczenia niskiej emisji, • udzieliła dofinansowania do montażu 43 instalacji solarnych o łącznej powierzchni 248,38 m², oraz montażu 4 pomp ciepła w ramach systemu dotacji ze środków gminnych W 2013 roku: • udzieliła dotacji do montażu 25 instalacji solarnych o łącznej powierzchni 145,14 m² w ramach realizacji I etapu Programu ograniczenia niskiej emisji 2013-2015, • udzieliła dotacji do montażu 34 instalacji solarnych, o łącznej powierzchni 199,80 m² oraz do montażu 8 pomp ciepła w ramach systemu dotacji ze środków gminnych	Koszty ujęto w tabeli nr 12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2014

WEO – wykorzystanie energii odnawialnej

W zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii zaplanowano dwa zadania, których zakres pokrywa się z innymi zadaniami zapisanymi w części dotyczącej ochrony powietrza – chodzi o montaż urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii oraz w części dotyczącej udziału społeczeństwa – chodzi o edukację ekologiczną. Zaplanowane działania w tym zakresie zostały zrealizowane.

4. Ocena stopnia realizacji celu nadrzędnego i priorytetów ekologicznych

Nadrzędnym celem „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019” jest:

Rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Racibórz w harmonii z wymogami ochrony środowiska.

Analizując stan środowiska oraz poszczególne dziedziny gospodarki w kontekście ochrony środowiska, tendencje i kierunki zmian wyspecyfikowano cele w zakresie zagadnień takich jak:

1. uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych,
2. udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
3. zarządzanie środowiskowe,
4. odpowiedzialność za szkody w środowisku,
5. aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym,
6. ochrona przyrody,
7. ochrona lasów,
8. racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
9. kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią,
10. ochrona powierzchni ziemi,
11. środowisko a zdrowie,
12. jakość powietrza,
13. ochrona wód,
14. gospodarka odpadami,
15. oddziaływanie hałasu,
16. oddziaływanie pól elektromagnetycznych,
17. poważne awarie,
18. wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Analizując stan środowiska na terenie miasta, jak również podjęte w latach 2012 – 2013 działania w celu jego poprawy (przedstawione w rozdziałach od 3.1 do 3.18) można uznać, że realizacja celów i działań priorytetowych postępuje prawidłowo.

Liczne inwestycje związane z remontami i modernizacjami dróg, termomodernizacją obiektów, wdrażaniem nowego systemu gospodarki odpadami oraz wymianą nieekologicznych źródeł ciepła, usuwaniem wyrobów zawierających azbest, a także urządzeniem i pielęgnacją terenów zielonych i budową ścieżek rowerowych w znacznym stopniu przyczyniają się do poprawy stanu środowiska i poprawy estetyki na obszarze miasta.

Istotnym elementem, który przyczynia się do poprawy jakości przestrzeni środowiskowej jest wdrożony w Urzędzie Miasta i podległych placówkach system zarządzania środowiskowego, w ramach którego prowadzone są takie działania jak: stosowanie biodegradowalnych środków czystości, zastosowanie energooszczędnych żarówek oraz perlatorów umywalkowych, wodooszczędnych spłuczek toaletowych i czujników ruchu z wyłącznikami czasowymi w oświetleniu oraz edukacja.

Ważnym elementem, którego nie można pominąć jest wymiana taboru autobusowego na pojazdy spełniające normy emisji spalin EURO 5.

W latach 2012-2013 w systemie ciągłym, różnorodnych formach i kształtach prowadzona była edukacja ekologiczna nie tylko dla dzieci, ale także dla dorosłej części społeczeństwa, rolników, przedsiębiorców i zarządców nieruchomości.

W aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz opracowanym w 2012 roku zaplanowano także zadania koordynowane, za których realizację były odpowiedzialne jednostki działające na terenie miasta. Były to głównie:

- Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Gliwicach,
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Raciborzu,
- Powiat Raciborski,

- Urząd Wojewódzki w Katowicach,
- Przedsiębiorstwo Komunalne w Raciborzu,
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. Zakład Ciepły w Raciborzu,
- Nadleśnictwo Rudy,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach,
- Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach.

Urząd Miasta Racibórz w wielu wypadkach przyczynia się do realizacji zadań koordynowanych poprzez współpracę, wydawanie decyzji lub działania informacyjno – edukacyjne. Nie mniej jednak nie ma wpływu na finansowanie tych zadań. W trakcie zbierania danych do niniejszego opracowania nie wszystkie jednostki podawały koszty zrealizowanych lub planowanych działań, w związku z tym nie wszystkie zadania koordynowane posiadają dane kosztowe. Dlatego w tabelach dotyczących realizacji zadań, o których Urząd Miasta Racibórz nie ma wiedzy zostało to opatrzone stosownym zapisem.

Reasumując, na podstawie przeprowadzonych w rozdziałach 3.1 – 3.18 analiz można jednoznacznie stwierdzić iż cel: **„Rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Racibórz w harmonii z wymogami ochrony środowiska”** jest na bieżąco realizowany.

5. Analiza realizacji przedsięwzięć planowanych w latach 2012-2013 ujętych w harmonogramie realizacji przedsięwzięć na lata 2012-2015

Na bazie przyjętych zadań w „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019” oraz priorytetów sformułowano harmonogram realizacji zadań - listę przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych przewidzianych do realizacji w latach 2012 –2013.

Proponowane przedsięwzięcia ujęto w następujących blokach tematycznych:

- zarządzanie środowiskowe,
- udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
- aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym,
- ochrona przyrody,
- kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią,
- jakość powietrza,
- ochrona wód,
- gospodarka odpadami,
- poważne awarie,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

W tabeli poniżej zestawiono planowane przedsięwzięcia, z uwzględnieniem powyższego podziału wraz z rzeczywiście poniesionymi kosztami oraz uwagami o ich realizacji.

W poniższej tabeli nie uwzględniono wszystkich zadań zrealizowanych w latach 2012-2013, które zostały zamieszczone w tabelach nr 1-18 ze względu na to iż zakres rzeczowy wielu zadań jest zbieżny z innymi zadaniami np. działania dotyczące inwestycji termomodernizacyjnych są zbieżne z inwestycjami dotyczącymi instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii lub inwestycje drogowe dotyczą także ochrony powietrza oraz zmniejszenia emisji hałasu. W związku z tym nie powielano zadań z tymi samymi kosztami, aby nie dodawać sztucznie kosztów. Pominęto także zadania, które nie wiązały się z wydatkowaniem środków finansowych oraz takie, co do których nie ma możliwości pozyskania informacji o kosztach ich realizacji.

Tabela 19 Realizacja zadań zapisanych w harmonogramie realizacji działań w latach 2012-2013

Stan realizacji	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Koszty poniesione w latach [w PLN]		Źródło finansowania
			2012	2013	
Zarządzanie środowiskowe					
P Zrealizowane	Realizacja polityki środowiskowej wdrożonego Systemu Zarządzania Środowiskowego w Gminie Racibórz, bieżąca realizacja określonych celów i zadań środowiskowych	Gmina Racibórz	103.311,98 zł	142.524,43 zł	Budżet Miasta Racibórz
P Zrealizowane	Bieżący monitoring i aktualizacja programów i planów z zakresu ochrony środowiska	Gmina Racibórz	8.600,00 zł	-	Budżet Miasta Racibórz
Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska					
P Zrealizowane	Wspieranie merytoryczne i finansowe aktywnych form edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży np. organizowanie konkursów i sesji popularno-naukowych związanych	Gmina Racibórz	81.650,27 zł	101.074,34 zł	Budżet Miasta Racibórz,

	<i>z tematyką środowiskową</i>				
<i>Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym</i>					
<i>P</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności wynikających z opracowań ekofizjograficznych, prognoz oddziaływania na środowisko</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>48.254,45 zł</i>	<i>88.376,18 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>Ochrona przyrody</i>					
<i>I</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Prowadzenie działań w ramach Arboretum Bramy Morawskiej</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>955 431,66 zł</i>	<i>1.110.968,44 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>P</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Realizacja zadań związanych z opieką nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt - utrzymanie schroniska dla bezdomnych zwierząt</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>207.257,52 zł</i>	<i>233.669,68 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>I</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Urządzanie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień i parków</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>1.283.349,91 zł</i>	<i>1.281.470,22 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>I</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Utrzymanie i rozbudowa miejskich terenów rekreacyjnych i turystycznych</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>693.530,69 zł</i>	<i>2.609.387,36 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>I</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo</i>	<i>Gmina Racibórz, Powiat Racibórski</i>	<i>25.215,00 zł</i>		<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>Kształtowanie stosunków wodnych i zabezpieczenie przed powodzią</i>					
<i>I</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Systematyczna konserwacja rzek, cieków i urządzeń melioracyjnych</i>	<i>Gmina Racibórz, SZMiUW</i>	<i>346.522,32 zł</i>	<i>229.355,27 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz, SZMiUW</i>
<i>P</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Bieżąca realizacja Planu Zarządzania Kryzysowego na wypadek powodzi, uwzględniającego ochronę obiektów wrażliwych na terenie gminy (np. oczyszczalni ścieków, ujęć wód, terenów zabytkowych i przyrodniczo cennych, składowisk odpadów, itp.)</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>39.275,33 zł</i>	<i>10.133,77 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>I</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Ochrona przed powodzią – budowa zbiornika Racibórz</i>	<i>RZGW</i>	<i>59.119 tys. zł</i>	<i>172.814 tys. zł</i>	<i>Budżet Państwa</i>
<i>Jakość powietrza</i>					
<i>I</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Prowadzenie remontów istniejących dróg m.in. zmiana nawierzchni</i>	<i>Gmina Racibórz, Zarząd Dróg Powiatowych, GDDKiA*</i>	<i>6.041.298,19 zł</i>	<i>6.622.844,26 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz, Środki budżetu Państwa w ramach</i>

					Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych
<i>P</i> Zrealizowane	<i>Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii</i>	<i>Gmina Racibórz</i>		71.874,03 zł.	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>I</i> Zrealizowane	<i>Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	3.131.899,66 zł	5.842.283,43 zł	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>P</i> Zrealizowane	<i>Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych</i>	<i>Gmina Racibórz, Powiat Raciborski</i>	15.880 zł	6.940,00 zł	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>I</i> Zrealizowane	<i>Prowadzenie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	731.930,34 zł	2.899.843,18 zł	<i>Budżet Miasta Raciborza, mieszkańcy, WFOSIGW NFOŚIGW</i>
<i>I</i> Zrealizowane	<i>Rozwój transportu publicznego w gminie, zakup nowych autobusów o lepszych parametrach technicznych</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	505.000,00 zł		<i>Budżet Miasta Raciborza, RPO WŚ 2007-2013</i>
<i>I</i> Zrealizowane	<i>Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	23.910,00 zł	14.923,77 zł	<i>Budżet Miasta Racibórz, Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013</i>
<i>I</i> Zrealizowane	<i>Modernizacje instalacji przygotowania c.w.u. w oparciu o zastosowanie systemów opartych o energię odnawialną (kolektory słoneczne, pompy ciepła).</i>	<i>Powiat Raciborski</i>	39.500,00 zł		<i>Budżet Powiatu Raciborskiego</i>
<i>I</i> Zrealizowane	<i>Oczyszczanie dróg przez ich zarządców w szczególności systematyczne sprzątanie na mokro dróg, chodników, w miejscach zagęszczonej zabudowy</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	1.169.032,72 zł	1.360.597,00 zł	<i>Budżet Miasta Raciborza</i>
<i>Ochrona wód</i>					
<i>I</i> Zrealizowane	<i>Rozbudowa istniejącej sieci kanalizacyjnej</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	338.999,34 zł	2.228.378,52 zł	<i>Budżet Miasta Raciborza</i>

<i>I</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Bieżące utrzymanie kanalizacji deszczowej</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>881.801,66 zł</i>	<i>1.204.123,20 zł</i>	<i>Budżet Miasta Raciborza</i>
<i>I</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Budowa i modernizacja sieci, urządzeń i obiektów wodociągowych</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>0 zł</i>	<i>43.665,00 zł</i>	<i>Budżet Miasta Raciborza</i>
<i>Gospodarka odpadami</i>					
<i>P</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Wprowadzenie nowego systemu gospodarki odpadami na terenie miasta, zgodnego z zapisami znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>2.921.714,86 zł</i>	<i>1.447.363,72 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>P</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami</i>	<i>Gmina Racibórz</i>		<i>67 735,68 zł</i> <i>11.145,03 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i> <i>WFOSIGW</i>
<i>P</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Intensyfikacja działań na rzecz selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie miasta</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>8.360,79 zł</i>	<i>9.125,08 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>P</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Zbiórka i transport odpadów zwierzęcych z terenu miasta</i>	<i>Gmina Racibórz</i>		<i>246.989,68 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>I</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Usuwanie i rekultywacja „dzikich” wysypisk odpadów</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>13.036,56 zł</i>	<i>9.200,42 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>I</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Realizacja zapisów „Programu Usuwania Azbestu z terenu Miasta Racibórz”,</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>24.969,49 zł</i>	<i>25.468,20 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>Poważne awarie</i>					
<i>P</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Wspieranie OSP z terenu Gminy Racibórz, utrzymywanie w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>78.678,60 zł</i>	<i>861.652,91 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>
<i>Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii</i>					
<i>P</i> <i>Zrealizowane</i>	<i>Wspomaganie wykorzystania odnawialnych źródeł energii m.in. w obrębie budynków komunalnych i mieszkalnych.</i>	<i>Gmina Racibórz</i>	<i>757.360,34 zł</i>	<i>691.947,04 zł</i>	<i>Budżet Miasta Racibórz</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zamieszczonych w Sprawozdaniach z wykonania budżetu za rok 2012 i 2013 oraz danych UM Racibórz, 2014

Legenda:

P – zadanie pozainwestycyjne

I – zadanie inwestycyjne

* **GDDKiA nie podała danych kosztowych wykonanych działań na terenie miasta Raciborza.**

W latach 2012 - 2013 na realizację działań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych na terenie miasta Racibórz różnorakie instytucje zaangażowały środki finansowe przekraczające 274 mln złotych. Na tak wysokie finansowe zaangażowanie miała wpływ przede wszystkim budowa Zbiornika Racibórz Dolny, na co Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach przeznaczył środki w wysokości 231,93 mln złotych.

6. Aktualizacja harmonogramu z uwzględnieniem przedsięwzięć na lata 2016-2017

W związku z tym, iż Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska opracowana w 2012 roku założyła realizację harmonogramu do roku 2015 w niniejszym raporcie zestawiono w formie tabelarycznej zadania planowane do realizacji w latach 2016-2017 tworząc harmonogram realizacji zadań na lata 2014-2017.

Tabela 20 Aktualizacja harmonogramu realizacji zadań na lata 2016-2017

Priorytet	Instytucja koordynująca	Źródła finansowania	Przedsięwzięcie	Szacunkowy koszt realizacji [zł]				
				2014	2015	2016	2017	RAZEM:
Ochrona przyrody i krajobrazu	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	Budowa przystani wodnej ze sceną na terenie modernizowanych Bulwarów Nadodrzańskich na odcinku od mostu Zamkowego do ul. Brzozowej w Raciborzu - Stworzenie regionalnego produktu turystycznego poprzez budowę infrastruktury aktywnych form turystyki	4 665 274,00	-	-	-	4 665 274,00
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	Kompleksowe utrzymanie terenów zieleni miejskiej	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta,	Prowadzenie działań w ramach Arboretum Bramy Morawskiej	450 000	450 000	450 000	450 000	1 800 000
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	Budowa 4 boisk do streetballa oraz zorganizowanie zawodów w tej dyscyplinie sportowej	8 003	-	-	-	8 003
Ochrona fauny i flory	Gmina Racibórz	Budżet Miasta,	Utrzymanie schroniska dla bezdomnych zwierząt na rzecz Gminy Racibórz	210 000	210 000	210 000	210 000	840 000
Ochrona powietrza atmosfery wód pow. i podziemnych, ochrona przed hałasem	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, RPO	Ścieżka rowerowa Racibórz - Krzyżanowice - Chotebuz wzdłuż rzek Olza i Odra - Poprawa jakości infrastruktury rowerowej Raciborza o znaczeniu transgranicznym	4 100	-	-	-	4 100
Ochrona powietrza	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	Termomodernizacja obiektów Szkoły Podstawowej nr 1 w Raciborzu i Gimnazjum nr 2	2 983 950	1 574 650	-	-	4 558 600
	Gmina Racibórz	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Termomodernizacja sali gimnastycznej i wymiana instalacji c.o. w Gimnazjum nr 1	160 000	660 000	-	-	820 000

Priorytet	Instytucja koordynująca	Źródła finansowania	Przedsięwzięcie	Szacunkowy koszt realizacji [zł]				
				2014	2015	2016	2017	RAZEM:
Ochrona powietrza c.d.	Gmina Racibórz	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 15	677 541	-	-	-	677 541
	Gmina Racibórz	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gimnazjum nr 2 oraz Szkoła Podstawowa nr 1 - ocieplenie ścian obiektu, modernizacja źródła ciepła i ciepłej wody użytkowej, wymiana oświetlenia, wymiana stolarki	800 000	800 000	800 000	-	2 400 000
	Gmina Racibórz	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Gimnazjum nr 5 - przebudowa i ocieplenie, modernizacja źródła ciepła, wymiana i regulacja instalacji c.o., wymiana oświetlenia, częściowa wymiana stolarki	-	500 000	500 000	-	1 000 000
	Gmina Racibórz	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Żłobek ul. Słoneczna 9-przebudowa i ocieplenie obiektu, termomodernizacja dachów i ścian budynku, wymiana pozostałej stolarki	500 000	-	-	-	500 000
	Gmina Racibórz	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Przedszkole nr 13 ul. Kochanowskiego 4 - przebudowa i ocieplenie dachów, częściowa wymiana stolarki oraz działania termomodernizacyjne	-	1 000 000	-	-	1 000 000
	Gmina Racibórz	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Przedszkole nr 11 przy ul. Jana 19 - ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu obiektu, modernizacja źródła ciepła i ciepłej wody użytkowej	350 000	-	-	-	350 000
	Gmina Racibórz	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Przedszkole nr 16 ul. Brzeska 54 - Ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu obiektu, modernizacja źródła ciepła i ciepłej wody użytkowej	150 000	-	-	-	150 000
	Gmina Racibórz	Budżet gminy, środki zewnętrzne	Przedszkole nr 5 ul. Bojanowska 5 - Ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu obiektu, modernizacja źródła ciepła i ciepłej wody użytkowej	-	197 000	-	-	197 000
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	Realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji	335 000	380 000	-	-	715 000
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta,	Dotacje na modernizacje źródeł ciepła	120 000	120 000	120 000	120 000	480 000

Priorytet	Instytucja koordynująca	Źródła finansowania	Przedsięwzięcie	Szacunkowy koszt realizacji [zł]				
				2014	2015	2016	2017	RAZEM:
Ochrona powietrza c.d.		środki zewnętrzne	i instalacje solarne					
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej 919 (ul. Gliwicka) w Raciborzu - pomoc dla województwa oraz w ramach porozumienia	27 726	-	-	-	27 726
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	Budowa parkingu na terenie gminnym pomiędzy ulicami Lwowską, Opawską i Ogrodową w Raciborzu	115 345	-	-	-	115 345
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	Przebudowa drogi powiatowej 3500S łączącej DK45 z DW421	750 000	650 000	-	-	1 400 000
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	Projekt budowy Regionalnej Drogi Racibórz – Pszczyna na odcinku od DK45 w gminie Rudnik do ulicy Sportowej w Rybniku – pomoc dla województwa oraz porozumienie	675 000	2 430 000	3620 092	-	6 725 092
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	Przebudowa ulicy Górnej	279 064	-	-	-	279 064
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	Przebudowa ulicy Mandrysza	220 054	-	-	-	220 054
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	Przebudowa ulicy Zamkowej i Brzozowej	1 482 000	300 000	-	-	1 782 000
Ochrona Przeciwpowodziowa	Gmina Racibórz	Budżet Miasta, środki zewnętrzne	Ochrona przeciwpowodziowa na pograniczu raciborsko - opawskim poprzez logistyczne doposażenie i doskonalenie działań służb kryzysowych - Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w dorzeczu Górnej Odry	568 000	2 000	-	-	570 000
Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	Gmina Racibórz	Budżet Miasta,	Modernizacja sieci, urządzeń i obiektów wodociągowych	100 000	100 000	100 000	100 000	400 000*
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta,	Utrzymanie rowów melioracyjnych	850 000	850 000	850 000	850 000	3 400 000

Priorytet	Instytucja koordynująca	Źródła finansowania	Przedsięwzięcie	Szacunkowy koszt realizacji [zł]				
				2014	2015	2016	2017	RAZEM:
Edukacja ekologiczna	Gmina Racibórz	Budżet Miasta,	Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży szkolnej	110 000	110 000	110 000	110 000	440 000
System Zarządzania Środowiskowego ISO 14001	Jednostki uczestniczące w SZŚ	Budżet Miasta,	Utrzymanie SZŚ ISO 14001 w jednostkach uczestniczących	110 000	110 000	110 000	110 000	440 000
Gospodarka odpadami	Gmina Racibórz,	Budżet Miasta,	Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta,	Intensyfikacja działań na rzecz selektywnej zbiórki surowców wtórnych na terenie miasta	30 000	30 000	30 000	30 000	120 000
	Gmina Racibórz, firmy zajmujące się odbiorem odpadów od mieszkańców	Budżet Miasta, mieszkańcy poprzez opłatę za gospodarowanie odpadami	Zbiórka oraz zagospodarowanie wszystkich rodzajów odpadów z terenu miasta	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	6 000 000
	Gmina Racibórz,	Budżet Miasta,	Zbiórka i transport odpadów zwierzęcych z terenów podlegających Miastu	4 000	4 000	4 000	4 000	16 000
	Właściciele nieruchomości	Budżet Miasta, środki własne właścicieli nieruchomości	Usuwanie i rekultywacja „dzikich” wysypisk odpadów	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
	Gmina Racibórz	Budżet Miasta,	Dofinansowanie do usuwania wyrobów zawierających azbest	25 000	25 000	30 000	30 000	110 000
	Zarządca składowiska	Środki własne zarządcy składowiska	Prowadzenie monitoringu eksploatacyjnego i poeksploatacyjnego składowiska odpadów, w tym monitoringu gruntowo-wodnego	45 000	50 000	50 000	50 000	195 000
Zarządzenie kryzysowe	Gmina Racibórz	Budżet Miasta,	Budowa remizy OSP Racibórz - Markowice	690 000	-	-	-	690 000

Źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2012-2015 z perspektywa na lata 2016-2019, Wieloletnie Prognozy Finansowe, 2014

7. Ocena efektywności Programu w oparciu o wskaźniki w nim określone

Na potrzeby monitoringu stanu realizacji „Programu...” została opracowana propozycja wskaźników służących do monitoringu postępu prac realizacji programu. Wskaźniki te wybiórczo, ale wskazują na tendencję zmian, jakie następują w cyklach dwuletnich na obszarze Gminy Racibórz.

Do analizy porównawczej efektywności Programu użyto wskaźników ujętych w tabelach monitoringowych w poprzednich Raportach z realizacji POŚ.

W kolumnach umieszczono wartości wskaźników z okresu realizacji POŚ, a następnie porównano je ze stanem z 2007 roku, 2009, 2011 roku i stanem aktualnym. Stan aktualny został określony na podstawie danych otrzymanych od Urzędu Miasta w Raciborzu oraz z danych GUS.

Tabela 21 Wskaźniki efektywności Programu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	Stan na dzień 31.12.2002	Stan na dzień 31.12.2007	Stan na dzień 31.12.2009*	Stan na dzień 31.12.2011*	Stan na dzień 31.12.2013*
1	długość sieci wodociągowej	km	142,6	151,0	157,4	159,8**	160,4
2	połączenia sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuk	4267	4283	4309	4 309**	4 311
3	ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	56681	54660	54764	53 942	53 646
4	ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	95,6	95,6	99,3	100,00	100,00
5	woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	2257,6	1836,4	2433,4	1 580,8**	1 516,6
6	długość sieci kanalizacyjnej	km	78,6	114	164,3	165,0	165,6
7	stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej	-	0,56	0,48	1,043	1,032	1,032
8	połączenia sieci kanalizacyjnej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuk	1847	1852	2917	3 388	3 406
9	ścieki odprowadzone	dam ³	3039	2546,7	2201,0	2 136,0	2 165
10	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	47313	45657	49917	53 615**	53 270
11	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	79,8	79,8	90,52	99,9	99,9
12	zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³ /rok	38,1	32,1	29,7	27,7	27,0
13	zużycie wody na 1 odbiorcę	m ³ /rok	39,8	33,6	31,1	29,0	28,3
14	zużycie wody w przemyśle	dam ³ /rok	1139	529	311	292	403
15	ścieki oczyszczone komunalne	dam ³	4158	3475	1504 ⁸	2 136	2165
16	ścieki oczyszczone przemysłowe	dam ³	406	64	278 ⁹	240	414
17	ludność obsługiwana przez oczyszczalnie	osób	44000	51000	51000	53 760	53 270
18	długość sieci gazowej rozdzielczej	km	171,212	170,806	203,10	151,04***	153,04
19	czynne połączenia sieci gazowej do budynków mieszkalnych	sztuk	3882	4001	3850	3 924***	4 305
20	odbiorcy gazu z sieci	gosp. domowe	15491	16487	16008	16 814	16 849
21	ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	b.d.	48246	48 024	47 433	47 894
22	odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. domowe	1744	1919	2049*	2 204	2 369
23	zużycie gazu z sieci	tys. m ³	5062	5277,7	4.835,30	5 671,90	5 177,8
24	zużycie gazu z sieci na jednego mieszkańca	m ³	85,4	92,3	100,6	100,5	92,1
25	zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys. m ³	1603	2322,1	2.151,8	2 628,2	2723,8
26	wskaźnik lesistości	%	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
27	powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	1267,3	1267,3	1280,0	1 280,0	1 280,0
28	powierzchnia rezerwatów przyrody	ha	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2
29	pomniki przyrody	sztuk	13	13	20	20	20
30	nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (inwestycje)	tys. zł	4.147,4	11.156,2	44.904,6	52 858	120 526
31	nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej	tys. zł	3.810,2	13.79,2	42.175,4	39 975,3	91 161
32	wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	tys. zł	7.868,709	18.045,94	53.834,8	17 127,3	36 831

Źródło: opracowano na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych, GUS 2009

*podane dane dotyczą roku poprzedniego ze względu na brak nowszych danych

** dane ZWiK Racibórz

*** dane GSG w Zabrze

⁸ ZWiK Racibórz, dane ze sprawozdania M-06 za 2009r⁹ ZWiK Racibórz, dane ze sprawozdania M-06 za 2009r

Zaletą proponowanych zapisanych w tabeli powyżej wskaźników jest dostępność danych do ich oceny, możliwość dokonywania porównań z latami ubiegłymi (od roku 1995) oraz z innymi gminami, powiatem i województwem.

Analizując zmiany wskaźników można zauważyć wyraźny postęp w rozwoju infrastruktury technicznej, co przekłada się na efektywność w zakresie ochrony wód, ochrony powietrza, wzrost atrakcyjności miasta oraz rozwój kultury fizycznej wśród mieszkańców. Wskaźniki, które w znacznym stopniu przyczyniają się do zmniejszania presji na środowisko i jego walory to:

1. zwiększyła się długość sieci wodociągowej (z 142,6 km w roku 2002 do 160 km w roku 2012),
2. zwiększyła się ilość połączeń wodociagowych do budynków (z 4267 w roku 2002 do 4311 w roku 2012),
3. zwiększył się udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej (z 78,6% w roku 2002 do 100% w roku 2012),
4. znacząco zmniejszyła się ilość zużywanej wody (z 2.257 dam³ w 2002 roku do 1.516 dam³ w 2012 roku),
5. zwiększyła się długość sieci kanalizacyjnej (z 78,6 km w 2002 roku do 165,6 km w 2012 roku),
6. zwiększyła się ilość przyłączonych budynków do sieci kanalizacyjnej (z 1.847 sztuk w 2002 roku do 3.406 sztuk w 2012 roku),
7. w związku z tym, iż zmniejszyła się ilość zużywanej wody zmniejszyła się także ilość ścieków odprowadzanych do oczyszczalni ścieków (z 3.039 dam³ w 2002 roku do 2.165 dam³ w 2012 roku),
8. zwiększył się udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (z 79,8% w roku 2002 do 99,9% w roku 2012),
9. zwiększyła się ilość mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków (z 44.000 w roku 2002 do 53.270 w roku 2012),
10. zwiększyła się ilość odbiorców gazu z sieci (z 15.491 gospodarstw domowych w roku 2002 do 16.841 gospodarstw domowych w roku 2012),
11. zwiększyła się ilość odbiorców gazu ogrzewających mieszkania gazem (z 1.744 gospodarstw domowych w roku 2002 do 2.369 gospodarstw domowych w roku 2012),
12. powierzchnie lasów, terenów prawnie chronionych oraz rezerwatów przyrody nie zmieniła się,
13. wzrosła od 2002 roku liczba pomników przyrody (w 2002 roku było 13, od 2009 roku do chwili obecnej jest 20 sztuk).

W 2012 roku według danych GUS w porównaniu do roku 2002 wydatki na ochronę środowiska wzrosły 30-krotnie, porównując do 2010 roku wydatki te wzrosły o około 55%.

Zmniejszone zużycie wody wynika prawdopodobnie z faktu oszczędzania wody przez mieszkańców miasta, ale być może także wzmożonymi działaniami edukacyjnymi wśród dzieci, młodzieży i dorosłych oraz Systemem Zarządzania Środowiskowego ISO 90014 wdrożonym w Urzędzie Miasta i w 17 jego jednostkach.

Generalnie można stwierdzić, że stan infrastruktury służącej ochronie środowiska podlegał w ostatnich latach stałemu rozwojowi, a presja wywierana na środowisko przez poszczególne działy gospodarki w wielu przypadkach uległa zmniejszeniu. Szczególnie wysoki postęp odnotowano w rozwoju gospodarki wodno – ściekowej (skanalizowanie miasta 99,9%), co służy ochronie zasobów wód i ich jakości, a także ochronie powietrza na co mają wpływ nakłady na remonty dróg rocznie ponad 6 mln złotych, a także działania termomodernizacyjne.

O wiele więcej, w porównaniu do poprzednich okresów raportowych, zanotowano działań promocyjnych i edukacyjnych poczynawszy od tematyki ekologii poruszanej na lekcjach wychowawczych, poprzez działania promocyjne dla dorosłej części społeczeństwa (niska emisja, szkodliwość azbestu, nowy system gospodarki odpadami komunalnymi) polegające na łączeniu edukacji i podnoszenia świadomości społecznej połączonej z możliwością uzyskania dofinansowania na realizację działań ekologicznych (kotły, solary, usuwanie azbestu), skończywszy na promocji Miasta.

8 Podsumowanie

„Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019”, aktualnie stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w Gminie. Realizacja zadań w latach 2012-2013, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań Programu ochrony środowiska dla gminy Racibórz, zgodnych z polityką ekologiczną Powiatu Raciborskiego i Województwa Śląskiego, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój Miasta - obecnie jak i w perspektywie wieloletniej.

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska jest sporządzony po raz piąty, niniejsze opracowanie obejmuje lata 2012-2013 i zawiera:

- analizę realizacji przedsięwzięć planowanych w latach 2012-2013 ujętych w harmonogramie realizacji przedsięwzięć na lata 2012 – 2015,
- aktualizację w/w harmonogramu z uwzględnieniem przedsięwzięć na lata 2016-2017,
- analizę efektywności Programu w oparciu o wskaźniki w nim określone,
- ocenę realizacji określonych w Programie celów i zadań krótkoterminowych do 2015 oraz długoterminowych do 2019.

Niniejszy Raport przedstawia dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie miasta Racibórz oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych przyjętych przez gminę i podmioty gospodarcze. Analizując ilości i zakres zrealizowanych działań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych działań realizowanych na terenie miasta można jednoznacznie stwierdzić, iż stan środowiska powinien ulec poprawie. Na realizację poszczególnych dziedzin środowiskowych w latach 2012-2013 przeznaczono nakłady finansowe w wysokości:

- na realizację inwestycji drogowych wydatkowano ponad 12 mln złotych z czego część pochodziła z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych,
- na działania termomodernizacyjne i związane z ograniczeniem niskiej emisji w latach 2012-2013 wydatkowano także ponad 12 mln złotych, z czego część pochodziła z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- na wymianę taboru autobusowego wydatkowano 505 tys. złotych – środki pochodziły z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, Priorytet VII. „Transport”, Dział 7.2 „Transport Publiczny”,
- na działania związane z utrzymaniem urządzeń melioracyjnych wydatkowano ponad 620 tys. złotych,
- na ochronę przeciwpowodziową w tym budowę Zbiornika Racibórz Dolny Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej wydatkował ponad 230 mln złotych,
- na urządzenie nowych ścieżek rowerowych wydano 37 tys. złotych, koszty te nie zawierają kosztów ścieżek, które zostały wykonane w ramach remontu, modernizacji czy przebudowy dróg,
- na likwidację dzikich wysypisk na terenie miasta wydatkowano ponad 22 tys. złotych,
- na wspieranie zarządzania kryzysowego w tym finansowanie Straży Pożarnej w latach 2012-2013 wydatkowano ponad 900 tys. złotych,
- 2,5 mln złotych wydatkowano na uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych między innymi w sieć kanalizacji sanitarnej oraz około 2 mln na budowę, utrzymanie i bieżące remonty kanalizacji deszczowej.

Gmina Racibórz sukcesywnie realizuje zadania, kładąc szczególny nacisk na remonty i modernizacje dróg, remonty chodników a także termomodernizację obiektów dydaktycznych i użyteczności publicznej, wymianę nieekologicznych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych mieszkańców, a także montaż urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii oraz działania związane z dostosowaniem się do nowych obowiązków w zakresie ustawy o utrzymaniu porządku w gminach.

Działania te w połączeniu z wdrożonym systemem Zarządzania Środowiskowego wg normy ISO14001 oraz realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniają się do poprawy jakości środowiska na obszarze Miasta Racibórz.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramach „Programu...” jednoznacznie można stwierdzić, że zadania na bieżąco są realizowane, dowodem na to są wskaźniki zamieszczone w tabeli 21.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane, niektóre zadania rozpoczęto w 2013 roku i planowane jest ich zakończenie w kolejnym okresie raportowanym. Przyczyną tego są przede wszystkim niedostateczne środki finansowe, a także np. długie i skomplikowane procedury. Mimo to Miasto nieustannie stara się pozyskiwać dofinansowanie na realizację zadań ze środków zewnętrznych zarówno krajowych i zagranicznych w celu realizacji zadań kosztownych, gdyż nie ma możliwości sfinansowania ich ze środków budżetu własnego.

Jeśli w następnych latach poziom wykonywanych rocznie inwestycji się nie zmieni prognozuje się, że do 2019 roku wszystkie zaplanowane w „Aktualizacji Programu ...” zadania zostaną z powodzeniem zrealizowane.

Zgodnie z art. 17 ust.1, przy uwzględnieniu wymagań zawartych w art. 14, ustawy - Prawo ochrony środowiska, politykę ekologiczną gminy przyjmuje się na 4 lata, z tym, że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata.

Oznacza to, że w 2016 roku dokonana zostanie kolejna aktualizacja „Programu...” oraz aktualizacja listy przedsięwzięć krótkoterminowych w perspektywie czteroletniej oraz rewizja celów i kierunków priorytetowych. W trakcie aktualizacji z harmonogramów zostaną usunięte zadania, których Miasto Racibórz nie będzie realizować, a w ich miejsce zostaną wpisane nowe zadania na przykład takie, do których Miasto zostało zobligowane nowym prawodawstwem lub zostaną zaplanowane w najbliższym czasie. Jednocześnie w 2016 roku opracowany zostanie także szósty już Raport z realizacji Programu, który obejmie lata 2014-2015.